

Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání

RNDr. Michaela Kleňhová
Ing. Jiří Vojtěch

Praha 2011

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Úvod

1.1 Metodické poznámky.....	3
-----------------------------	---

2. Absolventi středních škol a jejich studium na vysokých školách..... 6

2.1 Absolventi gymnázií a jejich studium na vysokých školách.....	9
2.2 Absolventi oborů lyceum a jejich studium na vysokých školách	11
2.3 Absolventi oborů středních odborných škol a jejich studium na vysokých školách	13
2.4 Absolventi oborů středních odborných učilišť a jejich studium na vysokých školách.....	16
2.5 Absolventi nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách.....	18

3. Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání a jejich studium na vysokých školách 20

3.1 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOŠ a jejich studium na vysokých školách	20
SOŠ 23 Strojírenství a strojírenská výroba	21
SOŠ 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	23
SOŠ 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	25
SOŠ 41 Zemědělství a lesnictví.....	26
SOŠ 53 Zdravotnictví.....	28
SOŠ 63 Ekonomika a administrativa	30
SOŠ 64 Podnikání v oborech, odvětví.....	31
SOŠ 68 Právo, právní činnost	33
SOŠ 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	35
SOŠ 82 Umění a užité umění.....	36
3.2 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOU a jejich studium na vysokých školách	38
SOU 23 Strojírenství a strojírenská výroba	39
SOU 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	40
SOU 66 Obchod	42
3.3 Absolventi vybraných skupin oborů nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách	43
Nástavbové studium 23 Strojírenství a strojírenská výroba.....	44
Nástavbové studium 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	46
Nástavbové studium 64 Podnikání v oborech, odvětví.....	47

4. Absolventi oborů středních škol a jejich studium na vysokých školách – srovnání podle typu absolvovaného oboru..... 49

5. Přílohy..... 55

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání. RNDr. Michaela Kleňhová, Ing. Jiří Vojtěch.

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2011
Korektura: informační středisko odborného vzdělávání

1. Úvod

Tato analýza se zabývá chováním absolventů středních škol v průběhu vysokoškolského studia a navazuje na dvě dříve vydané publikace. Jednou z nich je *Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání*, která byla vydána v roce 2011 a mapovala chování absolventů středních škol při přechodu do terciárního vzdělávání. Druhou je publikace z roku 2007 nazvaná *Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání*, která se zabývala absolventy maturitních oborů středních škol z let 2002 až 2005.

Publikace je určena jak uchazečům o vysokoškolské studium, tak odborníkům věnujícím se vzdělávací politice, ale i uchazečům o středoškolské vzdělávání. Zvláště v poslední době, kdy se již začínají vést diskuse o struktuře vysokoškolského studia a o příliš vysokém počtu studentů magisterských studijních programů, mohou být zde zveřejněné výsledky podkladem pro další analýzy týkající se vzdělávací politiky vysokých škol.

Stejně jako v publikaci z roku 2007 je cílem této analýzy zmapovat chování absolventů středních škol v průběhu vysokoškolského studia, tentokrát se jedná o absolventy z let 2006 až 2009. Veškerá data jsou zpracována stejnou metodikou jako v roce 2007 a z toho důvodu je možné zveřejněné údaje vzájemně porovnávat. Absolventi z roku 2009 vykazují podobné typy chování jako absolventi středních škol z roku 2005, nicméně současné odchody absolventů středních škol z vysokoškolského studia jsou o něco vyšší, než tomu bylo v minulosti. Tato skutečnost je způsobena zejména pokračujícím masivním vstupem uchazečů do vysokoškolského studia, kdy se ke studiu na vysoké školy hlásí více než 80 % všech absolventů maturitních oborů středních škol a více než 60 % absolventů je ke studiu přijato. Na vysoké školy tak častěji než v minulosti vstupují absolventi, kteří nemají příliš vysoké studijní ambice, ale spíše zkoušejí, zda studium zvládnou. Ti pak studium v průběhu prvních dvou let předčasně ukončují, vstupují na trh práce bez terciárního vzdělání a na vysokou školu se ani v budoucnu nevracejí.

Obdobně jako v minulých letech vykazují absolventi středních škol, kteří začnou studovat na vysoké škole, různé modely chování. Někteří se jsou přijati ke studiu oboru, který chtěli studovat, a s úspěchem jej dokončí. Další zjistí, že volba oboru nebyla vhodná a přejdou na obor jiný. Poměrně velkou skupinu stále tvoří studenti, kteří ke studiu zvoleného oboru nebyli přijati a nastoupili na jinou vysokou školu. Ti v dalších letech obvykle podávají přihlášky znovu a opětovně se pokoušejí o přijetí ke studiu původně zvoleného oboru. Část uchazečů tvoří i absolventi středních škol, kteří primárně vstupují na trh práce a na vysokou školu nastupují s určitým časovým odstupem. Spolu s otevíráním stále většího počtu studijních míst na vysokých školách narůstá skupina absolventů středních škol, kteří si vybrali obor, který chtěli studovat, ke studiu byli přijati a vysokou školu i úspěšně ukončili.

Vzhledem k přechodu většiny škol na boloňský model (bakalářské studium a na něj navazující magisterské) mírně klesají odchody z vysokoškolského studia ve čtvrtém a dalším roce. Ti, kteří nemají předpoklady k vystudování bakalářského studijního programu, předčasně odcházejí ze studia v prvních dvou letech. Pokud studují třetím rokem, tak obvykle studium i úspěšně absolvují.

V publikaci se snažíme mapovat jak absolventy středních škol bez ohledu na obor absolvovaný na střední škole, tak jednotlivé skupiny absolventů odděleně vzhledem k jejich rozdílnému chování ve vysokoškolském studiu. Stejně jako v analýze z roku 2007 se zabýváme absolventy oborů gymnázií (obory vzdělání podle nařízení vlády¹, které mají na 5. místě oboru písmeno „K“), oborů lyceí, oborů středních odborných škol (obory vzdělání mající na 5. místě oboru písmeno „M“ bez oborů lyceí), oborů středních odborných učilišť

¹ Obory vzdělání podle nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání a základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, které nahrazuje původní nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání a základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

(obory vzdělání mající na 5. místě oboru písmeno „L“, bez nástavbového studia) a oborů nástavbového studia.

Analýza v sobě nezahrnuje chování absolventů středních škol ve studiu na vyšších odborných školách, protože nejsou dosud k dispozici dostatečně dlouhé časové řady údajů z matrik studentů vyšších odborných škol.

Veškeré údaje o studentech jsou podle stavu k únoru 2010.

1.1 Metodické poznámky

Pod pojmem absolventi středních škol jsou uváděni absolventi oborů středních škol ukončených maturitní zkouškou včetně absolventů oborů nástavbového studia.

Obory středních odborných škol jsou veškeré obory podle nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání, které mají na 5. místě písmeno „M“ s výjimkou oborů lyceí.

Obory středních odborných učilišť jsou všechny obory vzdělání podle nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „L“ s výjimkou oborů nástavbového studia.

Obory gymnázií jsou všechny obory, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „K“.

Termínem odložená poptávka označujeme všechny uchazeče o studium na vysoké škole, kteří podali přihlášku ke studiu rok a více po absolvování střední školy.

Opětovné nástupy na vysokou školu – jedná se o studenty, kteří studia zanechali před jeho úspěšným ukončením a následně znovu k vysokoškolskému studiu nastoupili.

Předčasné ukončení studia – zanechání studia před jeho úspěšným dokončením.

Míra předčasného ukončení studia – podíl studentů, kteří zanechali studia před jeho úspěšným dokončením a znovu ke studiu na vysokou školu nenastoupili.

V grafech, kde jsou uváděny **předčasné odchody ze studia podle roku maturity**, se jedná o podíl těch, kteří v daném roce maturovali, nastoupili ke studiu na vysoké škole, po uvedeném počtu let po maturitní zkoušce již nestudovali (mohou však ke studiu ještě v budoucnu opakovaně nastoupit) a do rozhodného data (únor 2010) se na vysoké školy nevrátili, na celkovém počtu absolventů středních škol z daného roku, kteří na vysoké škole začali studovat.

Pokud se v textu hovoří o **předčasném ukončení studia (bez ohledu na rok maturity a dobu, která uplynula od maturitní zkoušky)**, pak se jedná o podíl absolventů středních škol z let 2006-2009, kteří k vysokoškolskému studiu nastoupili, ze studia předčasně odešli a do února 2010 se ke studiu nevrátili, případně se vrátili, ale opětovně studium opustili. Jako základ (tedy 100 %) bereme celkový počet absolventů středních škol z let 2006-2009, kteří začali na vysoké škole studovat.

Přestupy mezi obory vysokých škol – předčasné ukončení studia v oboru určité skupiny a opakovaný vstup do studia, ať už do oboru stejné, či jiné oborové skupiny. Podíl těch absolventů středních škol z let 2006–2009, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole a studium v oboru jedné skupiny předčasně ukončili a následně začali studovat obor jiné oborové skupiny, vyjadřuje míra mezioborových přestupů (100 % = počet těch, kteří studium dané oborové skupiny ukončili a následně znovu na vysoké školy nastoupili).

V celé analýze se zabýváme výhradně absolventy středních škol z let 2005/06–2008/09 (v textu, tabulkách a grafech označované 2006–2009).

V případě vysokých škol se v matrice studentů uvádějí studijní obory a studijní programy, které ne zcela korespondují s kódy KKO. V celé publikaci pracujeme v případě středních i vysokých škol s prvním dvojčíslí kódu studijního programu.

Rok maturity nemusí být v SIMS (sdružené informace z matrik studentů vysokých škol, odkud se čerpají data pro tuto analýzu) vždy spolehlivě vyplněn – jedná se o nepovinný údaj.

Pro analýzu byly porovnány u jednotlivých studentů údaje v rámci všech vysokých škol tak, aby bylo dosaženo homogenních dat. Je však nutné tyto údaje brát jako kvalifikované odhady, nikoli „tvrdá“ data.

Použité zkratky

KKOV Klasifikace kmenových oborů vzdělání
sk. skupina oborů KKOV pro obory středních škol
SOŠ střední odborná škola
SOU střední odborné učiliště
VŠ vysoká škola

Použité označení skupin studijních programů vysokých škol:

MATFY studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 11 a 17
PŘÍROD studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicí 1 s výjimkou dvojčíslí 11 a 17
STROJ studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 23
ELEKT studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 26
CHEM studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 28
TECHN studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicemi 2 a 3 s výjimkou dvojčíslí 23, 26, 28 a 36
STAVE studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 36
ZEMĚD studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicí 4
LÉKAŘ studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicí 5
EKON studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 62
PRÁVO studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 68
HUMA–OS studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicemi 6 a 7 s výjimkou dvojčíslí 62, 68, a 75
UČITE studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím dvojčíslím 75
UMĚNÍ studijní programy vysokých škol s kódem (B, M) začínajícím číslicí 8

Skupiny oborů vzdělání středních škol:

16 Ekologie a ochrana životního prostředí
23 Strojírenství, strojírenská výroba
26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika
28 Technická chemie, chemie silikátů
36 Stavebnictví, geodézie, kartografie
41 Zemědělství a lesnictví
53 Zdravotnictví
63 Ekonomika, administrativa
64 Podnikání v oborech, odvětví
65 Gastronomie, hotelnictví, turismus
66 Obchod
68 Právo, právní činnost
75 Pedagogika, učitelství, sociální péče
82 Umění a užité umění

2. Absolventi středních škol a jejich studium na vysokých školách

Absolventi středních škol projevují stále se zvyšující zájem o studium na vysoké škole. Ten je dán jednak zvyšujícími se požadavky trhu práce, jednak vyšší otevřeností vysokých škol a s tím souvisejícím vyšším počtem studijních míst. Svoji roli hraje i přechod vysokých škol na strukturu programů odpovídající boloňskému procesu, tedy přechod od „dlouhých magisterských“ programů na dvoustupňové studium – bakalářské studijní programy a na ně navazující programy magisterské. Na vysoké školy tak vstupují i uchazeči, které dříve mohlo odradit dlouhé studium. Navíc ti, kteří dříve neúspěšně ukončovali studium po třetím roce studia, mají větší šance získat vysokoškolské vzdělání v bakalářských studijních programech. Určitou roli ve vyšším zájmu uchazečů o vysokoškolské studium hrají i soukromé vysoké školy, které častěji než veřejné nabízejí studium v praktičtější zaměřených oborech.

Výše uvedené důvody vedou k tomu, že **k vysokoškolskému studiu je přijímáno stále více uchazečů o studium.** Jedná se jak o uchazeče z řad „čerstvých“ absolventů (tedy těch, kteří v daném roce odmaturovali), tak o uchazeče, kteří na vysoké školy vstupují z pracovního trhu s určitým odstupem od absolvování střední školy, případně po neúspěšném studiu na vyšší odborné škole (tzv. uchazeči s „odloženou poptávkou“) a také o uchazeče, kteří již některou vysokou či vyšší odbornou školu absolvovali. I přes zvyšující se šance a přijetí ke studiu, stejně jako v minulých letech, však **ne všichni z přijatých studium úspěšně ukončí.**

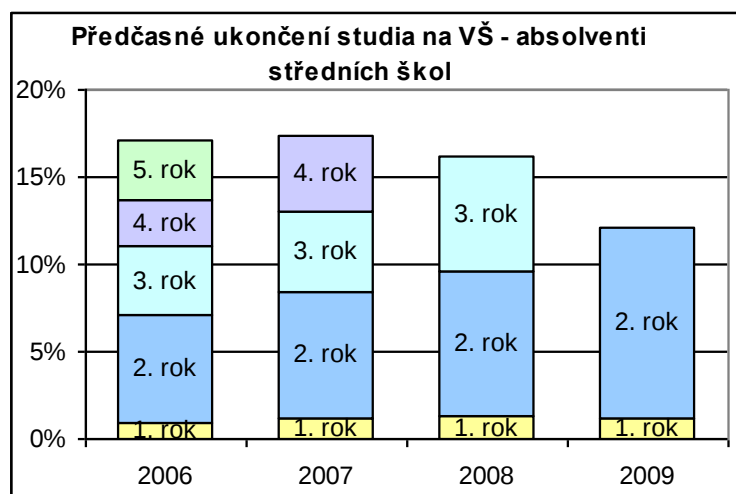
Spolu s narůstajícím počtem studentů vysokých škol a s rostoucím počtem absolventů s terciárním vzděláním se vedou diskuse o tom, jaká by měla být vzdělávací politika státu v této oblasti. Diskutuje se zejména o redukci počtu studijních míst v magisterských navazujících programech. Na druhou stranu se vedou i debaty o tom, zda jsou vysoké školy vůči uchazečům dostatečně otevřené a umožňují všem uchazečům o studium z řad absolventů středních škol ke studiu nastoupit. Proto **se v této publikaci zaměřujeme zejména na chování absolventů středních škol, kteří ke studiu na vysoké škole nastoupili bezprostředně po složení maturitní zkoušky nebo v několika málo následujících letech.**

Chování absolventů středních škol při výběru oborů studia na vysoké škole a v následném studiu se, stejně jako v minulých letech, liší a závisí nejen na jejich zájmech, ale ve velké míře **závisí i na tom, jaký obor absolvovali na střední škole.** Můžeme u nich vyzorovat **několik typických modelů chování.** Velká část absolventů si vybere obor, který chtějí studovat, ke studiu jsou přijati, a studium i úspěšně dokončí. Část absolventů je sice přijata ke studiu oboru, o který měli zájem, ale v průběhu studia zjistí, že jim tento obor nevyhovuje, a tak začnou následně studovat něco jiného. Poměrně velkou skupinu tvoří studenti, kteří se původně hlásili ke studiu oboru, na který nebyli přijati, nicméně nastoupí na obor jiný. Ti pak ve velké míře podávají opětovné přihlášky na původně zvolený obor. Další skupinou jsou ti, kteří příliš velký zájem o studium nemají, ale spíše zkoušejí štěstí. Jsou to většinou absolventi s nepřilíživě vysokými studijními ambicemi a ti také ze studia často předčasně odcházejí. Existuje i skupina absolventů středních škol, kteří původně o studium na vysoké škole nemají zájem, ale po nástupu na trh práce své rozhodnutí přehodnotí a na vysoké školy vstupují s určitým časovým odstupem od maturity („odložená poptávka“).

Při vstupu na vysokou školu jsou uchazeči při výběru vysoké školy a oboru, které chtějí studovat, ovlivněni různými faktory. Jedním z nich je **zájem o obor** a následné **získání zvoleného zaměstnání,** dalším může být **získání vysokoškolského titulu bez ohledu na obor** pro zlepšení pozice na trhu práce. Oba tyto faktory hrají významnou roli v motivaci studium zvoleného oboru úspěšně ukončit, případně ukončit jakékoli studium. To může mít **vliv na míru přestupů v průběhu vysokoškolského studia** a také **na celkovou délku studia předcházející úspěšnému absolvování.** Studenti proto přecházejí z oboru na

obor, ze školy na školu, případně mění i formu studia a místo prezenčního studia volí distanční nebo kombinovanou formu. Podstatný je i podíl studentů, kteří ze studia odejdou předčasně před úspěšným absolvováním a na vysokou školu se nevrátí ani v budoucnu.

Obrázek 1: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi středních škol

Sledujeme-li **odchody studentů z vysokoškolského studia** v horizontu několika let, pak je naprosto zřejmé, že **někteří sice studium v průběhu prvních dvou let ukončí, ale následně na vysoké školy opět vracejí**, ať už ke studiu oboru obdobného, nebo jiného. Vyplyvá to zejména ze sledování podílu absolventů v určitém odstupu od doby maturitní zkoušky, kteří ukončili studium v prvních dvou letech. Čím je delší doba od maturity, tím se podíl těchto odchodů snižuje.

V rámci analýzy jsme se soustředili na **absolventy od roku 2006** vzhledem k tomu, že analýza absolventů končících střední školu v letech 2000–2005 byla publikována v roce 2007. Vzhledem k použití stejné metodiky zpracování údajů máme tedy možnost porovnat odchody absolventů středních škol z vysokoškolského studia v delším časovém horizontu.

Z celkového počtu studentů, kteří maturovali před pěti lety a nastoupili ke studiu na vysokou školu, jich **studium předčasně ukončilo 17 %**. **Nejvíce studentů**, absolventů středních škol maturujících v roce 2006, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu, **zanechalo studia v průběhu prvních dvou let po maturitní zkoušce** (zejména v druhém roce studia) – jedná se o **7,1 %** studentů. Další **4 % studentů odchází v průběhu třetího roku studia**. Pokud studenti ukončí první tři roky, **pak se míry předčasných odchodů ze studia výrazně snižují** – jde o **2,7 %** ve čtvrtém a o **4,4 %** v pátém roce studia.

Oproti absolventům z roku 2002 jsme zde zaznamenali **snížení míry odchodů ze studia**, do pěti let po maturitě odešlo ze studia **19 %** absolventů z roku 2002, kteří ke studiu nastoupili. Výrazný posun je zřejmý zejména v případě **snížení míry odchodů ve třetím a dalších letech**, naopak **míra odchodů v prvních dvou letech se mírně zvýšila**. Vyšší celková míra dokončování je dána zejména faktem, že bakalářské studium je v porovnání se dříve rozšířeným „dlouhým“ magisterským studiem kratší a často i méně vědecky zaměřené.

Sledujeme-li absolventy středních škol za poslední čtyři roky bez ohledu na to, v kterém dílčím roce maturovali, pak je **míra předčasných odchodů 15 %**, tedy stejná jako v případě absolventů za období 2002–2005. Je zřejmé, že se mírně zvyšuje míra odchodů v prvních letech po maturitě, nicméně studenti se častěji znovu ke studiu na vysoké škole vrací.

Vzhledem k rozdílné náročnosti studia jednotlivých oborů vysokých škol **se liší míry odchodů ze studia mezi jednotlivými oborovými skupinami vysokých škol**. Svoji roli zde hraje i to, že studenti častěji vstupují ke studiu oborů, kde není nutné skládat přijímací zkoušky (a šance na přijetí je zde pochopitelně vyšší), a pak přestupují na obory jiné. O tom svědčí i fakt, že **největší podíl studentů předčasně ukončuje studium technických oborů**, což jsou právě obory vysokých škol, které mají poměrně nouzi o uchazeče a velice často přijímají všechny uchazeče o studium. Tyto obory pak volí ve větší míře uchazeči, kteří prakticky nemají o obor zájem a následně odcházejí z vysokoškolského studia definitivně, nebo se po neúspěšném ukončení studia následně hlásí ke studiu oborů jiných. Případně se ke studiu hlásí uchazeči s nižšími studijními ambicemi, kteří si chtějí „vyzkoušet“, zda jsou vůbec schopni vysokou školu vystudovat.

V případě **strojírenských oborů** odchází předčasně ze studia **31 %** absolventů, u **elektrotechnických oborů** jde o **19 %** studentů, studium **stavebnictví** nedokončí **13 %** studentů, **chemie** **22 %** studentů a **ostatních technických oborů** **25 %** studentů. Oproti tomu v **oborech lékařských, právních a uměleckých**, kde jsou poměrně obtížné přijímací zkoušky a šance na přijetí je v porovnání s technickými obory výrazně nižší, odcházejí studenti předčasně ze studia **mnohem méně často** (5 % u právních oborů, 8 % v případě lékařských oborů a 9 % u oborů uměleckých).

Studenti, kteří předčasně ukončí studium a vracejí se zpět na vysokou školu, si obvykle vybírají obor obdobného zaměření, případně pokud začínají studovat obory jiného zaměření, ve větší míře si vybírají ekonomii nebo i „ostatní humanitní“ obory.

Ve většině oborových skupin **nadpoloviční většina těch, kteří studium předčasně ukončili a na vysokou školu se následně vrací, začíná studium ve stejných oborových skupinách.** Výjimkou jsou obory matematicko-fyzikální (ke studiu stejné oborové skupiny se jich vrací 43 %), obory chemické (návraty v 34 %) a obory právní (30 % těch, kteří ze studia předčasně odchází). Nejvyšší návraty do studia oborů obdobného zaměření (více než v 80 % případů) vykazují obory stavebnictví a obory zemědělské.

Tabulka 1: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi středních škol celkem

	MATFY	PŘIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMENI	
10 MATFY	43,4%	2,5%	1,5%	7,0%	0,5%	5,4%	1,9%	0,8%	1,0%	20,5%	1,3%	7,2%	5,5%	1,3%	100,0%
10 PŘIROD	2,1%	50,9%	0,4%	0,7%	3,5%	3,9%	0,7%	4,6%	8,7%	6,2%	1,3%	9,3%	6,8%	1,0%	100,0%
23 STROJ	2,2%	1,1%	55,4%	3,0%	0,5%	16,1%	2,4%	3,0%	0,4%	9,3%	0,6%	3,8%	2,0%	0,3%	100,0%
26 ELEKT	11,4%	0,6%	2,1%	57,5%	0,2%	7,3%	1,2%	1,5%	0,4%	12,8%	0,5%	2,2%	2,0%	0,4%	100,0%
28 CHEM	1,2%	9,4%	0,7%	0,8%	34,7%	7,3%	0,7%	8,3%	13,0%	10,1%	1,2%	6,1%	6,0%	0,5%	100,0%
2 TECHN	4,0%	4,0%	2,7%	5,3%	1,6%	50,2%	2,6%	3,2%	3,6%	11,4%	1,1%	5,8%	3,9%	0,7%	100,0%
36 STAVE	2,0%	1,8%	2,1%	1,1%	0,6%	9,4%	63,6%	1,5%	0,7%	8,7%	0,9%	3,8%	2,8%	1,2%	100,0%
4 ZEMED	0,5%	4,2%	0,5%	0,5%	1,7%	3,8%	1,0%	64,3%	2,8%	8,1%	0,7%	5,9%	5,2%	0,7%	100,0%
5 LÉKAR	1,1%	5,0%	0,1%	0,6%	3,2%	3,5%	0,2%	1,9%	65,7%	4,4%	1,3%	5,7%	7,1%	0,1%	100,0%
62 EKON	2,1%	0,9%	0,6%	0,9%	0,9%	2,8%	0,9%	0,8%	0,5%	71,6%	3,9%	10,0%	3,4%	0,6%	100,0%
68 PRAVO	2,3%	0,8%	0,3%	0,7%	0,4%	1,3%	0,9%	0,7%	1,3%	22,1%	30,1%	33,6%	3,6%	1,9%	100,0%
6 HUMA-OS	1,2%	1,8%	0,3%	0,3%	0,3%	3,3%	0,4%	0,6%	1,2%	10,6%	4,9%	60,6%	11,2%	3,4%	100,0%
75 UČITE	1,8%	3,0%	0,3%	0,5%	0,5%	1,7%	0,4%	1,3%	1,9%	8,0%	2,9%	22,1%	52,0%	3,4%	100,0%
8 UMENI	1,2%	1,0%		0,5%	0,3%	2,0%	0,9%	0,5%	0,6%	5,1%	1,5%	15,4%	10,8%	59,9%	100,0%
VSICHNI	5,3%	5,1%	3,8%	6,4%	2,0%	8,5%	4,4%	4,5%	4,7%	24,1%	3,0%	17,0%	9,0%	2,3%	100,0%

Přestupy studentů do studia programů jiných oborových skupin jsou častější, než byly v minulosti (resp. v období 2002–2005). Nejedná se již pouze o přestupy z oborových skupin s nižší mírou přestupů uvnitř oborové skupiny a obory umělecké, ale i o oborové skupiny s až 60% mírou přestupů uvnitř oborové skupiny. **Studenti prakticky všech oborových skupin nejčastěji přestupují do studia ekonomie.**

Oborová skupina s **nejvyšší mírou mezioborových přestupů** jsou **obory práva**, kdy třetina těch, kteří po ukončení studia znovu nastupují na vysokou školu, pokračuje ve studiu ostatních humanitních oborů a pětina nastupuje ke studiu ekonomie.

Další oborovou skupinou s vyšší mírou mezioborových přestupů je **chemie**. Desetina těch, kteří studium ukončí, odchází studovat obory lékařské a zdravotnické a další desetina obory ekonomie. Za zmínku stojí i přestupy na obory přírodovědné (9 %). V případě přestupů na obory medicíny se jedná zejména o ty studenty, kteří se v minulosti na medicínu nedostali a chemii brali jako druhou šanci a jako obor, kde mohou prohloubit své znalosti, které jim následně pomohou při studiu medicíny.

Po předčasném ukončení studia v **matematických a fyzikálních studijních programech** a následném vstupu na vysokou školu pokračuje pětina těchto studentů ve studiu ekonomie, obvykle matematicky zaměřené, ale mnohem více praktické.

Další oborovou skupinou, která stojí z pohledu mezioborových přestupů za zmínku, jsou **ostatní humanitní obory**. Desetina studentů, kteří se do studia následně vracejí, studuje ekonomii a další desetina nastupuje ke studiu oborů učitelství.

Za zmínku stojí i přestupy z **oborů elektrotechnických** – desetina studentů při opětovném vstupu na vysokou školu začíná studovat obory matematicko-fyzikální a desetina obory ekonomické.

Ze studia oborů **učitelství, pedagogiky a sociální péče** studenti nejčastěji „přecházejí“ studovat obory ostatní humanitní. Jedná se o 22 % přestupů, pravděpodobně se jedná o ty, kteří v minulosti ke studiu humanitních oborů nebyli přijati, a proto začali studovat učitelství (především obdobné aprobace).

Poslední oborovou skupinou s vyšší mírou mezioborových přestupů jsou **obory umělecké**. Z těch, kteří studium ukončí, odchází více než desetina (15 %) studovat ostatní humanitní obory a další desetina přechází na obory učitelství, pedagogika a sociální péče.

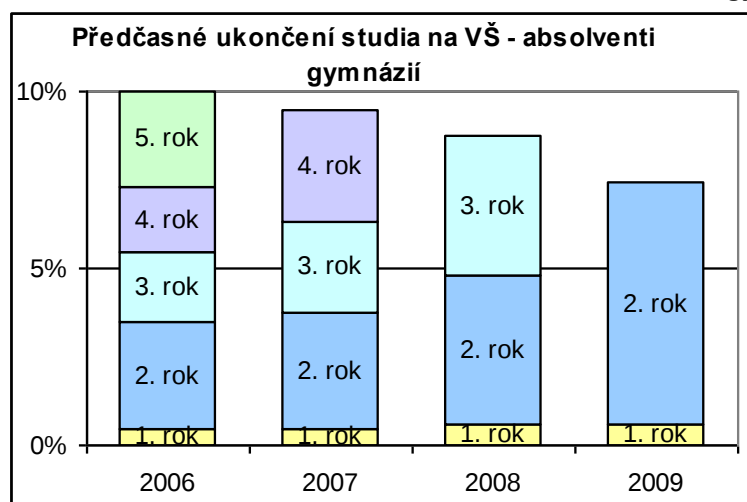
2.1 Absolventi gymnázií a jejich studium na vysokých školách

Gymnázia díky charakteru svých vzdělávacích programů poskytují všeobecné vzdělání a jejich hlavním cílem je vybavit absolventy znalostmi a dovednostmi, které jim dají dobrý základ pro studium na vysoké škole. Gymnázia existují ve všech okresech, a tak jsou poměrně dobře dopravně dostupná pro všechny, kteří chtějí získat střední vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného charakteru. **Absolventi gymnázií jsou poměrně flexibilní a vzhledem k jejich širším znalostem z více oborů mají širší prostor pro výběr oboru, který chtějí na vysoké škole studovat.** Nejsou úzce specializovaní, jako je tomu ve většině případů u absolventů oborů odborně zaměřených středních škol, škála výběru studijních oborů je obvykle širší a ve větší míře se zaměřují na studium humanitního směru.

Ke studiu na vysoké škole se bezprostředně po maturitě **hlásí prakticky všichni absolventi gymnázií a naprostá většina (95 %) jich je ke studiu i přijata.** Pokud se hlásí ke studiu na vyšší odborné škole, vnímají ji spíše jako další možnost v případě, že by na vysokou školu nebyli přijati.

Ze všech absolventů středních škol jsou to právě absolventi oborů gymnázií, kteří **jsou při studiu na vysoké škole nejvíce úspěšní a studia zanechávají v nejmenší míře.** Díky tomu, že mají znalosti a dovednosti, které jim poskytují dobrý základ pro studium na vysoké škole, **nastupují obvykle ke studiu oborů, o které mají skutečně zájem.**

Obrázek 2: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi gymnázií

Oproti absolventům gymnázií z roku 2002 se jejich **odchody z vysokoškolského studia výrazně snížily.** Ze studia **odešla** (a znovu už nena-stoupila) **desetina studentů** – absolventů gymnázií z roku 2006, kteří ke studiu nastoupili. V případě absolventů z roku 2002 se jednalo o 13 %.

Nejméně studentů (0,5 %) definitivně ukončilo studium v průběhu prvního roku studia, což je ale dáno spíše organizací studia na vysoké

škole než skutečnými odchody, kdy školy s kreditním systémem ukončují neúspěšným studentům obvykle studium až v případě, že nedokončí ročník, a ne v průběhu prvního roku studia ani po prvním semestru. **V průběhu druhého roku studia odešla 3 % studentů a během třetího roku ukončilo předčasně vysokoškolské studium okolo 2 % studentů** – absolventů oborů gymnázií. Oproti absolventům roku 2002 zde došlo k výraznému posunu – **s výjimkou odchodů ve druhém roce studia, kdy se situace nezměnila, se snížily míry odchodů ve všech letech následujících po maturitní zkoušce.**

Celkově absolventi gymnázií odcházejí ze studia na vysoké škole zejména v prvním a druhém roce studia, dva roky po maturitě opustí vysoké školy 7 % z nich (viz údaje o předčasných odchodech ze studia u absolventů z roku 2009).

Část z nich se ale zpět ke studiu vrací, o čemž svědčí i údaje o odchodech absolventů, kteří již mají pět let po maturitě. Zde se jedná pouze o 3,6 % studentů, kteří ze studia odešli v prvních dvou letech studia a znovu na vysokou školu již nenastoupili.

Pokud se zaměříme na **obory, které absolventi gymnázií na vysoké škole studují**, pak **ukončují předčasně zejména studium technických, zemědělských a matematicko-fyzikálních oborů**, ve všech případech se jedná o více než desetiprocentní míru předčasných odchodů. Nejčastěji jde o ty, kteří nastoupili ke studiu oborů strojírenských (20 % studentů), matematicko-fyzikálních (13 %), zemědělských (12 %) a elektrotechnických (11 %). Na druhé straně nejméně absolventů gymnázií předčasně odejde ze studia práv (4 %) a medicíny a zdravotnických oborů (5 %).

Absolventi gymnázií, kteří v průběhu studia na vysoké školy studium ukončí před jeho absolvováním a následně k dalšímu vysokoškolskému studiu nastoupí, nejčastěji nastupují ke studiu ostatních humanitních oborů (22 %) a oborů ekonomických (20 %). Naopak nejméně často přestupují ke studiu chemie (2 %), strojírenství (2 %), oborů uměleckých (3 %), oborů zemědělských (4 %) a elektrotechnických (4 %). Ostatní skupiny vysokoškolských oborů se na přestupech studentů podílejí od 5 do 10 %.

Tabulka 2: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi gymnázií

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI
10 MATFY	45,8%	2,9%	1,2%	6,3%	0,6%	4,5%	2,2%	0,5%	1,3%	19,5%	1,7%	7,3%	4,9%	1,3%
10 PŘÍROD	2,1%	52,1%	0,2%	0,4%	2,8%	3,0%	0,6%	4,4%	9,5%	6,5%	1,4%	9,5%	6,3%	1,1%
23 STROJ	2,3%	1,2%	51,6%	3,1%	0,5%	17,6%	2,0%	2,5%	0,8%	11,0%	0,9%	3,8%	2,1%	0,6%
26 ELEKT	15,1%	0,7%	2,3%	50,8%	0,1%	6,8%	1,5%	1,4%	0,6%	15,3%	0,7%	2,5%	1,7%	0,6%
28 CHEM	1,9%	10,1%	0,6%	0,8%	28,8%	6,3%	0,7%	6,6%	19,0%	9,7%	2,0%	7,0%	6,1%	0,4%
2 TECHN	4,4%	5,5%	2,1%	4,7%	2,0%	44,2%	2,5%	3,1%	6,5%	11,5%	1,6%	7,2%	3,8%	0,9%
36 STAVE	2,9%	2,5%	2,0%	1,1%	0,9%	7,0%	58,8%	1,3%	1,5%	10,6%	1,5%	5,0%	3,2%	1,6%
4 ZEMED	0,5%	7,1%		0,3%	2,1%	2,6%	0,9%	57,9%	5,2%	7,5%	1,0%	8,0%	5,7%	1,1%
5 LÉKAR	1,6%	6,8%	0,2%	0,7%	4,0%	4,1%	0,3%	2,4%	58,5%	5,7%	1,9%	7,2%	6,4%	0,2%
62 EKON	2,3%	1,4%	0,8%	0,8%	0,6%	2,5%	1,0%	0,8%	0,9%	63,7%	6,8%	13,5%	3,9%	1,0%
68 PRÁVO	2,6%	0,9%	0,4%	0,5%	0,4%	1,0%	0,9%	0,6%	1,5%	20,7%	31,0%	34,1%	3,4%	2,1%
6 HUMA-OS	1,0%	1,9%	0,2%	0,2%	0,2%	1,6%	0,4%	0,7%	1,4%	9,8%	6,0%	61,5%	11,3%	3,9%
75 UČITE	1,4%	3,5%	0,3%	0,2%	0,6%	1,4%	0,4%	1,5%	2,4%	8,0%	3,8%	25,3%	48,3%	2,9%
8 UMENÍ	1,5%	1,5%		0,9%		1,7%	1,1%	0,5%	0,6%	6,6%	2,5%	19,3%	11,3%	52,3%
VŠICHNI	5,7%	7,0%	2,4%	4,2%	1,8%	6,2%	3,5%	3,5%	5,8%	21,2%	4,6%	21,8%	9,7%	2,6%

Jestliže se absolventi gymnázií po neúspěšném studiu na vysoké školy **opětovně vrací**, obvykle **v nadpoloviční většině nastupují ke studiu programů obdobného zaměření**. Výjimku tvoří obory chemie, právní, ostatní technické, matematicko-fyzikální a obory pedagogické.

Pokud absolventi gymnázií opětovně nastupují k vysokoškolskému studiu, v nadpoloviční většině nastupují ke studiu programů ve stejné oborové skupině s výjimkou studentů chemie. Naopak míra opětovných nástupů ke studiu programů ve stejných oborových skupinách se pohybuje nad 60% hranicí v případě oborů ekonomických a ostatních humanitních.

Ve všech oborových skupinách s výjimkou přírodních věd, zemědělství a lékařských a zdravotnických věd existuje alespoň jedna jiná oborová skupina, do které nastupuje více než 10 % studentů – absolventů oborů gymnázií, kteří začnou opakovaně vysokou školu studovat.

Po předčasném odchodu ze studia matematických a fyzikálních oborů nastupuje 20 % těch, kteří se opakovaně na vysokou školu vrátí, ke studiu ekonomických oborů. Obory ekonomie si vybírají zejména proto, že se jedná o studenty matematicky zaměřené, kteří své znalosti matematiky při dalším studiu využijí. Ke studiu programů ostatních oborových skupin následně nastupuje 1–7 % absolventů gymnázií, kteří předčasně ukončili studium matematických a fyzikálních oborů a následně znovu nastoupili ke studiu.

Jedinou oborovou skupinou, ze které absolventi gymnázií přecházejí mimooborově ve větší míře ke studiu některého z technických oborů, je **strojírenství**. Téměř pětina (18 %) těch, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium strojírenských oborů a znovu na vysokou školu nastoupí, začínají studovat nejčastěji ostatní technické obory (18 %), případně ekonomii (11 %).

Další oborovou skupinou s vyšší mírou mezioborových přestupů jsou **elektrotechnické obory**. Absolventi gymnázií, kteří ukončili předčasně studium a opětovně se na vysoké školy vrací, začínají ve větší míře studovat obory matematicko-fyzikální (15 % z nich) a obory ekonomické (15 %).

V případě **oborů chemie** odchází po předčasném ukončení studia a novém nástupu do vysokoškolského studia 19 % absolventů gymnázií studovat lékařství a zdravotnické vědy. Velice často se jedná o ty, kteří se původně na medicínu nedostali, a proto začali studovat obor nejvíce příbuzný, chemii. Další desetina těchto absolventů přestupuje ke studiu přírodních věd.

Neúspěšní absolventi gymnázií studující **stavebnictví a ostatní technické obory** nastupují ve větší míře ke studiu ekonomie. V případě stavebnictví se jedná o 11 % těch, kteří ke studiu opětovně nastupují, a v případě ostatních technických oborů jde o 12 % znovu nastupujících absolventů.

Pokud absolventi gymnázií předčasně ukončí studium **ekonomie** a znovu začnou na vysoké škole studovat, ve větší míře (14 %) nastupují ke studiu ostatních humanitních oborů.

Studenti práv z řad absolventů gymnázií, kteří studia zanechají a opětovně začnou na vysoké škole studovat, kromě oborů práva nastupují ve vyšší míře i ke studiu oborů příbuzných, a to oborů ekonomických (21 %) a ostatních humanitních oborů (34 %).

Z oborů **učitelství, pedagogika a sociální péče** přestupují absolventi gymnázií nejčastěji kromě učitelských oborů ke studiu ostatních humanitních oborů (25 % z těch, kteří opětovně ke studiu na vysoké škole nastoupí). Jedná se s největší pravděpodobností o studenty, kteří obory humanitní chtěli původně studovat, ale vzhledem k tomu, že nebyli napoprvé přijati, začali studovat obory učitelství s příbuznou aprobací.

Poslední oborovou skupinou, ze které absolventi gymnázií ve vyšší míře přestupují ke studiu jiných oborů, jsou **obory umění**. Z nich absolventi gymnázií nejčastěji přestupují ke studiu ostatních humanitních oborů (20 % z těch, kteří se opětovně na vysoké školy vrací) a oborů učitelství (11 %).

2.2 Absolventi oborů lyceum a jejich studium na vysokých školách

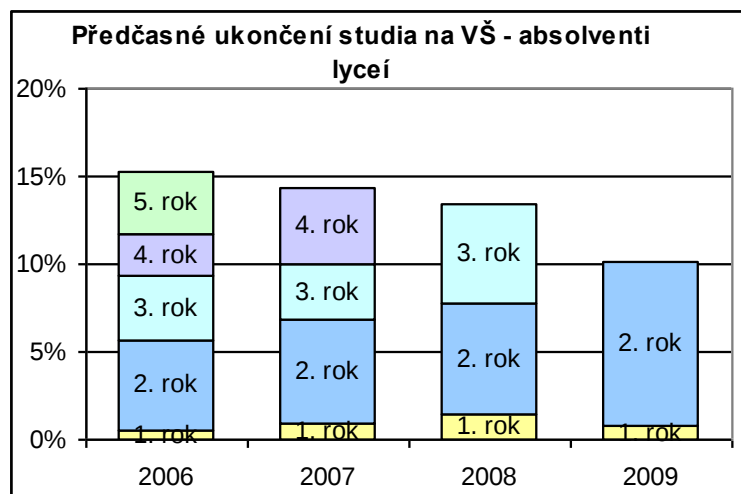
Spolu s tím, jak školy postupně otvíraly obory lyceí, rostly v posledních letech i počty absolventů těchto oborů. Obory lyceí začaly střední školy vyučovat na konci devadesátých let, počty absolventů začaly významně narůstat až od roku 2003/04. V současné době vyučuje obory lyceí 220 středních škol, přičemž každoročně jejich počet narůstal. **Obory lyceí řadíme do všeobecného vzdělávání** vzhledem k tomu, že v jejich vzdělávacích plánech je v porovnání „klasických“ odborně zaměřených oborů středních škol daleko větší prostor věnován všeobecně vzdělávacím předmětům. Zejména díky tomu vykazují absolventi oborů lyceí, stejně jako v případě absolventů gymnázií, vyšší úspěšnost ve vysokoškolském studiu a nižší míru odchodů z vysokoškolského vzdělávání oproti absolventům odborně zaměřeného studia na středních školách.

Podíly odchodů absolventů lyceí z vysokoškolského studia jsou vyšší než podíly odchodů absolventů gymnázií, ale nižší výrazně než podíly odchodů absolventů oborů středních odborných škol, středních odborných učilišť a oborů nástavbového studia. Oproti období 2000–2005 podíl odchodů absolventů lyceí z vysokoškolského studia zůstává zachován. Po pěti letech od ukončení střední školy zanechalo studia 15 % absolventů lyceí, kteří ke studiu nastoupili.

Stejně jako v případě absolventů gymnázií **zanechá nejvíce absolventů studia po druhém ročníku**, ale je zřejmé, že poměrně velká část absolventů, kteří studia zanechali, se

do vysokoškolského studia opětovně navrací – po dvou letech od maturity odchází se studia 10 % absolventů z roku 2009. **Čím déle od maturity jsou, tím se snižuje podíl těch, kteří odešli v prvních dvou letech ze studia a na vysokou školu se již nevrátili**, v případě absolventů z roku 2006 je jich pouze 6 %. Oproti absolventům z roku 2002 se rovněž snižuje podíl těch, kteří odcházejí z vysokých škol po třetím roce studia (5,8 % absolventů z roku 2006 oproti 7,7 % absolventů z roku 2002). Toto je dáno zejména přechodem vysokých škol na dvoustupňové studium a s tím související celkově vyšší mírou dokončování studia.

Obrázek 3: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi lyceí

Z oborového pohledu **ukončují absolventi lyceí předčasně studium nejčastěji v případě ostatních technických oborů** (pětina těch, kteří ke studiu nastoupili). Dále se jedná o studenty matematicko-fyzikálních, přírodovědných, strojírenských, elektrotechnických a zemědělských oborů, kdy ze studia odchází 15–20 % absolventů lyceí, kteří ke studiu nastoupili. Naopak pod desetiprocentní hranicí odchodů ze studia se pohybují i ti absolventi lyceí, kteří začali

studovat ekonomické obory a právo na vysokých školách. V případě ostatních oborů odchází z vysokoškolského studia 10–15 % absolventů lyceí, kteří ke studiu nastoupí.

V případě, že **absolventi lyceí přestupují v rámci studia na vysoké škole z oboru na obor, nejčastěji se jedná o přestupy do ekonomických oborů** (29 % přestupujících). Mírně nad desetiprocentní hranicí odchodů se pohybují přestupující na ostatní humanitní obory (12 %), obory učitelství (11 %) a ostatní technické obory (11 %).

Pokud absolventi lyceí studium předčasně ukončí a znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, u poloviny oborových skupin se jedná o **přestup v rámci oborové skupiny z více než 50 %** (obory strojírenské, stavební, zemědělské, ekonomické, ostatní humanitní a obory pedagogiky a učitelství). V případě ekonomických oborů se jedná o dokonce více než 70 %. V ostatních skupinách oborů se přestupy v rámci oborových skupin pohybují pod padesátiprocentní hranicí, nejmenší míru přestupů uvnitř oborové skupiny vykazují absolventi oborů lyceí, kteří studovali chemické obory (21 %), obory právní (26 %) a obory matematicko-fyzikální (33% míra přestupů v rámci oborové skupiny).

V porovnání s absolventy jiných oborů středních škol **absolventi lyceí mnohem častěji při opětovných nástupech k vysokoškolskému studiu nastupují ke studiu programů jiných oborových skupin, než původně studovali**. Vzhledem k nízkému počtu absolventů odcházejících ze studia a znovu se vracějících do studia v některých oborových skupinách, se zde zabýváme pouze studenty matematicko-fyzikálních, strojírenských, elektrotechnických, ostatních technických, stavebnických, ekonomických, ostatních humanitních a učitelských oborů, tedy pouze obory početněji zastoupenými.

V případě **matematicko-fyzikálních oborů** čtvrtina absolventů lyceí, kteří ze studia odešli a znovu na vysoké školy nastupují, začíná studovat ekonomii a další desetina ostatní technické obory. Přestup na tyto obory je zřejmě způsoben náročností studia matematických a fyzikálních oborů a zároveň možností využít zejména matematické znalosti i v následujícím studiu.

Absolventi lyceí, kteří odešli ze studia **strojírenských oborů** a na vysoké školy se znovu vrací, si vybírají v naprosté většině (58 %) znovu strojírenské obory a v dalších 16 % začínají studovat ostatní technické obory.

Z **elektronických oborů** odchází více než desetina absolventů lyceí, kteří studium ukončí a následně zahájí další studium na vysoké škole, na obory ekonomické. Za zmínku stojí i téměř 10 % těch, kteří nastoupí ke studiu ostatních technických oborů.

Obdobná situace nastává i v případě absolventů lyceí, kteří odcházejí ze studia **ostatních technických oborů**, kdy 14 % z těch, kteří ke studiu opětovně nastoupí, si vybírá obory ekonomické. Obory ekonomické si vybírají i ti, kteří předčasně odcházejí ze studia stavebních oborů (desetina z těch, kteří se ke studiu opětovně navrací), tito studenti ve větší míře začínají studovat i obory ostatní technické (10 %).

Tabulka 3: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi lyceí

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	33,8%		3,7%	7,4%		10,3%	4,0%			25,0%		5,1%	6,6%	
10 PŘÍROD	5,6%	38,2%				5,6%		4,5%	4,5%	5,6%		13,5%	12,4%	
23 STROJ			57,8%	3,3%		16,3%	2,6%	3,3%		6,7%		4,1%		
26 ELEKT	14,7%		4,2%	48,4%		9,5%	2,5%		1,8%	10,9%		2,5%	3,5%	
28 CHEM		8,0%			21,3%	9,3%		8,0%	9,3%	18,7%		8,0%	6,7%	
2 TECHN	5,7%	1,3%	5,5%	7,0%	2,1%	46,2%	6,5%	1,8%	2,1%	13,8%	1,0%	3,4%	3,1%	
36 STAVE	2,0%	1,3%	2,4%	2,0%		12,1%	60,6%	1,3%		10,4%		3,0%	3,7%	
4 ZEMĚD								53,5%				9,3%		
5 LÉKAR		11,4%							42,9%				14,3%	
62 EKON	2,1%		0,6%	0,9%	0,4%	3,6%	0,7%	0,9%	0,4%	77,3%	2,8%	6,4%	3,3%	0,4%
68 PRAVO										36,8%	26,3%			
6 HUMA-OS	2,2%					3,3%				11,9%	3,9%	57,2%	16,9%	1,9%
75 UČITE	4,2%	1,5%		1,5%		1,5%				7,0%	2,1%	17,3%	60,9%	2,1%
8 UMĚNÍ												17,2%	17,2%	41,4%
VŠICHNI	6,4%	2,2%	6,5%	6,3%	1,2%	11,3%	7,2%	2,0%	1,4%	29,4%	1,9%	12,0%	11,1%	1,1%

Vyšší míra mezioborových přestupů se projevuje i v případě absolventů lyceí, kteří původně studovali **ostatní humanitní obory** – 17 % z těch, kteří se ke studiu vrací, nastupují ke studiu učitelství, pedagogiky a sociální péče, další pětina začíná studovat obory ekonomické.

Poslední skupinou oborů s vyššími mezioborovými přestupy, kterou se u absolventů oborů lyceí zabýváme, jsou obory **učitelství, pedagogiky a sociální péče**. Kromě 61 %, kteří se vrací ke studiu obdobných programů, je zde dalších 17 %, kteří začínají studovat ostatní humanitní vědy.

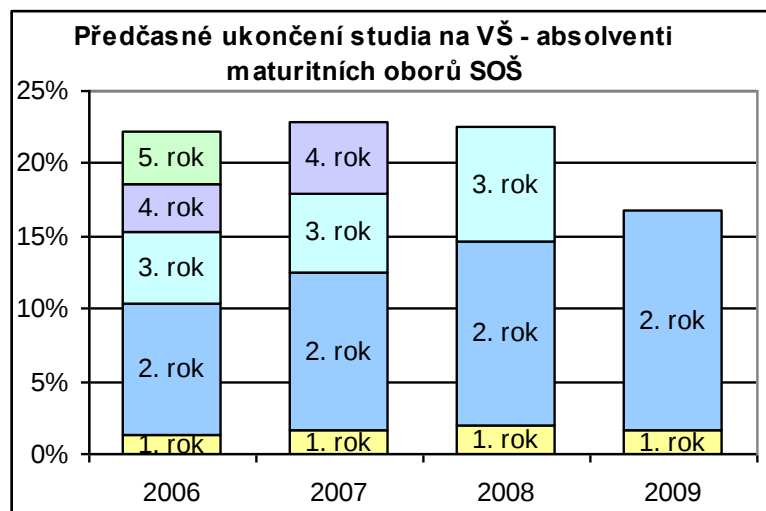
2.3 Absolventi oborů středních odborných škol a jejich studium na vysokých školách

Obory středních odborných škol byly původně určeny k přípravě absolventů pro přímý vstup na trh práce. Vzhledem k charakteru vzdělávání a obsahu vzdělávacích programů oborů středních odborných škol mají **absolventi daleko hlubší odborné znalosti včetně absolvování odborné praxe**, než je tomu v případě absolventů gymnázií a lyceí, na druhé straně ale **nemají tak široký všeobecný přehled**. Přesto se ke studiu v terciárním vzdělávání hlásí stále vyšší podíl absolventů a dokonce dochází k tomu, že **počet přihlášených absolventů odborného středoškolského proudu je odpovídající počtu přihlášených absolventů gymnázií**.

Absolventi oborů středních odborných škol se většinou **hlásí ke studiu oborů na vysoké škole, které jsou svým zaměřením blízké absolvovanému středoškolskému oboru**. Výběr oboru tak ve velké míře závisí právě na zaměření střední školy, kterou uchazeč absolvoval. Z tohoto důvodu je podstatné sledovat jak chování absolventů oborů středních škol na vysoké škole jako celku, tak se zaměřit na jednotlivé oborové skupiny středních odborných škol. V této publikaci se v samostatných kapitolách **zabýváme v případě oborů středních oborovými skupinami s vyšším počtem absolventů, u nichž má smysl sledovat chování absolventů při studiu na vysoké škole – strojírenství a strojírenská výroba (skupina oborů 23), elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (skupina oborů 26), stavebnictví, geodézie a kartografie (skupina oborů 36), zemědělství a lesnictví (skupina oborů 41), zdravotnictví (skupina oborů 53), ekonomika a**

administrativa (oborová skupina 63), právo a právní činnost (skupina oborů 68), pedagogika, učitelství a sociální péče (skupina oborů 75) a umělecké obory (oborová skupina 82).

Obrázek 4: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi maturitních oborů SOŠ

Absolventi oborů středních odborných škol **odcházejí předčasně z vysokoškolského studia ve větší míře, než je tomu v případě absolventů oborů gymnázií a lyceí.** Celkově **zanechalo vysokoškolského studia před jeho úspěšným ukončením 21,2 % absolventů** těchto oborů z let 2006–2009, kteří na vysoké školy nastoupili. Jak je patrné z vývoje v posledních letech, část těchto studentů se ještě v budoucnu na vysoké školy vrátí a dá se

předpokládat, že studia i úspěšně ukončí. Oproti výsledkům publikovaným v roce 2007 však již **neplatí, že čím déle od maturity, tím stoupá podíl studentů – absolventů oborů středních odborných škol, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončí.** Podíl absolventů oborů středních škol, kteří maturovali v roce 2006, 2007 a 2008 a studium předčasně ukončili, je prakticky stabilní a pohybuje se mezi 22 % a 23 %. Na tuto situaci má každopádně podstatný vliv postupný přechod vysokých škol z dlouhých magisterských programů na dvoustupňové studium bakalářské a navazující magisterské a také opakované návraty do studia.

Předčasné odchody absolventů oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia v jednotlivých letech po maturitě je možné nejlépe vysledovat u **absolventů, kteří maturovali v roce 2006.** Celkově jich **neúspěšně ukončilo studium a déle nestuduje necelá čtvrtina – 22,3 %.** **Nejvyšší podíl odchodů nastává v průběhu prvních dvou let po ukončení střední školy** (10,3 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří studovali na vysoké škole), což je o téměř dva procentní body více, než tomu bylo u absolventů z roku 2002. Dalšíh **5 % jich odchází po druhém roce studia.** Podíly neúspěšných odchodů po třetím a čtvrtém roce studia jsou již nižší – v každém roce se jedná o 3–4 %. Oproti absolventům z roku 2002 se míry odchodů po druhém roce studia výrazně snížily. Nižší podíly odchodů ve třetím a dalším roce od maturity jsou způsobeny tím, že studenti bakalářského studia, kteří si „prodloužili“ studium, nebo byli v prvním oboru neúspěšní a studují na dalším oboru, mají v posledním roce studia obvykle vysokou motivaci studium úspěšně dokončit. Odchody po třetím a čtvrtém roce studia se týkají částečně studentů dobíhajících „dlouhých“ magisterských programů, částečně těch, kteří se již dříve po neúspěšném studiu na vysoké školy vrátili.

Celkově vývoj mezi roky 2002 a 2006 odpovídá i tomu, že ke studiu na vysoké školy vstupuje stále více absolventů oborů středních odborných škol. Díky skutečnosti, že některé vysoké školy (zejména technického zaměření) nepořádají přijímací zkoušky a přijímají uchazeče pouze na základě předložení maturitního vysvědčení, vstupují na vysoké školy i absolventi, kteří by v minulosti neprošli přijímacím řízením a kteří spíše zkoušejí, zda na studium mají. Ti pak velice často vysoké školy opouštějí v průběhu prvního a druhého roku studia.

Je zřejmé, že vyšší předčasné odchody absolventů oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia oproti absolventům gymnázií a lyceí budou znamenat i vyšší míry jejich odchodů ze studia v rámci jednotlivých oborových skupin vysokých škol. Na výši těchto měr odchodu se pochopitelně významně podílí i náročnost studia v těchto oborech.

Více než 30 % studentů – absolventů oborů středních odborných škol – **předčasně ukončuje studium** (na vysoké škole již nestudují, ani v jiném oboru) v případě **oborů strojírenských** (34 %), **ostatních technických oborů** (31 %) a **zemědělství** (31 %). Je zřejmé, že se zčásti jedná právě o obory vysokých škol, kde se nepořádají přijímací zkoušky. Velká část absolventů, kteří tato studia nedokončí, nemá dostatečné studijní předpoklady a spíše zkoušejí, zda na studium na vysoké škole „mají“, případně se jedná o absolventy, kteří se hlásili původně na jiný obor a nebyli ke studiu přijati.

Dvaceti až třicetiprocentní předčasné odchody absolventů oborů středních odborných škol ze studia vykazují oborové skupiny matematických a fyzikálních věd (29 %), obory přírodovědné (téměř 30 %) a elektrotechnické (21 %). Těsně pod 20% mírou odchodů se pohybují studenti stavebnictví. Nejnižší předčasné odchody ze studia (těsně pod 10% hranicí) nacházíme u oborů právních a uměleckých.

Absolventi oborů středních odborných škol, kteří mají za sebou neúspěšné studium a **znovu na vysoké školy nastupují, studují nejčastěji ekonomii** (30 % těch, kteří studium předčasně ukončili a znovu začínají studovat), **ostatní technické obory** (11 %), případně **ostatní humanitní obory** (11 %). Zaznamenali jsme zde posun oproti údajům z let 2002–2005, kdy tito studenti kromě uvedených skupin oborů častěji vstupovali i ke studiu oborů strojírenských a elektrotechnických.

Pouze v případě šesti oborových skupin vysokých škol (elektrotechnické obory, stavebnictví, zemědělství, lékařské vědy a zdravotnictví, ekonomie a umění) **více než 60 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří ze studia těchto oborů předčasně odešli, začne studovat obory stejného zaměření.** Na druhou stranu pod hranicí 50 % „vnitroskupinových“ návratů jsou v tomto případě pouze obory matematické a fyzikální, přírodovědné, chemie a práva.

Tabulka 4: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi maturitních oborů SOŠ

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENÍ
10 MATFY	38,2%	1,9%	2,0%	8,8%	0,4%	6,2%	1,4%	1,7%	0,5%	23,4%	0,5%	7,1%	6,9%	1,0%
10 PŘÍROD	1,5%	46,3%	0,7%	1,5%	6,7%	7,5%	0,6%	6,3%	6,6%	5,2%	0,8%	7,9%	7,9%	0,6%
23 STROJ	1,8%	0,8%	57,4%	2,8%	0,4%	15,7%	3,0%	3,4%		8,6%	0,5%	3,3%	2,0%	0,2%
26 ELEKT	9,6%	0,4%	1,8%	61,2%	0,3%	7,3%	0,9%	1,7%	0,2%	11,9%	0,4%	1,7%	2,3%	0,3%
28 CHEM		9,4%	0,4%	0,5%	44,7%	8,3%	0,6%	11,3%	5,3%	8,3%		4,4%	5,9%	0,5%
2 TECHN	3,4%	3,2%	3,0%	5,3%	1,2%	53,5%	2,6%	3,6%	1,6%	11,6%	0,9%	4,8%	4,4%	0,6%
36 STAVE	1,2%	1,2%	1,9%	0,8%	0,4%	11,3%	68,6%	1,7%		6,7%	0,3%	2,9%	2,1%	0,8%
4 ZEMĚD	0,4%	2,1%	0,8%	0,5%	1,3%	4,6%	1,0%	69,2%	1,1%	8,7%	0,6%	4,4%	5,0%	0,4%
5 LÉKAR		1,1%		0,5%	1,4%	2,1%		0,7%	80,9%	1,6%		2,8%	8,3%	
62 EKON	1,6%	0,5%	0,3%	1,0%	1,0%	3,0%	0,6%	0,8%	0,1%	79,9%	1,0%	6,8%	3,0%	0,3%
68 PRAVO				1,8%		3,1%				30,0%	23,3%	33,5%	4,8%	
6 HUMA-OS	1,5%	1,8%	0,4%	0,5%	0,3%	7,9%	0,3%	0,6%	1,2%	12,9%	1,8%	57,8%	10,9%	2,0%
75 UCITE	2,3%	2,4%	0,3%	1,0%	0,5%	2,5%	0,5%	1,2%	1,2%	8,2%	1,4%	17,1%	57,4%	4,0%
8 UMĚNÍ						2,1%	0,8%			3,2%		10,0%	9,0%	72,3%
VŠICHNI	4,2%	2,9%	5,2%	8,6%	2,2%	11,0%	5,9%	6,3%	3,9%	28,0%	1,0%	10,9%	8,1%	1,9%

Vyšší míry mezioborových přestupů do jedné oborové skupiny jsou spíše výjimkou, jedinou skupinou, kde k tomuto dochází, jsou právní obory, kde se objevují třetinové přestupy do ostatních humanitních oborů a téměř třetinové mezioborové přestupy do oborů ekonomických.

Mezioborové přestupy absolventů oborů středních odborných škol po neúspěšném ukončení studia na vysoké škole vyšší než 20 % se objevují pouze ve skupině matematicko-fyzikálních oborů, odkud 23 % těchto studentů přechází ke studiu ekonomických oborů.

Skupinami, u kterých dosahují **mezioborové přestupy hodnot vyšších než 15 %, jsou ještě obory strojírenské a pedagogika a učitelství.** V případě oborů **strojírenských** přechází 16 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří studium ukončili a znovu na vysoké školy vstupují, ke studiu ostatních technických oborů, mezioborové přestupy do jiných oborových skupin jsou nižší než deset procent. Absolventi oborů středních odborných škol, kteří neúspěšně ukončili studium v oborech **pedagogika, učitelství a sociální péče** a

znovu se na vysoké školy vrátili, v rámci mezioborových přestupů nejčastěji nastupují ke studiu ostatních humanitních oborů (17 %).

K více než desetiprocentním mezioborovým přestupům dochází dále v případě oborů elektrotechnických, chemie, ostatních technických, stavebních a ostatních humanitních.

U **oborů elektrotechnických** přestupuje více než deset procent absolventů oborů středních odborných škol, kteří předčasně studium ukončili a opětovně začínají na vysoké škole studovat, nastupuje ke studiu oborů ekonomických (12 %). Obdobná situace je i u oborů ostatních technických, kam ke studiu ekonomie přestupuje shodně 12 % znovu nastoupivších studentů.

V případě **oborů chemie** nastupují častěji neúspěšní studenti do oborů zemědělských (11 % absolventů středních odborných škol, kteří po neúspěšném ukončení studia nastupují znovu do studia). U oborů stavebnictví se naopak jedná o zvýšenou míru přestupů ke studiu ostatních technických oborů (11 %).

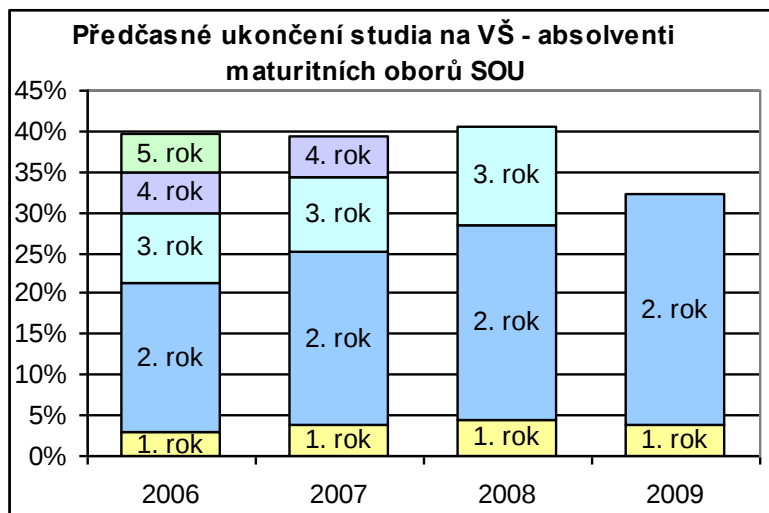
Poslední oborovou skupinou, která stojí za zmínku, jsou **ostatní humanitní obory**, kde po neúspěšném ukončení studia absolventi oborů středních odborných škol častěji vstupují ke studiu ekonomie (13 %) a pedagogiky a učitelství (11 %).

2.4 Absolventi oborů středních odborných učilišť a jejich studium na vysokých školách

Na **středních odborných učilištích**, která byla svým původním charakterem zaměřena na výchovu učňů, a kde se vzdělávali především žáci v učebních oborech, se začali postupně vyučovat žáci i v oborech ukončených maturitní zkouškou. Po nárůstu počtu nově přijímaných do těchto oborů a následného nárůstu počtu absolventů se počet absolventů v posledních letech ustálil na zhruba 7 tisících. Tito absolventi mají, stejně jako absolventi oborů středních odborných škol, otevřenou cestu do terciárního vzdělávání. Této možnosti však absolventi využívají v menší míře, než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí, nebo oborů středních odborných škol. Navíc jsou **při přijímacím řízení na vysoké školy méně úspěšní a častěji**, než je tomu v případech uvedených oborů středních škol, **studium předčasně ukončují**.

Stejně jako absolventi všech odborně zaměřených oborů středních škol se i **absolventi oborů středních odborných učilišť převážně hlásí ke studiu na vysoké školy na obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole**, případně na obory ekonomické. Výběr oborů se liší pochopitelně podle zaměření absolvované střední školy. V této publikaci jsme se zaměřili jak na souhrnné údaje za absolventy oborů středních odborných škol studujících na vysoké škole, tak na absolventy tří nejpočetnějších oborových skupin – strojírenství a strojírenská výroba, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a obchod.

Obrázek 5: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi maturitních oborů SOU

Vzhledem k charakteru vzdělávání mají **absolventi oborů středních odborných učilišť**, stejně jako absolventi nástavbového studia, **menší znalostní a dovednostní předpoklady pro studium na vysoké škole**. Častěji než absolventi gymnázií, lyceí a absolventů oborů středních odborných škol **předčasně ukončují studium na vysoké škole**.

V průměru **předčasně ukončilo vysokoškolské studium 38 % absolventů**

oborů středních odborných učilišť z let 2006–2009. Tito studenti zatím jiný obor studovat nezačali. Dá se však předpokládat, že část maturantů (zvláště z posledních dvou let), ke studiu ještě opětovně nastoupí.

Z absolventů z roku 2006, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole, odešlo před ukončením studia dosud 40 % z nich. Nejvyšší míra odchodů je v průběhu prvních dvou let (celkem 21 % odchodů), v dalších letech platí, že čím déle od maturity, tím jsou odchody ze studia nižší. Ve třetím roce po maturitě odchází ze studia 9 % těchto absolventů, ve čtvrtém i pátém roce po 5 % z nich. Oproti situaci absolventů z roku 2002 (výsledky byly publikovány v roce 2007) se zvýšila jak celková míra odchodů absolventů oborů středních odborných učilišť ze studia, tak míra odchodů v prvním a druhém roce po maturitě. Vyšší míra odchodů v prvních dvou letech je způsobena zejména tím, že ke studiu nastupuje stále více absolventů oborů středních odborných učilišť a často se jedná právě o ty, kteří nemají studijní předpoklady a spíše jen zkoušejí, zda na studium „mají“. V průběhu třetího roku naopak odchází ze studia méně absolventů těchto oborů – tento trend se projevuje u absolventů prakticky všech typů oborů středních škol – což je důsledkem přechodu vysokých škol na dvoustupňové studium. Míry odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia jsou u absolventů z roku 2002 i 2006 prakticky stejné.

Vzhledem k celkově vysokým mírám předčasných odchodů ze vzdělávání jsou v případě absolventů oborů středních odborných učilišť **vysoké i míry předčasného ukončení studia po skupinách oborů.** Pouze u třech oborových skupin (lékařské vědy a zdravotnictví, umění a učitelství a pedagogika) jsou míry odchodů těchto absolventů nižší než 25 %.

V případě všech skupin technických oborů odchází z vysokoškolského studia více než 38 % absolventů středních odborných učilišť, ze strojírenských a stavebních oborů je to dokonce více než polovina z nich. Ze studia **oborů ekonomických, práva a ostatních humanitních oborů** odchází předčasně z vysokoškolského studia **25–30 %** absolventů oborů středních odborných učilišť, kteří ke studiu nastoupili.

Pokud absolventi oborů středních odborných učilišť ukončí vysokoškolské studium a následně znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, nastupují zejména ke studiu oborů elektrotechniky (21 % z nich), ostatních technických oborů (20 %) a oborů ekonomických (16 %). Do všech ostatních oborových skupin nastoupí po méně než 10 % těch, kteří ke studiu opětovně nastoupí (za zmínku stojí i obory strojírenské s 9 % opětovných nástupů).

Tabulka 5: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi maturitních oborů SOU

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	37,1%	3,0%		13,6%		8,3%				11,4%		9,1%	10,6%	
10 PŘÍROD		48,0%			8,0%							8,0%	10,0%	
23 STROJ	4,0%		57,2%	4,3%		16,1%		2,7%		5,4%		5,0%	3,0%	
26 ELEKT	4,8%		2,3%	67,0%		9,5%	1,1%	2,3%		6,4%		3,4%	1,8%	
28 CHEM					44,8%	13,4%				11,9%		9,0%	7,5%	
2 TECHN	3,4%		1,8%	9,2%		64,2%		3,4%		8,4%		4,2%	3,7%	
36 STAVE														
4 ZEMĚD						8,8%		67,6%		7,4%				
5 LÉKAŘ									55,6%					
62 EKON	2,7%	1,4%		2,0%	4,4%	7,8%	1,7%	2,4%		63,3%	1,4%	7,5%	4,4%	
68 PRAVO														
6 HUMA-OS	3,6%				2,4%	19,6%				10,7%		47,6%	8,9%	3,6%
75 UČITE	5,6%									11,2%		10,1%	58,4%	
8 UMĚNÍ														60,0%
VŠICHNI	5,9%	2,2%	9,4%	21,2%	2,7%	20,2%	0,9%	4,5%	0,4%	15,5%	0,6%	8,8%	6,7%	1,1%

Oproti dříve publikovaným výsledkům (za období 2002–2005), kdy ve všech oborových skupinách nastupovali absolventi oborů středních odborných učilišť opakovaně v nadpoloviční většině ke studiu oborů ze stejné oborové skupiny, je v současné době situace jiná. V případě **matematicko-fyzikálních oborů** se přestupy uvnitř oborové skupiny pohybují na úrovni 37 %, u oborů **chemie** jde o 45 %, u **ostatních humanitních oborů** o 48 % a poslední oborovou skupinou s nižšími než 50% přestupy uvnitř oborové skupiny

jsou **přírodní vědy** s 48% mírou vnitrooborových přestupů. U ostatních oborových skupin se míra vnitrooborových přestupů pohybuje u absolventů učilišť na úrovni 53–68 %.

U oborů, u kterých je nižší přestup do stejné oborové skupiny, se projevují vyšší mimooborové přestupy do jedné nebo více skupin oborů. V případě **matematických a fyzikálních oborů** nastupuje více než desetina (14 %) těch, kteří studium ukončí a následně do vysokoškolského studia nastoupí, ke studiu elektrotechnických oborů (14 %), dále ke studiu ekonomie (11 %) a učitelských oborů (11 %).

Studenti z řad absolventů oborů středních odborných učilišť, kteří zanechali vysokoškolského studia **chemie**, a opětovně k vysokoškolskému studiu nastoupí, začínají ve větší míře studovat ostatní technické obory (13 % z nich) a ekonomii (12 %). V případě oborů **strojírenství** začíná 16 % studovat ostatní technické obory.

Za zmínku stojí i **ostatní humanitní obory**, ze kterých absolventi středních odborných učilišť přecházejí ve větší míře na obory ostatní technické (20 % z těch, kteří opětovně ke studiu nastoupí) a obory ekonomie (11 %).

Posledním oborovou skupinou s vyšší mírou mimoskupinových přestupů jsou obory **učitelství, pedagogiky a sociální péče**, odkud absolventi středních odborných učilišť častěji přestupují ke studiu ekonomie (11 %) a ostatních humanitních oborů (10 %).

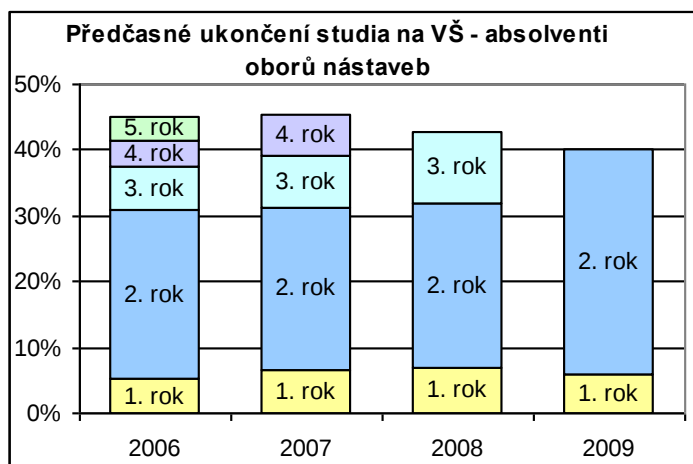
2.5 Absolventi nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách

Obory nástavbového studia umožňují absolventům tříletých učebních oborů pokračovat ve studiu a složit maturitní zkoušku. Dříve byly tyto obory vnímány zejména jako možnost získat maturitu, dnes stále větší část absolventů podává přihlášky na vysokou školu. V posledních letech v nich absolvuje cca 7,3 tis. žáků, což je více než v případě absolventů oborů středních odborných učilišť ukončených maturitní zkouškou.

Absolventi nástavbového studia díky tomu, že získali i výuční list, mají vlastně dvě kvalifikace (výuční list a maturitu), přesto **část z nich má ambice pokračovat ve studiu na vyšší odborné nebo vysoké škole**. Nicméně **jak úspěšnost absolventů oborů nástavbového studia při přijímacím řízení, tak jejich úspěšnost při vysokoškolském studiu je nižší**, než je tomu v případě absolventů ostatních oborů středních škol, **častěji totiž ukončují vysokoškolské studium předčasně před jeho úspěšným absolvováním**. Ke studiu na vysoké školy jsou jich přijaty necelé dva tisíce, proto je nutné údaje o jejich úspěšnosti při studiu brát spíše jako orientační.

Stejně jako v případě absolventů ostatních odborně zaměřených oborů středních škol se i absolventi nástavbového studia **hlásí na vysoké školy ke studiu oborů obdobného zaměření, jaké studovali a střední škole, tedy zejména oborů technických a ekonomických**. Volba vysokoškolského oboru pochopitelně závisí na konkrétním

Obrázek 6: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia

absolvovaném středoškolském oboru, proto se zde zabýváme jednak absolventy nástavbového studia jako celku, jednak v dílčích kapitolách absolventy nejvíce zastoupených středoškolských oborů – strojírenství a strojírenské výrobě, elektrotechnice, telekomunikační a výpočetní technice a podnikání v oborech a odvětví.

Z absolventů všech typů středoškolského vzdělávání dokončují absolventi nástavbového studia předčasně vysokoškolské studium v nejvyšší míře. **V letech 2006–2009 ukončilo předčasně vysokoškolské studium**

ské studium 44 % absolventů nástavbového studia, kteří na vysoké školy nastoupili (jedná se o absolventy, kteří studium ukončili a dosud znovu na vysoké školy nenastoupili), vzhledem k vývoji z předchozích let se však dá předpokládat, že někteří z nich ještě ke studiu nastoupí, zejména se jedná o absolventy z předchozích dvou let.

Pokud se zaměříme na **absolventy nástavbového studia z roku 2006**, o kterých máme k dispozici údaje o odchodu z vysokoškolského studia za posledních pět let, **odešlo ze studia 45 %** těch, kteří v průběhu posledních pěti let ke studiu nastoupili. Stejně jako v případě absolventů ostatních odborně zaměřených programů středních škol **odchází nejvíce absolventů v průběhu druhého roku po maturitní zkoušce**, ale v porovnání s ostatními středoškoláky se jedná o výrazně vyšší podíl odchodů – **26 %**. Stejně jako v případě ostatních středoškolských oborů se i zde projevil přechod vysokých škol na dvoustupňové studium a s tím související **snížený podíl odchodů ve třetím a dalších letech od maturity oproti předchozím letům**. V prvním roce studia odchází z vysokých škol 5 % absolventů nástavbového studia, kteří na vysoké školy nastoupili, ve třetím roce studia jde o 7 % těchto absolventů, ve čtvrtém a pátém roce shodně 4 % z nich. Oproti situaci absolventů z roku 2002 se **zvýšila jak celková míra předčasných odchodů absolventů oborů nástavbového studia z vysokých škol, tak míra odchodů v prvním a druhém roce po maturitě**. Vyšší míra odchodů v prvních dvou letech je způsobena zejména tím, že ke studiu nastupuje stále více absolventů nástavbového studia, kteří často nemají studijní předpoklady a spíše jen zkoušeli, zda se na vysokou školu dostanou. **Podíl předčasných odchodů ve třetím až pátém roce po maturitě se naopak výrazně snížil** (ve třetím roce z 11,5 % na 7 %, ve čtvrtém roce z 5 % na 4 % a v pátém roce ze 7 % na 4 %).

Absolventi nástavbového studia **nejčastěji odcházejí z vysokých škol ze studia technických a zemědělských oborů**. Vyšší podíl předčasných odchodů vykazují i obory přírodovědné, ke studiu těchto oborů však nastupuje poměrně nízký absolutní počet absolventů. Z technických oborů absolventi nástavbového studia nejčastěji odcházejí ze studia strojírenství (60 % z těch, kteří ke studiu nastoupili), chemie (59 %), stavebnictví a architektury (51 %) a ostatních technických oborů (50 %). Navíc ze studia odcházejí i téměř tři pětiny absolventů nástavbového studia, kteří nastoupili ke studiu **zemědělských oborů** vysokých škol. Pod 25% hranicí odchodů se pohybují pouze obory práva a umění, kde však studuje prakticky zanedbatelný počet absolventů nástavbového studia.

V případě, že absolventi nástavbového studia předčasně z vysoké školy odejdou a znovu ke studiu nastoupí, vstupují ve větší míře ke studiu oborů ekonomických (21 % absolventů, kteří se opětovně vrací do studia), oborů **ostatních technických** (18 %), oborů **ostatních humanitních** (12 %) a **elektrotechnických** (10 %). Ke studiu ostatních oborových skupin vstupují neúspěšní absolventi nástavbových oborů v menší míře.

Tabulka 6: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů nástavbového studia

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	48,3%					12,1%				12,1%		8,6%		
10 PŘÍROD		55,0%											20,0%	
23 STROJ			64,9%			11,7%		4,5%		6,3%		4,5%		
26 ELEKT	3,7%			73,9%		6,7%				7,5%		3,7%		
28 CHEM					45,8%									
2 TECHN			3,2%	5,3%		64,0%		2,6%		11,1%		5,3%	2,6%	
36 STAVE						22,6%	54,8%							
4 ZEMĚD						3,9%		71,6%		6,9%		3,9%	4,9%	
5 LÉKAŘ									57,1%					
62 EKON					4,0%	6,7%	3,1%			68,8%		8,5%	4,0%	
68 PRAVO										57,1%				
6 HUMA-OS	5,9%					10,2%				10,2%		59,3%	9,3%	
75 UČITE										7,8%		17,6%	66,7%	
8 UMĚNÍ													50,0%	50,0%
VSICHNI	4,6%	2,3%	8,0%	10,6%	2,5%	17,9%	2,4%	8,6%	0,7%	21,2%	0,5%	11,9%	8,0%	0,9%

U téměř všech oborových skupin vysokých škol platí, že **pokud absolventi oborů nástavbového studia vstupují ke studiu opakovaně, vybírají v nadpoloviční většině**

programy stejné oborové skupiny. Výjimkou jsou pouze obory matematicko-fyzikální a chemické, kde se však jedná o celkově poměrně malé počty absolventů opakovaně se vracějících ke studiu na vysoké škole.

Významnější mezioborové přestupy absolventů nástavbového studia v průběhu studia na vysoké škole jsme zaznamenali u **strojírenských oborů, ostatních technických oborů a ostatních humanitních oborů.** Za zmínku stojí i obory matematicko-fyzikální, přírodovědné, stavebnictví, práva, učitelství a pedagogiky a umění, kde se však jedná o celkově nízký počet absolventů nástavbového studia opakovaně vstupujících na vysoké školy.

Studenti z řad absolventů nástavbového studia, kteří se po neúspěšném ukončení studia **strojírenství** opakovaně na vysoké školy vracejí, nastupují nejčastěji opětovně ke studiu strojírenství (65 % z nich), ale ve větší míře začínají studovat i ostatní technické obory (12 %). V případě **ostatních technických oborů** neúspěšní absolventi nástavbového studia nejčastěji nastupují opět ke studiu těchto oborů (64 %), ale 11 % z nich nastoupí ke studiu ekonomie.

Ti, kteří neúspěšně ukončí studium **ostatních humanitních oborů**, nastupují opětovně na vysoké školy opět do obdobných oborů (59 % z nich), ale ve větší míře si vybírají i ostatní technické obory (10 %) a ekonomii (10 %).

3. Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání a jejich studium na vysokých školách

Stejně jako v předchozí publikaci z roku 2007 se podrobněji věnujeme absolventům jednotlivých, početně silněji zastoupených oborových skupin (z pohledu počtu absolventů studujících na vysokých školách):

- oborů vzdělávání středních odborných škol,
- oborů vzdělávání středních odborných učilišť,
- oborů nástavbového studia.

3.1 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOŠ a jejich studium na vysokých školách

Stejně jako se zájem o studium na vysokých školách liší podle toho, jaký obor uchazeči absolvovali na střední škole, liší se i úspěšnost uchazečů při studiu na vysokých školách. Dalším faktorem ovlivňujícím úspěšnost při studiu je pochopitelně **náročnost studovaného oboru.** Obecně platí, že **vysokoškolské studium ve větší míře předčasně ukončují studenti technických oborů.** Je to dáno jednak nároky kladenými na znalosti matematiky a fyziky, ale významnou roli zde hraje i fakt, že uchazeči o studium jsou velice často ke studiu přijímáni bez přijímacích zkoušek a častěji než v případě jiných oborů ke studiu nastupují absolventi středních škol, kteří nemají příliš vysoké studijní ambice a spíše zkoušejí, zda mají vůbec šanci na vysoké škole studovat.

Pokud se zaměříme na **míru předčasných odchodů absolventů oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia z pohledu oborů**, který na střední škole absolvovali, pak **nejčastěji ze studia odcházejí absolventi strojírenských oborů a oborů zemědělských.** V obou případech odchází z vysokoškolského studia **více než 30 %** absolventů oborů středních odborných škol, kteří ke studiu nastoupí. Předčasné odchody v rozmezí 20–30 % vykazují absolventi oborů ekologie a ochrana životního prostředí (29 %), podnikání v oborech, odvětví (25 %), elektrotechnika a výpočetní technika (23 %), stavebnictví, geodézie a kartografie (22 %), chemie (21 %) a oborů gastronomie, hotelnictví a turismus (20 %). **Relativně nejméně často odcházejí předčasně z vysokoškolského studia absolventi uměleckých oborů středních odborných škol** (12% míra předčasných odchodů ze studia), **oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče** (15 %), **ekonomiky a administrativy** (16 %), **oborů zdravotnictví** (17 %) a pod dvacetiprocentní hranicí předčasných odchodů najdeme i absolventy oborů **právo a právní činnost** (18 %). Oproti

výsledkům publikovaným v roce 2007 (týkaly se absolventů z let 2002–2005) **se míry předčasných odchodů zvýšily u všech námi analyzovaných skupin oborů středních odborných škol** s výjimkou oborů chemie a oborů stavebnictví, kde došlo k mírnému snížení předčasných odchodů z vysokoškolského studia.

Tabulka 7: Předčasné ukončení vysokoškolského studia – obory středních odborných škol

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ	
16	56,3%	31,2%			37,4%	32,1%		26,1%		18,4%		15,5%	20,4%		28,8%
23	40,9%	33,3%	31,8%	34,7%		37,5%	29,1%	33,1%		24,8%		24,9%	25,0%		32,3%
26	26,1%	25,6%	32,8%	19,0%	42,1%	30,1%	19,5%	34,4%	6,7%	25,7%	10,0%	16,5%	26,0%	11,8%	23,1%
28	56,3%	22,9%			22,1%	17,2%		16,7%	2,1%	17,2%		14,7%	25,8%		20,9%
36	33,9%	30,0%	39,3%	38,1%	54,5%	35,1%	18,4%	27,7%		27,2%	19,0%	18,4%	16,2%	15,4%	22,0%
41	47,3%	35,1%	31,0%	25,0%	47,5%	28,2%		32,3%	17,6%	22,4%		24,5%	24,6%		31,3%
53	37,5%	31,3%			27,9%	25,3%		28,6%	13,8%	26,7%	15,8%	19,7%	13,8%	10,5%	16,8%
63	26,7%	29,3%	42,7%	36,6%	33,3%	29,3%	26,4%	27,2%	10,0%	13,0%	9,0%	16,2%	16,7%	14,8%	15,7%
64	34,0%	36,3%	45,6%	45,7%	30,0%	39,0%	32,4%	35,7%		19,6%	14,3%	18,4%	24,0%	9,7%	25,0%
65	38,7%	28,8%		44,4%	41,9%	23,2%		35,2%		17,6%	11,1%	18,8%	21,4%	16,1%	20,3%
68	30,4%	28,2%				34,8%		28,0%		18,3%	9,3%	15,6%	14,0%		17,6%
75	34,8%	28,6%				35,3%		30,3%	15,8%	23,2%	13,8%	17,1%	11,5%	14,3%	14,5%
82	11,1%				13,3%	9,5%	13,0%	24,4%		19,0%		22,5%	14,4%	8,0%	12,3%

Vzhledem k celkovému počtu absolventů jednotlivých skupin oborů středních odborných škol studujících na vysoké škole se dále zabýváme úspěšností absolventů oborů:

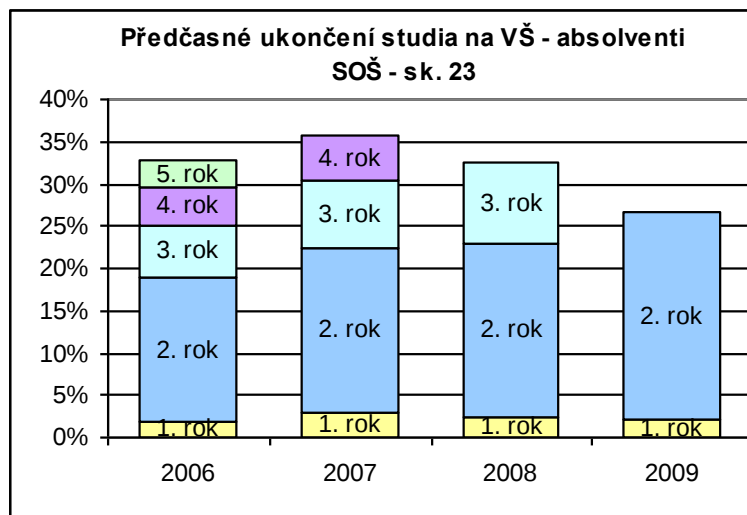
- strojírenství a strojírenská výroba (sk. 23),
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (sk. 26),
- stavebnictví, geodézie a kartografie (sk. 36),
- zemědělství a lesnictví (sk. 41),
- zdravotnictví (sk. 53),
- ekonomika a administrativa (sk. 63),
- právo, právní činnost (sk. 68),
- pedagogika, učitelství a sociální péče (sk. 75) a
- umění (sk. 82).

V případě ostatních oborových skupin vstupuje na vysoké školy nižší počet absolventů, a není tedy možné provádět další analýzy dat v podrobnějším členění.

SOŠ 23 Strojírenství a strojírenská výroba

Absolventi oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných škol, kteří nastoupí ke studiu na vysoké škole, **si vybírají zejména technické obory** (85 %), z nichž jsou nejvíce zastoupené obory strojírenské (58 % absolventů studujících na vysoké škole) a obory „ostatní technické“ (18 %).

Obrázek 7: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 23

Jak již bylo řečeno výše, absolventi oborů strojírenství **odcházejí** v porovnání s ostatními absolventy oborů středních odborných škol **ze studia nejčastěji**. Předčasně odchází ze studia **32 %** z těch, kteří na vysoké školy nastoupí (jedná se o absolventy z let 2006–2009). Tito studenti z vysoké školy odešli a do současné doby ke studiu znovu nenastoupili. Je však pravděpodobné, že část z nich se ke studiu vrátí, zejména v případě absolventů z posledních několika let.

Ve všech skupinách vysokoškolských oborů, kde studuje dostatečný počet absolventů strojírenských oborů středních odborných škol, **jsou míry předčasných odchodů ze studia poměrně vysoké – pohybují se od 25 %** v případě oborů učitelství, ekonomie a ostatních humanitních oborů až **do 41 %** u oborů matematicko-fyzikálních. Ti, kteří studují technické obory, odcházejí ze studia před jeho absolvováním z 29–38 % (pod hranicí 30 % se z technických oborů pohybují pouze obory stavebnictví, geodézie a kartografie).

Abychom si udělali obrázek o tom, jak v jednotlivých letech po složení maturitní zkoušky absolventi strojírenských oborů středních odborných škol odcházejí z vysokoškolského studia před jeho úspěšným ukončením, vycházíme z údajů o absolventech z roku 2006, kteří mají možnost již několik let na vysoké škole studovat. Z těch, kteří v tomto roce absolvovali střední školu a začali studovat na vysoké škole, **odešlo předčasně ze studia 33 %**. **Nejčastěji odcházejí** absolventi strojírenských oborů z vysokoškolského studia **v průběhu prvních dvou let od maturitní zkoušky** (20 % z těch, kteří na vysokou školu nastoupí), **odchody ve třetím, čtvrtém a pátém roce studia již nejsou tak významné** (6 %, resp. 5 % a 3 %). Oproti údajům, které byly publikované v roce 2007 a týkaly se absolventů z roku 2002, **došlo k výraznému zvýšení míry předčasných odchodů v průběhu druhého roku studia a bezprostředně po něm, naopak se výrazně snížila míra odchodů ve třetím a dalších letech studia**. Zvýšení míry odchodů v prvních dvou letech je způsobeno zejména stále se zvyšujícím podílem absolventů strojírenských oborů středních odborných škol, kteří vstupují k vysokoškolskému studiu převážně na technické obory, kam se nedělají přijímací zkoušky a ke studiu je přijat prakticky každý. Často pak na vysoké školy nastoupí studenti, kteří nemají pro vysokoškolské studium předpoklady, a tak jej ukončí před úspěšným absolvováním. Naopak snížení míry odchodů ve třetím a dalších letech je způsobeno zejména přechodem vysokých škol na dvoustupňové studium (bakalářské a navazující magisterské programy), studium v bakalářských programech je tedy oproti dlouhému pětiletému studiu v minulosti kratší, a je tedy větší šance na jeho dostudování. Navíc ne všichni bakaláři následně pokračují ve studiu v navazujících magisterských programech.

Absolventi strojírenských oborů středních odborných škol, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončí a znovu se ke studiu navracejí, nastupují nejčastěji ke studiu technických oborů (53 % z nich), nejčastěji oborů strojírenských (43 %). Ve větší míře vstupují i ke studiu ekonomie (10 %). Ostatní oborové skupiny nehrají příliš velkou roli, vstupuje do nich 1–5 % z těch, kteří ke studiu opakovaně nastoupí.

Tabulka 8: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	28,7%		18,4%			10,3%		5,7%		19,5%			10,3%	
10 PŘÍROD		41,7%												
23 STROJ	1,7%	0,5%	63,3%	1,3%	0,3%	16,4%	0,9%	3,5%		6,7%	0,2%	3,1%	1,8%	
26 ELEKT	4,8%		7,9%	49,2%		11,9%	3,2%			16,7%				
28 CHEM														
2 TECHN	2,9%		13,4%		1,0%	61,3%	1,2%	2,9%		7,4%	1,0%	3,9%	3,7%	
36 STAVE			22,6%				47,2%			9,4%				
4 ZEMĚD			13,7%			9,8%		57,8%		6,9%		7,8%		
5 LÉKAŘ														
62 EKON	3,8%		3,8%			4,5%	3,8%			71,2%		5,3%	3,0%	
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS						9,6%				5,5%		57,5%	13,7%	
75 UČITE	8,7%					8,7%						17,4%	41,3%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	3,0%	0,8%	42,9%	3,3%	0,5%	0,6%	2,0%	5,0%		10,6%	0,5%	5,3%	3,3%	0,2%

V případě pěti oborových skupin nastupují absolventi strojírenských oborů středních odborných škol opětovně ke studiu oborů stejné oborové skupiny (jedná se o obory strojírenství, ostatní technické obory, zemědělství, ekonomie a ostatní humanitní obory). Naopak nejmenší míra opětovných nástupů ke studiu oborů stejné skupiny se projevuje u oborů matematicko-fyzikálních. Důvodem může být jejich vysoká náročnost na

znalosti matematiky a fyziky, větší abstraktní zaměření a svoji roli zde hraje i to, že část vysokých škol přijímá ke studiu těchto oborů uchazeče bez přijímacích zkoušek, někdy i v dalších kolech přijímacího řízení.

Pokud absolventi strojírenských oborů začali studovat **technické, případně matematicko-fyzikální a přírodovědné obory** a při dalším vstupu na vysokou školu začnou studovat obor naprosto jiného zaměření, nejčastěji si vybírají ekonomické obory, případně obory učitelství.

V případě **přestupů mimo oborové skupiny** si absolventi strojírenských oborů SOŠ nejčastěji volí obory strojírenské, přestupují na ně zejména z oborů matematicko-fyzikálních, ostatních technických oborů, zemědělství a stavebnictví. Ke studiu ostatních technických oborů přestupují zejména ti absolventi, kteří začali studovat matematicko-fyzikální, strojírenské a elektrotechnické obory.

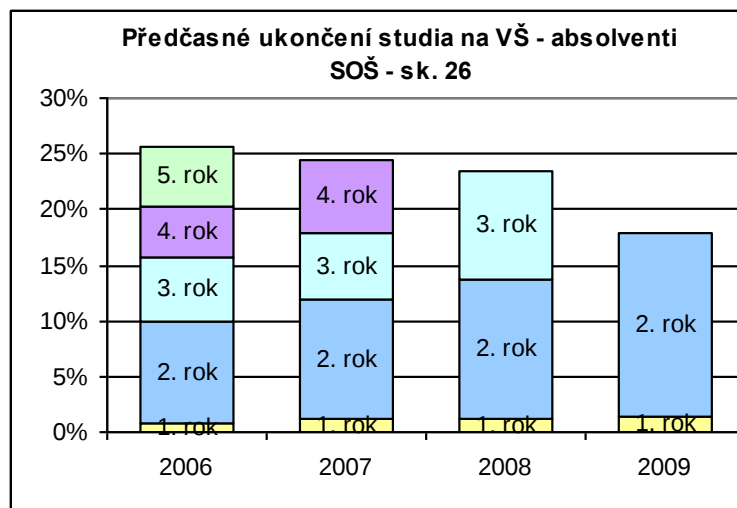
SOŠ 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

Absolventi oboru elektrotechnika, komunikační a výpočetní technika středních odborných škol na vysoké škole studují zejména technické obory (68 % z těch, kteří začnou na vysoké škole studovat), z nich **především obory stejného zaměření jako na střední škole**, tedy obory elektrotechnické (48 %). Za zmínku stojí i obory matematicko-fyzikální (12 %) a obory ekonomie (11 %).

Z absolventů elektrotechnických oborů středních odborných škol z let 2006–2009, kteří začali studovat na vysoké škole, ukončilo **předčasně vysokoškolské studium 23 %** z nich. Ve skupině absolventů technických oborů středních odborných škol jsou absolventi elektrotechnických oborů spolu s absolventy oborů chemie a stavebnictví jedni z neúspěšnějších. Navíc se dá předpokládat, že se část z nich ještě v dalších letech na vysoké školy vrátí.

Míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia se v případě absolventů elektrotechnických oborů středních odborných škol pohybují **v jednotlivých oborových skupinách v rozmezí od 7 %** u medicíny a lékařských oborů **až do 42 %** u oborů chemie. V naprosté většině oborových skupin se jedná o odchody ve výši 10–30 %. Nad třicetiprocentní hranici se kromě již zmíněných oborů chemie pohybují i obory strojírenské (32% míra odchodů), ostatní technické (30 %) a obory zemědělské (34 %). Absolventi elektrotechnických oborů středních odborných škol nejméně často předčasně odcházejí ze studia oborů jim nejbližších – tedy elektrotechnických. Nejnižší míry předčasných odchodů ze studia jsou kromě lékařských a zdravotnických oborů patrné u oborů právních a uměleckých. Ve všech těchto oborech ale studuje velmi malý počet absolventů elektrotechnických oborů středních odborných škol.

Obrázek 8: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 26

Stejně jako v případě ostatních oborových skupin pro analýzu předčasných odchodů ze studia využíváme údaje o absolventech elektrotechnických oborů středních odborných škol, kteří **maturovali v roce 2006**. Z těchto absolventů **předčasně ukončilo studium na vysoké škole 26 %** z těch, kteří na vysoké školy nastoupili. Jedná se o absolventy, kteří v současné době na vysoké škole nestupují, nicméně se někdy v budoucnu mohou znovu ke studiu přihlásit.

Nejvíce těchto absolventů **odchází z vysokoškolského studia v průběhu prvních dvou let studia** (10 %), v dalších letech se jedná o 5–6 % předčasně odcházejících ročně. V porovnání s výsledky publikovanými v roce 2007 (šlo o absolventy, kteří maturovali v roce 2002) je **podíl předčasných odchodů v prvních dvou letech prakticky stabilní, ale podíl odchodů v dalších letech mírně poklesl** (zhruba o 1 procentní bod ročně). Tento pokles je způsoben zejména přechodem vysokých škol z dlouhých magisterských programů na dvoustupňové studium bakalářských a navazujících magisterských programů. Předčasné odchody ze studia v prvních třech letech jsou na průměru míry průměrných odchodů za obory středních odborných škol, ve čtvrtém a pátém roce jsou hodnoty mírně nadprůměrné.

Jestliže absolventi elektrotechnických oborů středních odborných škol předčasně ukončí studium na vysoké škole a znovu ke studiu nastoupí, vybírají si nejčastěji technické obory (58 % těch, kteří se opakovaně ke studiu navrací), s to zejména obory jim nejbližší, tedy elektrotechnické (40 %). Dalšími obory, které si tito absolventi při opakovaném vstupu na vysoké školy vybírají, jsou ekonomické obory (16 %), ostatní technické obory (13 %) a matematicko-fyzikální obory (13 % z těch, kteří se opakovaně vrací ke studiu na vysoké školy). Absolventi elektrotechnických oborů středních odborných škol si tedy i **při opakovaném vstupu na vysoké školy vybírají obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole, případně obory ekonomické.**

Tabulka 9: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 26

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	43,4%	1,1%	1,5%	15,4%		6,3%	0,9%	1,3%		15,6%		6,3%	7,0%	0,7%
10 PŘÍROD	10,4%	33,3%		18,8%						10,4%			12,5%	
23 STROJ	4,5%		48,8%	12,8%		9,3%		3,1%		11,4%		3,5%	2,1%	
26 ELEKT	9,7%	0,2%	1,4%	64,1%	0,2%	7,2%	0,6%	1,7%		10,5%	0,4%	1,5%	2,2%	0,3%
28 CHEM														
2 TECHN	8,5%	1,0%	1,2%	16,7%		51,7%	0,6%	2,8%		10,4%	0,6%	3,0%	2,4%	0,5%
36 STAVE				6,0%		16,4%	37,3%			20,9%		9,0%		
4 ZEMĚD				11,9%		13,6%		44,1%		11,9%				
5 LÉKAŘ														
62 EKON	6,7%	0,9%	0,9%	8,6%		6,0%	1,1%	1,1%		66,2%		4,9%	2,4%	0,9%
68 PRAVO										33,3%		33,3%		
6 HUMA-OS				3,4%		5,5%				8,9%		60,3%	12,3%	
75 UČITE	11,4%	3,4%		8,1%						12,8%		15,4%	40,3%	
8 UMĚNÍ														83,3%
VSÍCHNI	12,8%	0,9%	3,6%	39,8%	0,3%	13,2%	1,1%	2,2%	0,2%	16,1%	0,4%	4,6%	4,1%	0,7%

Absolventi elektrotechnických oborů středních odborných škol **při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu v případě čtyř oborových skupin přestupují na obory v rámci oborové skupiny.** Jedná se o skupiny oborů elektrotechnických (vnitrooborové přestupy 64 %), ostatních technických (52 %), ekonomických (66 %), ostatních humanitních (60 %) a uměleckých (83 %). S výjimkou ostatních humanitních a uměleckých oborů se jedná o nejčetnější oborové skupiny, a to jak z pohledu celkového počtu studentů z řad absolventů elektrotechnických oborů, tak z pohledu opakovaných vstupů na vysokou školu.

V rámci skupin s vyšším zastoupením studentů z řad těchto absolventů vykazují nižší míru přestupů uvnitř oborové skupiny zejména **obory matematicko-fyzikální** (43 %). Absolventi elektrotechnických oborů, kteří předčasně ukončili studium matematicko-fyzikálních oborů a znovu na vysokou školu nastoupí, si ve větší míře vybírají obory elektrotechnické (15 % z nich) a obory ekonomické (16 %).

Elektrotechnické obory si jako „druhou šanci“ vybírají zejména absolventi elektrotechnických oborů, kteří před ukončením studia předčasně odešli ze studia technických oborů, oborů přírodovědných, matematicko-fyzikálních a zemědělských (12–19 %). Další nejvíce zastoupenou oborovou skupinou, kam absolventi elektrotechnických oborů přestupují, je ekonomie. Jedná se o 9–33 % absolventů, kteří ukončili předčasně studium v jiných oborech (nejméně v případě odchodů z ostatních humanitních oborů, nejvíce u přestupujících ze studia práv, nicméně v obou případech jde o nízké absolutní počty přestupujících).

SOŠ 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie

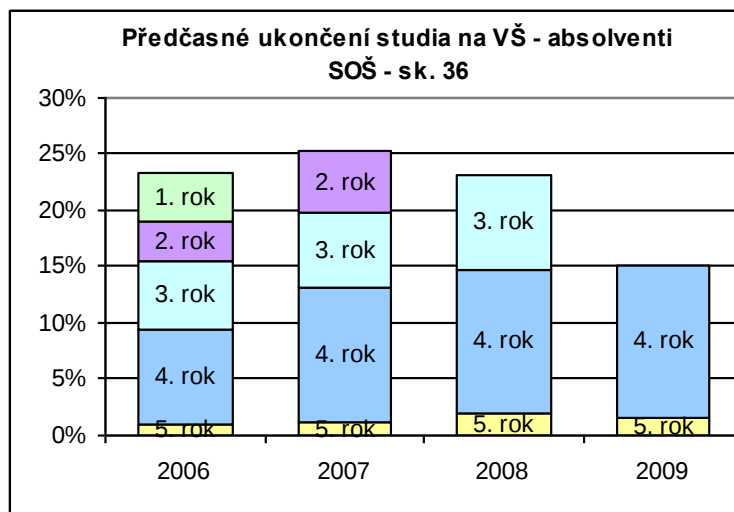
Další skupinou absolventů středních odborných škol, která je na vysokých školách početně poměrně zastoupená, jsou **absolventi oborů stavebnictví, geodézie a kartografie**. Absolventi těchto oborů **vstupují na vysoké školy**, stejně jako i absolventi ostatních oborových skupin, **zejména ke studiu oborů stejného zaměření**. Jedná se o oborovou skupinu, kde naprostá většina absolventů (70 %) vstupujících ke studiu na vysoké školy, studuje opět obory stavebnictví. Dalších 10 % absolventů vstupujících na vysoké školy studuje v „ostatních technických“ oborech. Ostatní oborové skupiny nejsou již tak početně zastoupeny, studují v nich maximálně 4 % absolventů stavebních oborů studujících na vysoké škole.

Absolventi oborů stavebnictví patří mezi absolventy technických oborů středních odborných škol, kteří **ze studia na vysoké škole předčasně odcházejí v nejmenší míře** (spolu s absolventy elektrotechnických oborů a oborů chemie), **studium předčasně ukončilo 22 %** absolventů maturujících v letech 2006–2009, kteří na vysoké školy nastoupili. Navíc se dá předpokládat, že část z těch, kteří ze studia předčasně odešli, se ještě v následujících letech ke studiu vrátí.

Míry předčasného ukončení vysokoškolského studia těchto absolventů jsou **v naprosté většině u technických skupin oborů**, v oborech přírodovědných i matematicko-fyzikálních **v rozmezí 30–40 %**. Výjimkou jsou obory, které jsou těmto absolventům nejbližší, tedy **obory stavebnictví a architektury**. V případě těchto oborů odchází předčasně ze studia pouze **28 %** absolventů, kteří ke studiu nastoupili. Další výjimkou jsou obory chemie, které předčasně opouští 55 % absolventů oborů stavebnictví středních odborných škol, kteří ke studiu nastoupí, v absolutních číslech se však jedná o zanedbatelný počet studentů.

Z ostatních oborových skupin stojí za zmínku ještě **obory ekonomické**, kdy ze studia předčasně odchází 27 % absolventů oborů stavebnictví, a **obory ostatní humanitní** s 18% mírou předčasných odchodů. Ostatní oborové skupiny nejsou významně početně zastoupeny.

Obrázek 9: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 36

Pro další analýzy odchodů absolventů oborů stavebnictví, geodézie a kartografie z vysokoškolského studia využíváme **údaje o absolventech, kteří maturovali v roce 2006**. Vzhledem k tomu, že data jsou zpracována stejnou metodikou jako údaje zveřejněné v roce 2007 (jednalo se o maturanty z roku 2002), máme i možnost porovnat vývoj situace v delším časovém horizontu.

Z absolventů oborů stavebnictví středních odborných škol, kteří maturovali v roce 2006

a začali studovat na vysoké škole, jich **23 % do současnosti studium předčasně ukončilo**. Nejčastěji odcházejí tito absolventi z vysokoškolského studia **v prvních dvou letech po složení maturitní zkoušky**, jedná se o celkem **9,5 %** těch, kteří ke studiu nastoupí. **V průběhu třetího roku od maturitní zkoušky odchází ze studia 6 % z nich a ve čtvrtém a pátém roce ročně 4 % z nich**. Celkově jsou míry odchodů těchto absolventů z vysokoškolského studia **mírně nad průměrem všech oborů středních odborných škol**.

V porovnání s absolventy z roku 2002 došlo k výraznému snížení celkové míry odchodů absolventů stavebních oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia, a to o 7 procentních bodů (z 30 % na 23 %). Změnila se i struktura odcházejících podle počtu let uplynulých od maturitní zkoušky. Snížil se podíl odcházejících v prvních dvou letech (z 12 % na 9,5 %) a také podíl odcházejících v třetím roce a později. Situace je každopádně ovlivněna přechodem vysokých škol na dvoustupňové studium, a tím kratší dobou studia, která je nutná k absolvování.

Absolventi stavebnických oborů středních odborných škol, kteří předčasně ukončí studium na vysoké škole a následně se do studia vrací, nejčastěji nastupují ke studiu oborů jim nejbližších, tedy stavebnictví a architektura (56 % z nich), významněji zastoupenou oborovou skupinou jsou i „ostatní technické obory“ (15 %). Přestupy do oborů jiných skupin se pohybují pod úroveň 9 %. Absolventi oborů středních škol si tedy vybírají obory stejného, nebo obdobného zaměření, jako byl obor, který na střední škole absolvovali. Často se jedná o ty, kteří se napoprvé nedostali ke studiu stavebnictví nebo architektury a nastoupili jinam, často na obory, kde se nekonaly přijímací zkoušky.

Tabulka 10: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 36

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	34,2%						18,4%			13,2%			10,5%	
10 PŘÍROD		43,3%					13,3%					16,7%		
23 STROJ		3,4%	30,2%			14,8%	33,6%	3,4%		8,1%		2,7%		
26 ELEKT				37,2%		16,3%	20,9%							
28 CHEM														
2 TECHN		3,0%	4,2%	2,4%		46,6%	21,1%	3,6%		11,6%		4,2%	1,8%	
36 STAVE	1,0%	1,1%	1,4%	0,5%	0,3%	11,0%	73,1%	1,5%		4,8%	0,3%	2,3%	1,9%	0,6%
4 ZEMĚD						16,3%	18,4%	49,0%		10,2%				
5 LÉKAŘ														
62 EKON						12,6%	11,1%			57,0%		6,7%		
68 PRAVO														
6 HUMA-OS						4,9%	6,9%					58,8%	13,7%	
75 UČITE							11,9%			9,5%		14,3%	45,2%	
8 UMĚNÍ														75,0%
VŠICHNI	1,6%	2,0%	3,2%	1,4%	0,6%	14,9%	56,3%	2,6%		8,2%	0,4%	4,9%	3,1%	0,8%

Absolventi oborů stavebnictví středních odborných škol přestupují do stejných oborových skupin pouze v případech stavebnictví (73 % těch, kteří studia zanechali), ekonomie (59 %), ostatních humanitních oborů (59 %) a oborů umění (75 %). Ve větší míře než absolventi ostatních technických oborů středních odborných škol přestupují neúspěšní studenti do oborů stavebnictví. Přestupy jsou patrné prakticky u všech oborů, které absolventi oborů stavebnictví na vysoké škole studovali, a s výjimkou ostatních humanitních oborů (7 %) a strojírenských oborů (34 %) se jedná o přestupy na úrovni 11–21 %. Vysoká míra přestupů ze strojírenských oborů potvrzuje hypotézu, že se jedná o absolventy, kteří se bezprostředně po maturitní zkoušce nedostali ke studiu oborů, o které měli zájem, a zvolili tedy studium v oborech s nižším převisem poptávky, kde se obvykle nedělají přijímací zkoušky.

Při přestupech z oboru na obor hrají významnou roli i ostatní technické obory, ke studiu kterých při opakovaném vstupu na vysoké školy nastupuje v případě početně zastoupených skupin, ze kterých absolventi přestupují, 11–16 % z přestupujících.

SOŠ 41 Zemědělství a lesnictví

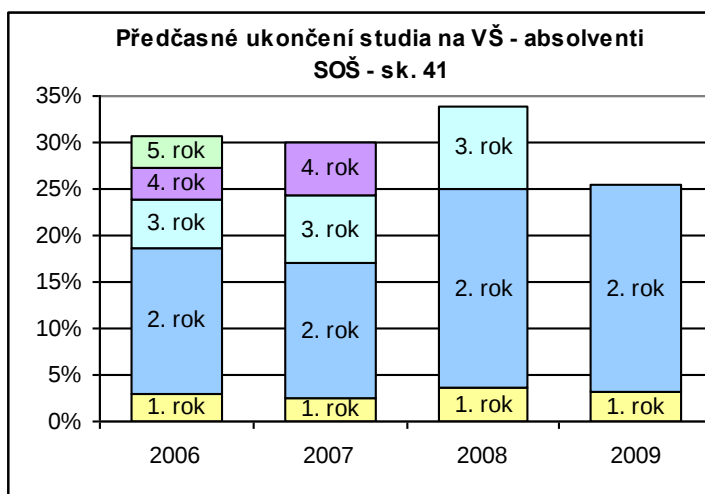
I absolventi oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol nastupují na vysoké školy, stejně jako absolventi prakticky všech odborně zaměřených oborů středních škol, ke studiu obdobného zaměření. Ke studiu oborů zemědělství, lesnictví a veterinární péče vstupuje 70 % těchto absolventů studujících na vysokých školách. Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny méně než 5 %.

Ze studia na vysoké školy odešla předčasně téměř třetina (31 %) všech absolventů zemědělských oborů středních odborných škol maturujících v letech 2006–2009, kteří na

vysoké školy nastoupili, což jsou **v rámci absolventů středních odborných škol jedny z nejvyšších hodnot**, a obdobné míry předčasných odchodů dosahují pouze absolventi strojírenských oborů.

Předčasné odchody absolventů zemědělských oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia se pochopitelně **liší podle oborů, které na vysoké škole studují. Nejvyšší míry předčasných odchodů** jsme zaznamenali v případě absolventů, kteří **studovali technické obory** (28–48 %), případně **matematicko-fyzikální** (47 %) a **přírodovědné obory** (35 %). Nicméně v absolutních počtech se jedná o poměrně zanedbatelné počty studentů. Významné jsou předčasné odchody ze studia zemědělství, lesnictví a veterinářství (32 %) vzhledem k tomu, že se jedná o nejpočetnější oborovou skupinu. Míry předčasných odchodů absolventů zemědělských oborů středních odborných škol z ostatních skupin oborů vysokoškolského studia se pohybují na úrovni 17–25 %, nicméně se opět jedná o početně malé oborové skupiny.

Obrázek 10: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 41

V případě absolventů zemědělských oborů středních odborných škol, kteří **maturovali v roce 2006 a nastoupili ke studiu, jich dosud předčasně ukončilo studium 31 %**. Dá se však předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů se ke studiu na vysoké škole v nejbližších letech ještě znovu přihlásí a znovu začne studovat, zejména ti, kteří absolvovali střední školu v posledních letech.

Nejvíce těchto absolventů odchází ze studia do dvou let po složení maturitní zkoušky (18,5

%), **v průběhu třetího, čtvrtého a pátého roku po maturitní zkoušce je již míra odchodů nižší – 3–5 %**. V porovnání s výsledky publikovanými v roce 2007, které se týkaly maturantů z roku 2002, **došlo celkově ke zvýšení míry předčasných odchodů absolventů zemědělských oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia**, a to o 2 procentní body. Změnilo se i rozložení předčasných odchodů z pohledu doby, která uplynula od maturitní zkoušky. **Výrazně se zvýšil podíl odcházejících v průběhu prvních dvou let po maturitní zkoušce (z 12 % na 18,5 %)**, zatímco **podíl odchodů v dalších třech letech poklesl**. I zde se projevil přechod vysokých škol z dlouhých magisterských programů na dvoustupňové studium.

Absolventi oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol, kteří předčasně ukončí vysokoškolské studium a opětovně na vysoké školy nastoupí, začínají studovat zejména obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole, tedy zemědělství, lesnictví a veterinářství (jedná se o 62 % z nich). Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny v menší míře, za zmínku stojí ostatní technické obory, do kterých přestupuje 9 % absolventů zemědělských oborů opakovaně vstupujících na vysoké školy, a obory ekonomické se 7 % přestupů. Ostatní oborové skupiny reprezentují maximálně 6 % přestupujících. I v případě zemědělských a lesnických oborů nastupují absolventi do vysokoškolského studia obdobného zaměření, jako bylo studium středoškolské.

Vzhledem k nízkému počtu absolventů zemědělských oborů středních odborných škol studujících na vysoké škole v jiných než zemědělských, lesnických a veterinářských oborech a ostatních technických oborech, nemá smysl zabývat se přestupy z těchto méně četných oborových skupin.

Tabulka 11: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 41

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	37,9%	13,8%											17,2%	
10 PŘÍROD		48,4%				12,5%		15,6%				7,8%	9,4%	
23 STROJ			45,8%											
26 ELEKT														
28 CHEM					25,0%			29,2%						
2 TECHN		6,0%				56,0%		25,0%		6,0%			4,0%	
36 STAVE											28,6%			
4 ZEMĚD		1,5%			0,5%	4,4%	0,5%	82,7%		3,0%		3,1%	3,3%	
5 LÉKAŘ														
62 EKON								9,9%		67,6%		5,6%	7,0%	
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS												59,1%	18,2%	
75 UČITE													53,3%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	1,4%	4,3%	1,0%	0,6%	0,9%	9,0%	0,8%	62,7%	0,4%	7,2%		5,6%	5,6%	0,4%

Absolventi zemědělských oborů středních odborných škol, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium oborů zemědělství, lesnictví a veterinářství, nejčastěji přestupují na obory uvnitř této oborové skupiny (83 % z nich), přestupy do jiných oborů jsou zastoupeny nejvýše 3 %. Ti, kteří nastoupili ke studiu ostatních technických oborů a po neúspěšném studiu nastupují znovu na vysoké školy, nejčastěji začínají studovat znovu tyto obory (56 % z nich) a ve větší míře i obory zemědělské, lesnické či veterinářské (25 % z nich).

SOŠ 53 Zdravotnictví

Absolventi zdravotnických oborů středních odborných škol vstupují na vysoké školy zejména ke studiu oborů zdravotnictví a lékařství. Ke studiu těchto oborů vstupuje 66 % absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol, kteří začnou studovat na vysoké škole. Další významněji zastoupenou oborovou skupinou je pedagogika, učitelství a sociální péče, kam nastoupí 10 % těchto absolventů. Z ostatních oborových skupin stojí za zmínku ještě přírodní vědy a ostatní humanitní obory s 5 % těchto absolventů.

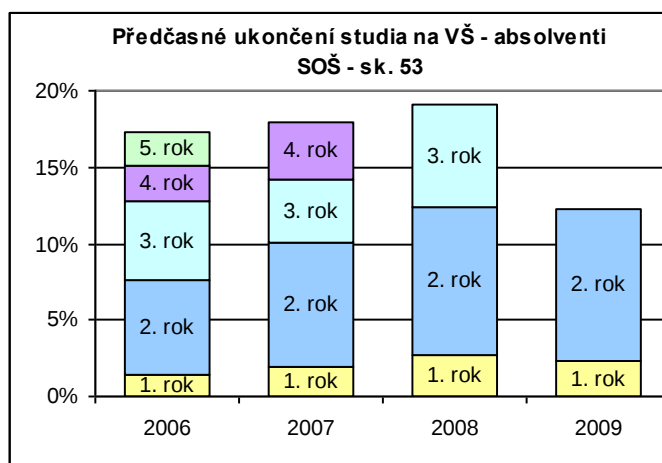
Pokud absolventi zdravotnických vstupují na vysokou školu ke studiu oborů skupiny 53, tedy zdravotnictví, **vybírají si spíše obory ošetrovatelství** (tedy bakalářské tříleté studijní programy) než obory medicíny (tedy dlouhé magisterské studijní programy v délce trvání 6 let).

V rámci absolventů oborů středních odborných škol jsou **míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia** u absolventů oborů zdravotnictví **jedny z nejnižších**, jedná se o **17 %**. Nižší míru předčasných odchodů jsme zaznamenali pouze v případě absolventů středních odborných škol u absolventů oborů ekonomických, učitelství a sociální péče a oborů uměleckých. Oproti výsledkům publikovaným v roce 2007 **se míry předčasných odchodů absolventů zdravotnických oborů z vysokoškolského studia zvýšily**, což je způsobeno zejména vyšším počtem absolventů vstupujících na vysokou školu. Je to důsledek změny charakteru zdravotnických oborů, které střední školy nabízejí – v důsledku změny kvalifikačních požadavků pro výkon profese zdravotních sester (ze středoškolského vzdělání na vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání) nabízejí střední školy obory, které neposkytují zdravotnickou kvalifikaci. Proto větší podíl absolventů zdravotnických oborů pokračuje ve studiu v terciárním vzdělávání.

Míry odchodů absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia se **v rámci** více početně zastoupených **oborových skupin** vysokých škol pohybují **od 14 %** v případě zdravotnických oborů a oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče až **do 31 %** u přírodovědných oborů.

Pro analýzu předčasných odchodů absolventů oborů zdravotnictví středních odborných škol je nutné počítat s údaji o maturantech studujících na vysoké škole v delším časovém odstupu, v této publikaci se zabýváme absolventy maturujícími v roce 2006.

Obrázek 11: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 53

Z absolventů zdravotnických oborů (maturujících v roce 2006), kteří začali studovat na vysoké škole, ze studia odešlo před jeho úspěšným absolvováním celkem 17 % z nich. Nejčastěji odchází v průběhu prvních dvou let od složení maturitní zkoušky (8 % z nich), v dalších letech se jedná o 5 %, resp. 2 %. V porovnání s výsledky z roku 2007, kdy jsme se zabývali absolventy z roku 2002, se celková míra odchodů ze studia zvýšila o 3 procentní body a zvýšil se i podíl předčasných odchodů v prvních

dvou letech po absolvování střední školy (ze 4 % na 7 %). Mírně se zvýšila i míra odchodů ve třetím roce od maturitní zkoušky (ze 4 % na 5 %), zatímco míry odchodů v dalších dvou letech mírně klesly. Při interpretaci těchto čísel je ale nutné postupovat se zvýšenou opatrností vzhledem k tomu, že se počet absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol vstupujících na vysoké školy více než zčtyřnásobil a jedná se o absolventy jinak koncipovaných oborů.

Tři pětiny absolventů zdravotnických oborů, kteří maturovali v letech 2006–2009, nastoupili ke studiu na vysoké škole, studium předčasně ukončili a následně vstoupili na vysoké školy znovu, přestupují ke studiu oborů zdravotnických a lékařských. Dalších 12 % z nich nastoupí ke studiu oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče. Za zmínku stojí i ostatní humanitní obory s 6 %. Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny méně než 5 %.

Tabulka 12: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 53

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	36,8%								21,1%					
10 PŘÍROD		32,1%			7,1%	4,3%		3,6%	35,7%			5,0%	6,4%	
23 STROJ														
26 ELEKT									44,4%					
28 CHEM		6,6%			36,8%	4,4%		7,4%	32,4%			2,9%	8,1%	
2 TECHN		6,4%			5,1%	29,5%		5,1%	47,4%					
36 STAVE														
4 ZEMĚD					6,3%			57,8%	12,5%			6,3%	10,9%	
5 LÉKAŘ		1,0%		0,3%	0,8%	1,7%		0,3%	84,2%	1,1%		2,2%	7,7%	
62 EKON										75,5%			7,5%	
68 PRAVO														
6 HUMA-OS									18,9%			52,8%	12,3%	
75 UČITE		4,0%							11,4%			12,1%	64,4%	
8 UMĚNÍ														66,7%
VŠICHNI	0,9%	4,4%		0,5%	4,1%	3,4%		3,2%	60,2%	3,5%	0,6%	6,3%	12,3%	0,5%

Vzhledem k počtům absolventů zdravotnických oborů, kteří přestupují z oboru na obor, má smysl se zabývat pouze těmi, kteří předčasně ukončili studium v oborech přírodovědných, chemie, lékařských a zdravotnických, pedagogiky, učitelství a sociální péče a ostatních humanitních oborech. V ostatních oborových skupinách je jejich zastoupení poměrně nízké.

Absolventi zdravotnických oborů středních odborných škol při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu si v případě zdravotnických a lékařských oborů, oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče a ostatních humanitních oborů vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření. U těch, kteří neúspěšně studovali obory přírodních věd a chemie, jsou naopak více časté mezioborové přestupy, a to zejména ke studiu lékařských a zdravotnických oborů (36 %, resp. 32 %).

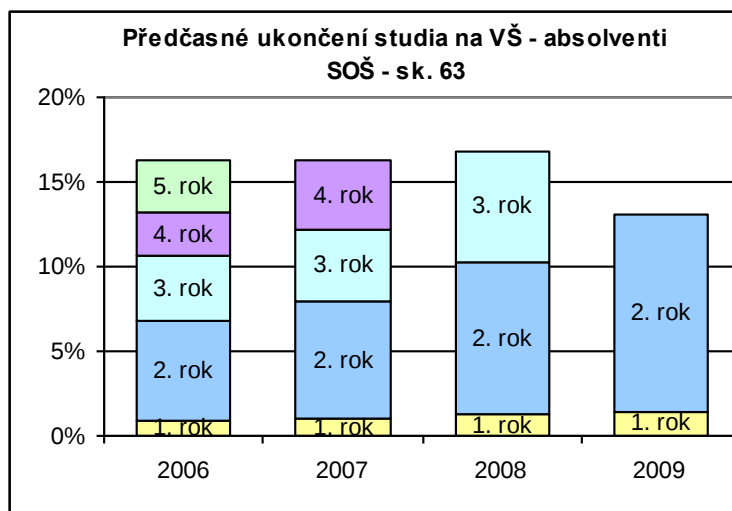
Ti, kteří předčasně ukončili studium **zdravotnických a lékařských oborů**, v rámci mezioborových přestupů vstupují ve větší míře i ke studiu pedagogiky, učitelství a sociální péče (8 % přestupů). Absolventi **ostatních humanitních oborů** při opakovaných vstupech na vysoké školy vstupují kromě stejných oborů i ke studiu oborů lékařských a medicíny (19 %) a učitelství (12 %). Ti, kteří přestupují z **oborů učitelství, pedagogiky a sociální péče** mezioborově častěji přestupují opět ke studiu lékařských oborů a medicíny (11 %) a ostatních humanitních oborů (12 %).

SOŠ 63 Ekonomika a administrativa

Ti, kteří na střední škole **absolvovali v oborech ekonomika a administrativa středních odborných škol**, si při vstupu na vysokou školu **obvykle volí obory ekonomie a příbuzné** (63 % těch, kteří ke studiu nastoupí), případně **ostatní humanitní obory** (16 %) a **obory učitelství, pedagogika a sociální péče**. Při studiu na vysoké škole jsou tito absolventi **poměrně úspěšní, ze studia předčasně odešlo pouze 16 %** maturantů z let 2006–2009, kteří ke studiu nastoupili, navíc se dá předpokládat, že část z nich se ještě v budoucnu zpět na vysoké školy vrátí. V rámci absolventů oborů středních odborných škol jsme nižší míru předčasných odchodů zaznamenali pouze u oborů uměleckých a učitelství a sociální péče.

Předčasné odchody absolventů oboru ekonomika a administrativa středních odborných škol se liší podle toho, jaké obory na vysoké škole studují. Častěji ze studia před jeho úspěšným ukončením odcházejí zejména ti, kteří studují **technické obory, obory přírodovědné, matematicko-fyzikální a zemědělské**, kde se míry odchodů pohybují mezi 26 % a 43 %. Z oborů ekonomie, kde studuje nejvíce absolventů těchto oborů, předčasně odchází 13 % těchto absolventů, z ostatních humanitních oborů 16 % a ze studia oborů učitelství, pedagogiky a sociální práce 17 % absolventů oborů ekonomie, kteří tyto obory studují.

Obrázek 12: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 63

Pro další analýzu předčasných odchodů z vysokoškolského studia z pohledu počtu let uplynulých od maturitní zkoušky využíváme údaje o **absolventech oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol z roku 2006**. Máme o nich údaje o odchodech z vysoké školy v průběhu pěti let a navíc jsme při výpočtech použili stejnou metodiku jako v publikaci z roku 2007 (jednalo se o údaje za absolventy z roku 2002) a můžeme porovnat vývoj míry odchodů ze studia v posledních letech.

Z vysokoškolského studia dosud předčasně odešlo **16 % absolventů oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol** maturujících v roce 2006. **Nejvíce jich odchází ze studia do dvou let po maturitní zkoušce (7 %)**, v dalších letech odchází ze studia 3–4 % absolventů těchto oborů ročně. Oproti situaci absolventů z roku 2002 se **mírně zvýšila míra odchodů** absolventů oborů ekonomika a administrativa z vysokoškolského studia (o 1 procentní bod), **častěji však odcházejí ze studia v prvních dvou letech po maturitní zkoušce (ze 4 % na 7 %)**, **ve třetím a čtvrtém roce jsou míry odchodů mírně nižší a v pátém roce prakticky stabilní**. Zvýšení míry předčasných odchodů v prvních dvou letech po maturitní zkoušce může být důsledkem stále vyššího počtu absolventů ekonomických oborů vstupujících na vysokou školu, a je tedy větší

pravděpodobnost, že jsou ke studiu přijati i absolventi slabší s menšími studijními předpoklady. Naopak nižší míry odchodů ve třetím a čtvrtém roce po maturitní zkoušce mohou v sobě odrážet postupný přechod vysokých škol z dlouhých magisterských programů na studium dvoustupňové, tedy na bakalářské a navazující magisterské programy, což je důsledek implementace boloňského procesu.

V případě, že absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol **předčasně ukončí vysokoškolské studium a následně se na vysoké školy vrátí**, vybírají si zejména obory **ekonomie** (64 % z těch, kteří ke studiu opakovaně nastoupí), případně **ostatní humanitní obory** (14 %). Za zmínku stojí ještě **učitelství, pedagogika a sociální péče** (7 %). Ostatní obory si při opakovaném nástupu ke studiu vybírají v mnohem menší míře, u jednotlivých oborových skupin se jedná o hodnoty do 5 %.

Při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu si absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol **pouze v případě dvou oborových skupin** (s analyzovatelným počtem přechodů) **vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření, jedná se o obory skupin ekonomie a ostatní humanitní obory**. Naopak nejnižší míru přestupů v rámci jedné oborové skupiny (do 30 %) lze nalézt u oborů technických (strojírenství 27 %, elektrotechnických 29 %, chemie 24 %, stavebnictví 19 %) a oborů práva (24 %). Je ale nutné brát v úvahu, že se jedná o oborové skupiny, ve kterých studuje pouze malý počet absolventů ekonomie a administrativy.

Absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné než ekonomické obory a studium těchto oborů předčasně ukončí (a opětovně si tento obor nevyberou), si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají právě **studium ekonomie**. V rámci jednotlivých oborových skupin se jedná o přestupy od 16 % (obory učitelství, pedagogika a sociální péče do více než 50 % (obory chemie a stavebnictví).

Tabulka 13: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 63

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	33,6%			2,8%		5,5%	1,1%	1,7%		41,9%	1,1%	6,6%	4,1%	
10 PŘÍROD		35,4%				8,1%				19,2%		10,1%	15,2%	
23 STROJ			27,3%			9,1%				40,9%				
26 ELEKT	11,6%			28,7%		6,2%				38,8%		3,1%	3,1%	
28 CHEM					24,2%					54,5%				
2 TECHN	2,4%	2,7%		2,7%	1,2%	49,3%		1,2%		27,4%	1,8%	6,5%	4,1%	
36 STAVE						11,1%	19,4%			55,6%				
4 ZEMĚD						3,5%		38,9%		36,7%	2,2%	8,0%	6,2%	
5 LÉKAŘ									58,3%					
62 EKON	1,3%	0,3%	0,1%	0,4%	0,8%	2,0%	0,3%	0,6%	0,1%	84,1%	1,1%	5,9%	2,7%	0,2%
68 PRAVO										31,0%	23,8%	38,1%	4,8%	
6 HUMA-OS	1,6%	1,5%		0,4%		7,7%			0,4%	18,3%	1,8%	56,6%	9,6%	1,3%
75 UČITE	2,8%	3,0%				1,2%		1,6%		16,2%	1,2%	23,3%	48,1%	1,0%
8 UMĚNÍ										19,0%		16,7%	9,5%	47,6%
VŠICHNI	3,0%	1,2%	0,3%	1,0%	0,8%	4,9%	0,4%	1,7%	0,2%	63,7%	1,5%	13,9%	6,6%	0,7%

Ostatní významné mezioborové přestupy do jedné oborové skupiny jsou v případě absolventů oborů ekonomika a administrativa spíše výjimkou. Mezioborové přestupy vyšší než 10 % do jiné oborové skupiny než ekonomika se objevují pouze v případě přestupů z přírodovědných oborů do ostatních humanitních oborů a učitelství (10 %, resp. 15 %, jde však o nízký absolutní počet studentů), z oborů elektrotechnických do matematicko-fyzikálních (12 %), z oborů stavebnictví do ostatních technických (11 %) a z oborů učitelství a umění do ostatních humanitních oborů (23 %, resp. 17 %).

SOŠ 64 Podnikání v oborech, odvětví

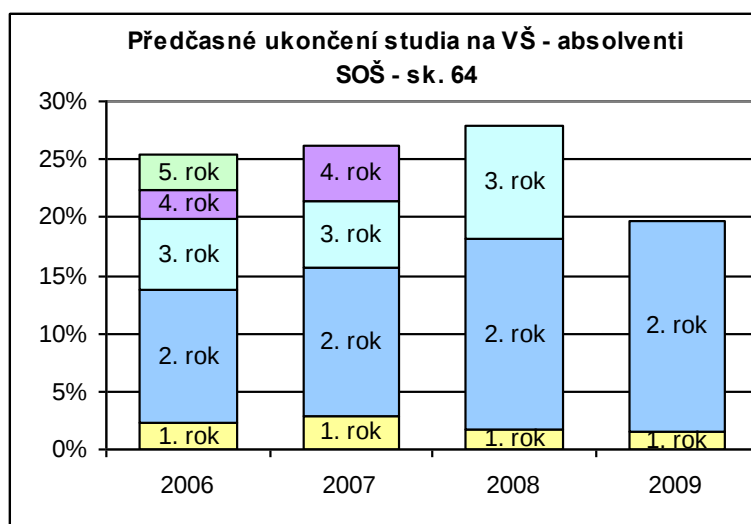
Chování **absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví středních odborných škol** se od absolventů jiných oborových skupin středních odborných škol poněkud liší. Při vstupu na vysokou školu si sice **vybírají ve větší míře ekonomické obory**, tedy příbuzné těm, které absolvovali na střední škole, ale **vstupuje na ně méně než polovina z nich**. Vybírají si

i studium v technických oborech (zhruba 20 % z nich), obory ostatní humanitní (19 %) a i obory ze skupiny učitelství, pedagogika a a sociální péče (9 %).

Míry předčasných odchodů těchto absolventů z vysokoškolského studia se s hodnotou **25 %** začínají blížit míře odchodů absolventů některých technických oborů a jsou **výrazně vyšší než u ostatních společenských a humanitních oborů**. Vzhledem k vývoji posledních let se ale dá předpokládat, že se část absolventů, kteří z vysokoškolského studia odešli, na vysoké školy v následujících letech ještě vrátí.

Míry odchodů absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví středních odborných škol se pochopitelně liší podle oborů, které na vysoké škole studují. V případě **technických oborů, oborů matematicko-fyzikálních a oborů přírodních věd** jsou míry předčasných odchodů těchto absolventů **vyšší než 30 %**, u oborů strojírenských a elektrotechnických jde dokonce o hodnotu 46 %, jde zde však o poměrně nízké absolutní počty. Vyšší míry předčasných odchodů se projevují i u oborů zemědělských. U oborových skupin s vyšším zastoupením absolventů podnikání v oborech, odvětví jsou míry předčasných odchodů ze studia o poznání nižší – ekonomie 20 %, ostatní humanitní obory 18 %, učitelství, pedagogika a sociální péče 24 %.

Obrázek 13: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 64

Pro další analýzy používáme, obdobně jako v případě ostatních oborových skupin, **údaje o absolventech oborů podnikání v oborech, odvětví, kteří maturovali v roce 2006 a nastoupili k vysokoškolskému studiu. Míra jejich předčasného ukončení studia dosahuje 26 %**. I když se zdá poměrně vysoká, v případě absolventů z roku 2002 se jednalo o 28 %, a v průběhu čtyř let tedy **došlo k jejímu snížení o dva procentní body**.

Největší podíl absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví odchází předčasně ze studia v průběhu prvních dvou let po složení maturitní zkoušky (14 % absolventů z roku 2006, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole). V průběhu třetího roku odchází ze studia dalších 6 % a ve čtvrtém a pátém roce po složení maturitní zkoušky každoročně 3 % absolventů oborů podnikání v oborech odvětví maturujících v roce 2006, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole.

Oproti absolventům z roku 2002 (výsledky publikované v roce 2007) **se zvýšila míra předčasných odchodů ze studia v prvních dvou letech** o 2 procentní body a naopak **poklesly míry odchodů ve třetím až pátém roce studia**. Projevuje se zde tedy obdobný trend jako u ostatních oborových skupin absolventů oborů středních odborných škol způsobený vyšším počtem absolventů nastupujících k vysokoškolskému studiu (ovlivňuje vyšší míru odchodů v průběhu prvních dvou let) a implementací boloňské struktury (ovlivňuje snížení podílu předčasných odchodů ve třetím a dalších letech po maturitní zkoušce).

Necelá polovina absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví, kteří odejdou z vysokoškolského studia a **následně začnou studovat znovu, nastoupí ke studiu oborů ekonomie**. Dalších 17 % začne studovat ostatní humanitní obory a 12 % obory ostatní technické. Za zmínku stojí ještě oborová skupina učitelství, pedagogika a sociální péče s 8 % opakovaných návratů do studia.

Tabulka 14: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 64

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	37,7%					8,2%				24,6%		13,1%		
10 PŘÍROD		43,3%										20,0%	16,7%	
23 STROJ			43,0%			24,4%				15,1%				
26 ELEKT	17,5%			32,5%						30,0%				
28 CHEM					19,4%			19,4%		32,3%		16,1%		
2 TECHN		4,2%				57,6%				21,5%		6,3%	2,8%	
36 STAVE						14,0%	30,0%			26,0%		8,0%		
4 ZEMĚD						4,9%		45,1%		20,7%		7,3%	6,1%	
5 LÉKAŘ														
62 EKON	1,2%		1,0%	1,0%	2,1%	4,0%		0,9%		76,0%	0,7%	8,8%	3,4%	
68 PRAVO														
6 HUMA-OS						13,4%				17,2%		56,0%	9,1%	
75 UČITE		5,5%				5,5%				13,6%		22,7%	47,3%	
8 UMĚNÍ												41,7%		33,3%
VŠICHNI	2,8%	2,3%	3,2%	1,8%	1,6%	12,0%	1,5%	3,7%	0,3%	43,8%	1,2%	16,9%	8,0%	0,9%

V případě, že absolventi přestupují z oboru na obor, kromě stejné skupiny oborů vstupují v naprosté většině ve větší míře i do ekonomických oborů (od 14 % do 32 %). Vzhledem k nízkému počtu absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví přestupujících z některých skupin oborů vysokých škol, má smysl analyzovat přestupy pouze u skupin vysokoškolských oborů ekonomie, ostatních technických, ostatních humanitních a učitelství, pedagogika a sociální péče. S výjimkou učitelství (47 %) jsou ve všech těchto skupinách více než padesátiprocentní přestupy uvnitř oborové skupiny (ostatní technické obory 58 %, ekonomie 76 %, ostatní humanitní obory 56 %).

Větší míra mezioborových přestupů nad 10 % se v případě uvedených oborů projevuje zejména při přestupech mezi těmito oborovými skupinami. V případě těch, kteří studovali ostatní technické obory, je vyšší míra přestupů do oborů ekonomických (22 %), u oborů ekonomických jsou vysoké přestupy uvnitř skupiny (za zmínku stojí pouze obory učitelství s 9 % přestupů), z oborů ostatních humanitních se častěji přestupuje ke studiu ostatních technických oborů (13 %) a ekonomie (17 %) a u oborů učitelství jsou výraznější přestupy do oborů ekonomických (14 %) a ostatních humanitních (23 %).

SOŠ 68 Právo, právní činnost

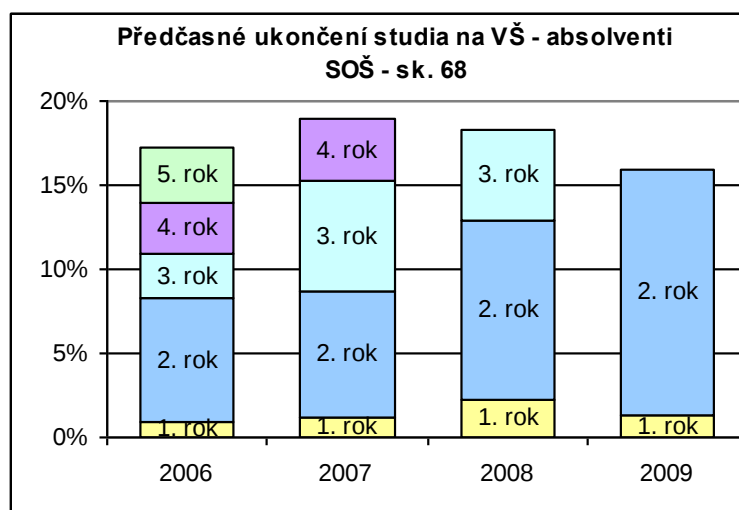
Obory právo, právní činnost středních odborných škol jsme do přehledu zařadili z důvodu stále se zvyšujícího počtu absolventů nastupujících ke studiu na vysoké škole. Tito absolventi **nastupují zejména ke studiu oborů společenských a humanitních**, především ekonomie (30 % vstupujících na vysoké školy), ostatních humanitních oborů (30 %), oborů učitelství pedagogiky a sociální péče (14 %) a práva (12 %). Ke studiu dalších oborových skupin vstupuje maximálně do 5 % těchto absolventů.

Absolventi právních oborů středních odborných škol jsou **při vysokoškolském studiu poměrně úspěšní, ze studia jich předčasně odchází pouze 18 %** (jedná se o absolventy z let 2006–2009, kteří ke studiu nastoupili, z vysoké školy odešli před jejím úspěšným dokončením a v současnosti nestudují). Z oborových skupin, kde je zastoupení těchto absolventů nízké (technické obory, matematicko-fyzikální, přírodní vědy, zemědělství) jich odchází předčasně ze studia poměrně vysoký podíl (28–34 %).

V rámci více početně zastoupených oborových skupin vysokých škol se jedná již o nižší míru předčasného ukončení studia – 18 % u oborů ekonomie, 15 % z ostatních humanitních oborů, 14 % u učitelství, pedagogiky a sociální péče a 9 % u právních oborů.

Pro další analýzy používáme, stejně jako v případě ostatních oborových skupin, **údaje o absolventech, kteří maturovali v roce 2006 a nastoupili ke studiu na vysoké škole. Míra předčasného ukončení** vysokoškolského studia maturantů v oborech právo, právní činnost středních odborných škol z roku 2006 je také poměrně nízká – **17 %**.

Obrázek 14: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 68

Absolventi právních oborů **odcházejí předčasně z vysokoškolského studia**, stejně jako i ostatní absolventi oborů středních odborných škol, **zejména v prvních dvou letech po maturitní zkoušce**, jedná se o 8 % absolventů z roku 2006, kteří začali na vysoké škole studovat. V dalších třech letech jich odchází ze studia 3 % ročně.

Třetina absolventů právních oborů středních odborných škol z let 2006–2009, **kterí ukončili studium na vysoké škole a znovu ke studiu nastoupili**,

nastoupí ke studiu oborů ekonomie a další třetina **do ostatních humanitních oborů**. Za zmínku stojí i obory učitelství, pedagogiky a sociální péče, do kterých při opakovaném vstupu na vysokou školu nastupuje 13 % uvedených absolventů, a obory práva s 8 %. Ostatní oborové skupiny se podílejí na opakovaných vstupech na vysokou školu méně než 7 %.

Tabulka 15: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 68

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	18,5%									29,6%		18,5%		
10 PŘÍROD		50,0%												
23 STROJ														
26 ELEKT														
28 CHEM										40,0%				
2 TECHN						27,3%				18,2%	12,7%	21,8%	10,9%	
36 STAVE														
4 ZEMĚD								36,8%		21,1%			26,3%	
5 LÉKAŘ														
62 EKON	1,6%					2,5%		1,6%		70,4%	4,7%	12,8%	3,1%	
68 PRÁVO										28,4%	27,2%	32,1%	4,9%	
6 HUMA-OS	1,4%	1,4%				3,9%				7,8%	5,7%	66,9%	11,0%	
75 UČITE										12,9%	6,5%	28,2%	46,8%	
8 UMĚNÍ														66,7%
VŠICHNI	2,0%	1,9%		0,7%	0,5%	4,5%	0,4%	1,6%	0,8%	33,4%	7,5%	33,0%	12,6%	0,7%

Vzhledem k celkovému nízkému počtu absolventů právních oborů středních odborných škol studujících obory vysokých škol jednotlivých skupin má smysl se zabývat přestupy pouze ze skupin ekonomie, právo, ostatních humanitních oborů a učitelství, pedagogiky a sociální péče. V rámci těchto oborů se **vyšší přestupy v rámci jedné oborové skupiny projevují u ekonomie a ostatních humanitních oborů** (70 %, resp. 67 %). V těchto skupinách jsou na druhou stranu **nízké mimooborové přestupy** absolventů právních oborů středních odborných škol – z oboru ekonomie přestupují ve vyšší míře ke studiu ostatních humanitních oborů (13 %), ze studia ostatních humanitních oborů na obory učitelství, pedagogiky a sociální péče.

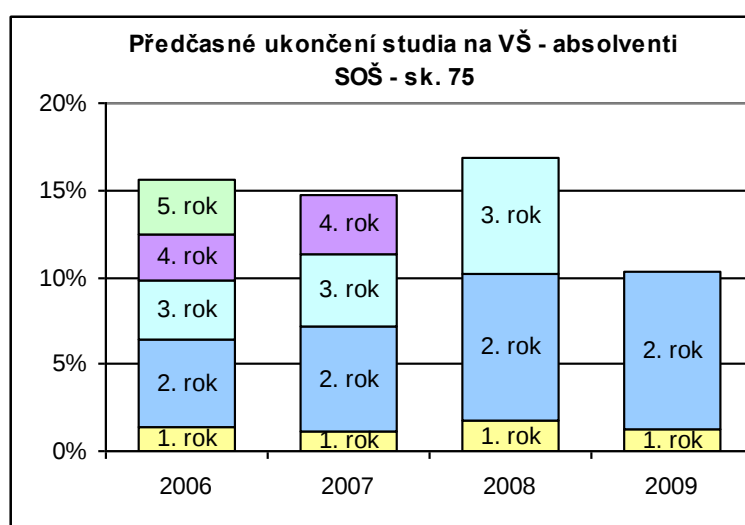
V případě oborů s nízkými přestupy v rámci oborové skupiny je variabilita oborů, ke studiu kterých absolventi právních oborů středních odborných škol přestupují, pestřejší. Ze studia **oborů práva** přestupují tito absolventi opět ke studiu programů stejné skupiny (27 %), dále ke studiu ekonomie (28 %) a ostatních humanitních oborů (33 %). V případě těch, kteří studovali **učitelství, pedagogiku a sociální péči**, studium předčasně ukončili, a přestupují na obor jiný, jich 47 % začíná studovat obory stejného zaměření, 13 % obory ekonomie, 28 % ostatní humanitní obory a za zmínku stojí i 8 % přestupujících ke studiu práva.

SOŠ 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče

V případě, že **absolventi oborů pedagogika, učitelství a sociální péče středních odborných škol** pokračují ve studiu na vysoké škole, **většinou začínají studovat obory obdobného zaměření** (65 % z nich). Zájem mají i o **ostatní humanitní obory** (17 %), za zmínku stojí i obory **ekonomie** se 7 %. Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny v minimální míře (ke studiu jednotlivých oborových skupin nastupuje maximálně 4 % absolventů).

Absolventi oborů pedagogika, učitelství a sociální péče středních odborných škol jsou **při vysokoškolském studiu poměrně úspěšní, předčasně ukončilo studium 14 %** absolventů (maturujících v letech 2006–2009), kteří k vysokoškolskému studiu nastoupili. **Vyšší míry odchodů** jsme zaznamenali zejména **u technických, matematicko-fyzikálních a přírodovědných oborů** (29–35 %), kde však studuje poměrně malý počet těchto absolventů. Z oborů, kde je jejich zastoupení vyšší, se předčasné odchody z vysokoškolského studia pohybují na úrovni 23 % u oborů ekonomie, 17 % u ostatních humanitních oborů a 12 % v případě oborů pedagogika, učitelství a sociální péče.

Obrázek 15: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 75

Míra předčasných odchodů absolventů pedagogických oborů středních odborných škol z let 2006–2009 patří v rámci absolventů oborů středních odborných škol **k jednomu z nejnižších**. Vzhledem k vývoji v předchozích letech se dá navíc předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů ještě na vysoké škole v nejbližších letech znovu začne studovat.

Pro další analýzy používáme, stejně jako v případě ostatních oborových skupin, **údaje o absolventech, kteří maturo-**

vali v roce 2006 a nastoupili ke studiu na vysoké škole, protože u těchto absolventů máme údaje o jejich odchodech ze studia za pět let po maturitní zkoušce. **Míra předčasného ukončení** vysokoškolského studia maturantů pedagogických oborů z roku 2006 je také poměrně nízká – **16 %**, i když se v porovnání s maturanty z roku 2002 (výsledky publikované v roce 2007) **zvýšila** o 1,3 procentního bodu. Tento trend, tedy zvýšení míry předčasných odchodů, se díky nárůstu celkového počtu absolventů vstupujících na vysoké školy, projevuje i u ostatních oborových skupin absolventů středních odborných škol.

Absolventi pedagogických oborů středních odborných škol maturujících v roce 2006 opouštějí předčasně vysokoškolské studium **v prvních dvou letech po maturitě** (6 %), po **třech až pěti letech od maturity** se jedná o předčasné odchody ve výši 3–4 % ročně. V porovnání s absolventy z roku 2002 se **míry odchodů** těchto absolventů z vysokoškolského studia **v prvních třech letech od maturitní zkoušky příliš nezměnily**. Mírně však narostly míry odchodů ve čtvrtém a pátém roce po maturitní zkoušce (o cca 1 procentní bod v obou případech).

Téměř 60 % studentů z řad absolventů pedagogických oborů středních odborných škol, kteří **předčasně odešli z vysokoškolského studia a na vysokou školu opakovaně nastoupili, začínají studovat příbuzné obory, tedy opět pedagogiku, učitelství a sociální péči**. Další výrazněji zastoupenou oborovou skupinou jsou ostatní technické obory (22 %) a v menší míře absolventi při opakovaných nástupech začínají studovat ekonomii (7 %). Ostatní obory jsou při opakovaných nástupech zastoupeny méně než 4 %.

Tabulka 16: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 75

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	40,0%													
10 PŘÍROD		29,4%											23,5%	
23 STROJ														
26 ELEKT														
28 CHEM														
2 TECHN						40,0%						23,3%	26,7%	
36 STAVE														
4 ZEMĚD								30,0%					40,0%	
5 LÉKAŘ									54,5%			15,9%	20,5%	
62 EKON										68,3%		12,7%	7,9%	
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS	2,9%									3,4%	1,9%	59,2%	25,7%	2,4%
75 UČITE						0,9%			1,0%	1,0%	0,7%	11,1%	83,5%	0,7%
8 UMĚNÍ													25,0%	54,2%
VŠICHNI	1,4%	0,9%		0,4%	0,4%	2,7%		1,0%	3,6%	6,8%	0,8%	21,6%	58,0%	2,4%

V celkovém počtu absolventů pedagogických oborů **opakovaně nastupujících** do vysokoškolského studia jsou ve větší míře zastoupeni pouze ti, kteří při prvním nástupu na vysokou školu začali studovat ostatní humanitní obory a pedagogiku, učitelství a sociální péči. V případě těch, kteří předčasně ukončí studium **v ostatních humanitních oborech**, většinou nastupují opět do oborů této skupiny (59 % z nich) a dále ke studiu pedagogiky, učitelství (26 %), ke studiu jiných oborů vstupují v naprosto zanedbatelné míře (max. 1 % přestupujících do jednotlivých skupin). Neúspěšní studenti **pedagogiky, učitelství a sociální péče** v naprosté většině přestupují na obory v rámci oborové skupiny (z 84 %) a zhruba desetina (11 %) přestupuje ke studiu ostatních humanitních oborů.

SOŠ 82 Umění a užité umění

Absolventi uměleckých oborů středních odborných škol nastupují ke studiu na vysoké škole **zejména na obory umělecké a pedagogiku, učitelství a sociální péči**, jedná se o 26 %, resp. 48 % z těch, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole. Za zmínku stojí ještě ostatní humanitní obory s 11 %. Ostatní obory si absolventi uměleckých oborů středních odborných škol vybírají spíše výjimečně, a to zejména tehdy, pokud se nedostanou na vysokou školu, kam se původně hlásili. V naprosté většině se totiž hlásí ke studiu uměleckých oborů, kde je poměrně vysoký převis poptávky a šance na přijetí ke studiu je tedy menší.

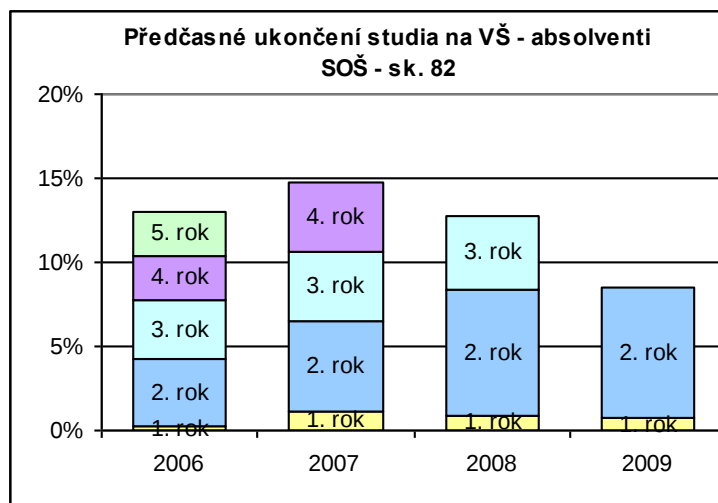
Ze všech absolventů oborů středních odborných škol jsou absolventi uměleckých oborů při studiu na vysoké škole nejvíce úspěšní, **předčasně ze studia odešlo pouze 12 %** z maturantů z let 2006–2009, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole. V porovnání s výsledky publikovanými v roce 2007, které se týkaly absolventů maturujících v letech 2002–2005, **došlo k mírnému zvýšení míry předčasných odchodů** o 2 procentní body. Naprosto nejnižší míru předčasných odchodů jsme zaznamenali u těch, kteří nastoupili na umělecké studijní programy vysokých škol, ze studia jich odešlo pouze 8 %.

Poměrně nízké míry odchodů jsou u těchto absolventů i v případě, že začali studovat jiné obory na vysokých školách, a to dokonce i v případě technických oborů. Míry předčasných odchodů se kromě již uvedených oborů umění pohybují od 10 % v případě **technických oborů** a 11 % u oborů **matematicko-fyzikálních** až do 19 % u **ekonomie** a 23 % u **oborů ostatních humanitních**. Z oborů, v kterých studuje významnější počet absolventů uměleckých oborů středních odborných škol (ostatní technické obory, ostatní humanitní obory, obory pedagogiky, učitelství a sociální péče a obory umělecké), stojí za zmínku i míry předčasných odchodů z oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče, které jsou ve výši 14 %.

Míra předčasných odchodů absolventů uměleckých oborů pedagogických oborů středních odborných škol z let 2006–2009 z vysokoškolského studia, jak již bylo řečeno výše, je **v porovnání s ostatními absolventy oborů středních škol naprosto nejnižší**. Stejně jako

v případě jiných oborů se navíc dá předpokládat, že někteří z neúspěšných studentů ještě v budoucnu na vysoké škole znovu nastoupí.

Obrázek 16: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 82

Obdobně jako v případě jiných oborů středních odborných škol se dále zabýváme **předčasnými odchody ze studia maturantů uměleckých oborů středních odborných škol z roku 2006**, u kterých máme k dispozici informace o odchodech ze studia do 5 let po složení maturitní zkoušky. **Míra předčasného ukončení vysokoškolského studia těchto maturantů je také nejnižší (13 %) a pohybuje se na úrovni mezi mírou předčasných odchodů absolventů gymnázií a lyceí.**

Vzhledem k celkově nízké míře předčasných odchodů těchto absolventů z vysokoškolského studia jsou poměrně nízké předčasné odchody z pohledu jednotlivých let od maturitní zkoušky. Na rozdíl od absolventů ostatních oborů středních odborných škol zde **nejsou příliš velké rozdíly v míře odchodů v jednotlivých letech**, které uplynuly od maturitní zkoušky. V prvních dvou letech po maturitě odchází předčasně ze studia 4 % absolventů uměleckých oborů středních odborných škol, kteří na vysoké školy nastoupili, v průběhu třetího roku se jedná o 4 % a v průběhu čtvrtého a pátého roku pouze o 3 %.

Porovnáme-li tyto míry se situací absolventů z roku 2002, pak zjišťujeme, že **celková míra jejich předčasných odchodů se nezměnila**, ale došlo ke změně struktury podle let uplynulých od maturitní zkoušky. **Zvýšil se podíl těch, kteří odcházejí v průběhu třetího roku od maturitní zkoušky (z 1 % na 4 %) a poklesly míry odchodů v průběhu čtvrtého a pátého roku po maturitní zkoušce (ze 4 % na 3 %).**

Pokud absolventi uměleckých oborů středních odborných škol odejdou z vysokoškolského studia a opětovně se do něj vracejí, nejčastěji nastupují ke studiu **uměleckých oborů (48 % z nich), oborů pedagogika, učitelství a sociální péče (21 % z nich)** a ke studiu **ostatních humanitních oborů (12 %)**. Z dalších oborů stojí za zmínku pouze ostatní technické obory, do kterých nastupuje 7 % těch, kteří se opakovaně zapíší ke studiu na vysoké škole.

Tabulka 17: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 82

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY														40,0%
10 PŘÍROD														
23 STROJ														
26 ELEKT														
28 CHEM												41,7%		
2 TECHN						45,3%							21,9%	18,8%
36 STAVE							53,1%						12,5%	
4 ZEMĚD								41,7%						
5 LÉKAŘ														
62 EKON											60,0%			
68 PRAVO														
6 HUMA-OS		4,2%				5,3%						44,2%	13,7%	24,2%
75 UČITE						2,9%				2,9%		11,5%	49,3%	31,6%
8 UMĚNÍ						2,8%				1,1%		6,1%	7,8%	79,3%
VŠICHNI	1,2%	1,3%			0,6%	6,7%	3,0%	1,3%		3,5%		12,0%	20,8%	48,0%

Vzhledem k poměrně nízkému absolutnímu počtu studujících absolventů uměleckých oborů středních odborných škol v některých oborových skupinách vysokých škol, má dále význam se zabývat pouze přestupujícími ze studia ostatních technických oborů, ostatních humanitních oborů, oborů pedagogiky, učitelství a sociální péče a oborů uměleckých. Z těchto oborových skupin se **vysoká míra přestupů uvnitř oborové skupiny projevuje pouze u těch, kteří studovali umění (79 %)**. U této oborové skupiny jsou naopak velice nízké přestupy do jiných oborových skupin pod hranicí 10 % – nad 5 % se pohybují pouze ostatní humanitní obory a obory pedagogiky, učitelství a sociální péče.

Ti absolventi uměleckých oborů středních odborných škol, kteří nastoupili ke studiu **ostatních technických oborů** a přestupují ke studiu jiného oboru, nejčastěji přestupují rámci oborové skupiny (44 % z nich). Zaznamenali jsme také vyšší míry přestupů do pedagogických oborů (14 %) a oborů uměleckých (24 %).

Ze studia **ostatních humanitních oborů** absolventi uměleckých oborů středních odborných škol nejčastěji přecházejí na obory stejné skupiny (44 %), dále ke studiu pedagogiky a příbuzných oborů (14 %) a oborů uměleckých (24 %). Obdobně ti, kteří začali studovat obory pedagogiky, učitelství a sociální péče nejčastěji přestupují na obory obdobného zaměření (49 % z nich), ostatní humanitní obory (12 %) a pochopitelně na obory umělecké (31 %).

3.2 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOU a jejich studium na vysokých školách

I v případě **absolventů oborů středních odborných učilišť** se úspěšnost absolventů při studiu na vysoké škole liší podle toho, jaký obor absolvovali na střední škole a dále i podle toho, který obor studují na škole vysoké. Absolventi oborů středních odborných učilišť si při vstupu na vysokou školu **velice často volí obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole** a často se jedná o obory technické, kde nejsou součástí přijímacího řízení ke studiu na vysoké škole přijímací zkoušky.

Absolventi tohoto typu oboru středních škol **ukončují předčasně studium na vysoké škole v daleko větší míře**, než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí a oborů středních odborných škol. Ze studia předčasně odchází 38 % absolventů oborů středních odborných učilišť, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu. V porovnání s výsledky publikovanými v roce 2007 se tedy **míra předčasných odchodů nezměnila a je stabilní**.

Vzhledem k celkovému počtu studentů vysokých škol z řad absolventů těchto oborů se dále zabýváme pouze absolventy následujících oborových skupin středních odborných učilišť:

- strojírenství a strojírenská výroba,
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika,
- obchod.

Tabulka 18: Předčasné ukončení vysokoškolského studia – obory středních odborných učilišť

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-O	UČITE	UMĚNÍ	
23	61,3%	-	49,7%	34,8%	50,0%	44,6%	25,0%	33,3%	x	33,3%		29,8%	34,3%	x	45,2%
26	40,1%	47,8%	59,5%	40,6%	25,0%	40,9%	56,3%	32,0%	-	28,7%	20,0%	24,6%	31,7%	28,6%	39,0%
66	44,8%	37,5%	62,5%	60,0%	41,2%	44,3%	x	44,1%	x	29,6%	33,3%	36,8%	25,9%	16,7%	34,7%

V rámci oborových skupin středních odborných učilišť, ve kterých studuje významnější počet absolventů, **se míry předčasných odchodů pohybují ve všech případech nad hranicí 30 %** – v oborech strojírenství, strojírenská výroba odchází předčasně ze studia 45 % absolventů, kteří ke studiu nastoupili. V případě absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika se jedná o 39 % a relativně nejnižší míru předčasných odchodů ze studia vykazují absolventi oborů obchod (35 %). Ve všech případech se jedná o hodnoty vyšší než u oborů gymnázií, lyceí a početněji zastoupených oborů středních odborných škol.

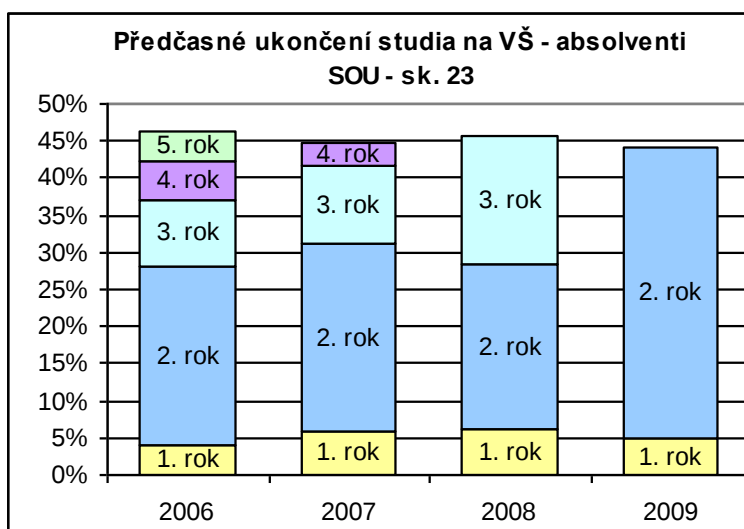
SOU 23 Strojírenství a strojírenská výroba

Absolventi oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných učilišť v případě, že nastoupí ke studiu na vysoké školy, **studují zejména v technických oborech**, a to především v oborech strojírenství (57 % z nich) a ostatních technických oborech (16 %). Všechny ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny maximálně 5 %.

Absolventi těchto oborů jsou však **při vysokoškolském studiu méně úspěšní**, z těch, kteří maturovali v letech 2006–2009 a nastoupili ke studiu na vysoké škole, jich před úspěšným absolvováním **ze studia odchází 45 %**, tedy téměř polovina. Jedná se o studenty, kteří studium neúspěšně ukončili a do současnosti znovu studovat nezačali. Dá se však předpokládat, že někteří z nich se ještě na vysoké školy vrátí. V porovnání s výsledky publikovanými v roce 2007 (jednalo se o absolventy z roku 2002–2005) **došlo ke zvýšení míry předčasných odchodů** o 2 procentní body.

Pokud se zaměříme na **jednotlivé skupiny oborů** vysokých škol, ve kterých tito absolventi studují, pak jsou **míry předčasných odchodů z některých z nich více než 50%**. Jedná se zejména o obory matematicko-fyzikální (61 %), chemie (50 %) a obory strojírenské (50 %). Této hranici se blíží i ostatní technické obory s 44% mírou předčasných odchodů ze studia. I v ostatních oborových skupinách jsou míry předčasných odchodů poměrně vysoké – nikde se nepohybují pod hranicí 25 %.

Obrázek 17: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 23

Stejně jako v případě absolventů oborů středních odborných škol, i zde při analýze předčasných odchodů v jednotlivých letech od maturitní zkoušky **využíváme data o absolventech z roku 2006**, kde máme k dispozici údaje o jejich odchodech ze studia do pěti let od maturitní zkoušky.

Z absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných učilišť z roku 2006, kteří nastoupili ke studiu na vysoké školy, **odešlo předčasně ze studia 46 %** z nich (v porovnání s absolventy z roku 2002 se

míra odchodů prakticky nezměnila). **Nejvíce absolventů odchází z vysokoškolského studia v průběhu prvních dvou let od maturitní zkoušky (28 %) a ve třetím roce po maturitě (9 %)**. V dalších dvou letech se míry předčasných odchodů podstatně snižují, jde o 5 % ve čtvrtém roce, resp. 4 % v pátém roce po maturitní zkoušce. Oproti absolventům z roku 2002 (výsledky publikované v roce 2007) **došlo k výraznému nárůstu podílu předčasných odchodů ze studia v prvních dvou letech po maturitní zkoušce (z 21 %) o 7 procentních bodů**, naopak **se snížily míry předčasných odchodů v průběhu třetího roku od maturitní zkoušky (z 15 %, tedy o 6 procentních bodů)**. Navíc došlo **ke zvýšení odchodů ve čtvrtém roce (o 1 procentní bod)** a snížení odchodů v pátém roce po maturitě (o 2 procentní body). Tato situace je důsledkem nárůstu počtu absolventů strojírenských oborů středních odborných učilišť začínajících studovat na vysoké škole a přechodem vysokých škol bakalářské a navazující magisterské programy.

Absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium a **opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů strojírenských (41 % z nich)**, ale vybírají si i obory **ostatní technické (24 %)**. Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny méně než 10 %, v absolutních

číslech se v rámci jednotlivých skupin jedná o méně než 30 přestupujících, a proto nemá smysl se těmito méně četnými oborovými skupinami dále zabývat.

Tabulka 19: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
100MATFY	38,5%													
100PŘÍROD														
230STROJ	3,0%		64,9%	2,2%		16,9%		2,6%		3,9%		3,5%		
260ELEKT			15,4%	61,5%										
280CHEM														
20TECHN						76,3%				6,8%				
360STAVE														
40ZEMĚD								88,9%						
50LÉKAŘ														
620EKON										58,8%				
680PRAVO														
60HUMA-OS						33,3%						40,0%		
750UČITE													57,1%	
80UMĚNÍ														
VŠICHNI	4,0%		40,7%	6,3%		24,1%	1,0%	4,3%		8,0%		5,8%	3,5%	

Jestliže tito absolventi původně nastoupili ke studiu strojírenství, které ukončili před jeho úspěšným absolvováním, a následně znovu ke studiu nastoupí, začínají většinou studovat opět obory ze skupiny strojírenství a strojírenská výroba (65 % z nich), případně obory ostatní technické (17 %). Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny méně než 4 %.

V případě, že absolventi oborů strojírenství nastoupili ke studiu ostatních technických oborů, které nedokončili, a nastupují ke studiu znovu, naprostá většina z nich (76 %) studuje opět obory stejného zaměření.

SOU 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

Absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť při vstupu na vysoké školy studují zejména opět obory elektrotechnické (45 % z těch, kteří ke studiu nastoupí), dále ostatní technické obory (17 %) a v menší míře obory ekonomie (9 %) a obory matematicko-fyzikální (8 %).

Ne všichni z těch, kteří na vysoké školy nastoupí, však úspěšně absolvují. V případě absolventů elektrotechnických oborů středních odborných učilišť předčasně ukončilo studium na vysoké škole 39 % absolventů z let 2006–2009, kteří ke studiu nastoupili. Nicméně se dá předpokládat, že část těchto neúspěšných absolventů v budoucnu znovu ke studiu nastoupí.

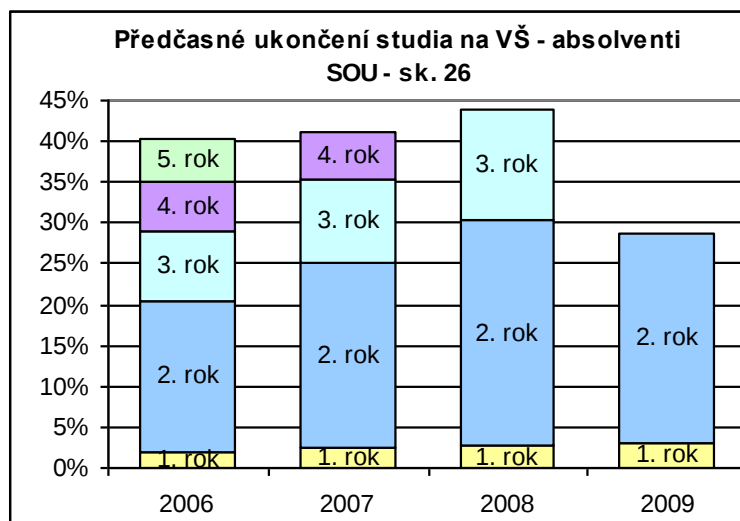
V případě, že absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť předčasně ukončí vysokoškolská studia, liší se míry těchto odchodů podle oborů, které na vysoké škole studují. Vzhledem k celkovému počtu studentů z řad těchto absolventů má smysl se dále zabývat pouze čtenějšími oborovými skupinami – matematicko-fyzikálními, strojírenstvím, elektrotechnickými obory, ostatními technickými obory, ekonomikou a ostatními humanitními obory. Pouze v případě ekonomie a ostatních humanitních oborů se míry předčasných odchodů pohybují pod úrovní 30 % (29 %, resp. 25 %). Ze všech ostatních uvedených oborů předčasně odchází více než 40 % absolventů, v případě strojírenství se jedná dokonce o téměř 60 %.

V případě, že sledujeme odchody absolventů z vysokoškolského studia podle počtu let, které uplynuly od maturitní zkoušky, zabýváme se absolventy z roku 2006, u kterých máme k dispozici údaje o předčasných odchodech ze studia až do pěti let od maturitní zkoušky.

Absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika středních odborných učilišť z roku 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, ze 40 % tohoto studia zanechali ještě před jeho úspěšným dokončením. V porovnání s absolventy z roku

2002 se míry předčasných odchodů **prakticky nezměnily**, změnila se však jejich struktura podle jednotlivých let, které uplynuly od maturitní zkoušky

Obrázek 18: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 26

V prvních dvou letech po maturitní zkoušce odešlo z vysokoškolského studia **20 %** absolventů elektrotechnických oborů středních odborných učilišť z roku 2006, kteří ke studiu nastoupili. **Ve třetím roce po maturitě** odchází ze studia 9 % z nich a ve čtvrtém a pátém roce 6 %, resp. 5 % absolventů. Oproti roku 2002 (jedná se o údaje publikované v roce 2007) se **podíl absolventů elektrotechnických oborů odcházejících z vysokoškolského studia v prvních dvou letech po maturitě zvýšil o 3 procentní**

body, **naopak míry odchodů ve třetím, čtvrtém i pátém roce mírně poklesly** (o 2, resp. 1 a 1 procentní bod). Je zřejmé, že v míře odchodů po druhém roce po maturitě se zde projevil přechod vysokých škol na dvoustupňové studium bakalářských a magisterských navazujících programů – bakalářské programy jsou kratší, standardní délky studia jsou tři roky a šance na jejich úspěšné ukončení je vyšší než v případě dříve realizovaných dlouhých magisterských studijních programů. Naopak ve vyšším podílu ukončujících studium v prvních dvou letech se projevil nástup vyššího počtu absolventů do vysokoškolského studia, kdy ke studiu stále ve větší míře vstupují absolventi s nižšími studijními předpoklady, resp. ti, kteří spíše „zkoušejí štěstí“ při vstupu na vysokou školu.

Pokud absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť předčasně ukončí vysokoškolské studium a **opětovně na vysokou školu nastoupí, začínají studovat zejména obory elektrotechnické** (41 % z nich), **případně ostatní technické obory** (17 %) a **obory ekonomie** (11 %). Z významněji zastoupených oborových skupin stojí za zmínku obory matematicko-fyzikální s 8 % přestupů.

Tabulka 20: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 26

	MATFY	PŘIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
100MATFY	37,5%			18,2%		11,4%				8,0%		8,0%	10,2%	
100PŘIROD		38,5%												
230STROJ			35,4%	16,7%						12,5%		8,3%	10,4%	
260ELEKT	5,0%		1,7%	68,2%		9,4%	1,2%	2,5%		6,0%		2,9%	1,7%	
280CHEM														
20TECHN	4,6%		2,3%	16,6%		59,4%		3,4%		8,6%				
360STAVE														
40ZEMED								58,8%						
50LÉKAŘ														
620EKON	4,3%			4,3%		8,5%				51,1%		9,6%	7,4%	
680PRAVO														
60HUMA-OS	10,3%											64,1%		
750UČITE													58,3%	
80UMĚNÍ														
VŠICHNI	8,1%	1,6%	3,2%	40,5%		17,3%	1,3%	3,5%	0,4%	10,9%	0,9%	6,6%	5,0%	0,4%

Ve všech významněji zastoupených oborových skupinách **dochází zejména k přestupům uvnitř oborové skupiny**, výjimkou jsou obory matematicko-fyzikální s 38% mírou vnitřních přestupů.

Z již zmíněných **matematicko-fyzikálních oborů** přestupují absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť navíc i ke studiu elektrotechniky (18 % z těch, kteří

studium ukončí a znovu studovat začnou), dalších 11 % vstupuje ke studiu ostatních technických oborů a 10 % ke studiu učitelství, pedagogiky a sociální péče.

Ti, kteří začali studovat **elektrotechnické obory** a po neúspěšném studiu znovu na vysoké školy vstupují, obvykle nastoupí opět ke studiu elektrotechnických oborů (68 % z nich), přestupy do ostatních oborových skupin nejsou příliš časté, za zmínku stojí pouze přestupy do ostatních technických oborů ve výši 9 %.

Významnější podíl přestupů jsme zaznamenali i u těch, kteří nastoupili ke studiu **ostatních technických oborů**. Ti opětovně vstupují ke studiu oborů stejné skupiny (59 %), ale také přestupují na obory elektrotechnické (17 %).

Poslední oborovou skupinou s vyšší mírou přestupů absolventů elektronických oborů středních odborných učilišť, jsou **obory ekonomie**. Z nich tito absolventi nejčastěji přestupují opět ke studiu oborů stejné skupiny (51 %), v případě ostatních humanitních oborů (10 %) a oborů ostatních technických (9 %).

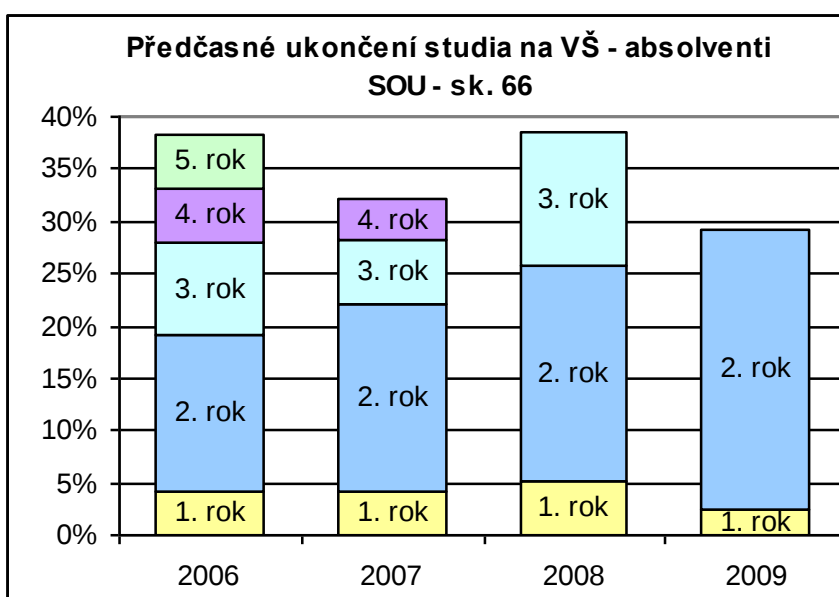
SOU 66 Obchod

Poslední skupinou **oborů středních odborných učilišť**, kterou se zabýváme, je skupina **obchod**. Tito absolventi, pokud nastoupí do vysokoškolského studia, začínají studovat zejména ekonomické obory (42 % z nich), případně ostatní humanitní obory (18 %), obory učitelství, pedagogika a sociální péče (11 %) a ostatní technické obory (10 %). Ke studiu ostatních oborových skupin vstupuje méně než 5 % absolventů oborů obchod středních odborných učilišť.

Z absolventů oborů středních odborných učilišť z let 2006–2009, kteří ve větší míře vstupují ke studiu na vysoké škole, odcházejí absolventi oborů obchod ze studia v nejmenší míře, **studium předčasně ukončí 35 % z nich**. Stejně jako v případě ostatních oborových skupin došlo oproti výsledkům publikovaným v roce 2007 (jednalo se o absolventy z let 2002–2005) **k nárůstu míry předčasných odchodů** ze studia o 5 procentních bodů. Celkově jsou vyšší míry odchodů způsobeny zejména nástupem stále většího počtu absolventů k vysokoškolskému studiu, kdy na vysoké školy vstupují stále častěji i ti, kteří mají nižší studijní předpoklady, a tedy menší šanci studium úspěšně ukončit.

Vzhledem k počtu absolventů oborů obchod vstupujících na vysokou školu má smysl se zabývat pouze těmi, kteří nastoupili do oborů ekonomie a ostatních humanitních oborů. V případě těchto oborových skupin zanechávají tito absolventi studia z 30 %, resp. 37 %.

Obrázek 19: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 66

K tomu, aby bylo možné analyzovat odchody absolventů z vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, je nutné mít k dispozici informace o maturantech studujících na vysokých školách v delším časovém horizontu. Pro naše účely používáme **údaje o absolventech z roku 2006**, kdy máme k dispozici údaje o předčasných odchodech z vysokoškolského studia až do pěti let od maturitní zkoušky.

V rámci oborových skupin středních odborných učilišť absolventi oborů obchod středních odborných učilišť z roku 2006 vykazují **nejnižší míry odchodů ze studia** (38 %). Oproti absolventům z roku 2002 **došlo k nárůstu** míry předčasných odchodů ze studia o 3 procentní body.

V prvních dvou letech od maturitní zkoušky odejde předčasně z vysokoškolského studia 19 % absolventů oborů obchod středních odborných učilišť, ve třetím roce se jedná o 9 % a ve čtvrtém a pátém roce po maturitní zkoušce odejde ze studia 5 % těchto absolventů ročně. Porovnáme-li tyto údaje s mírou odchodů absolventů oborů obchod z roku 2002, zjistíme, že **došlo k velmi výraznému nárůstu míry odchodů v průběhu prvních dvou let od ukončení střední školy** (z 9 % na 19 %, tedy na více než dvojnásobek), zatímco míry předčasných odchodů ve třetím roce po maturitní zkoušce poklesly (o 2 procentní body) a ve čtvrtém a pátém roce se mírně zvýšily (o 1 procentní bod ročně). Opět se zde výrazně projevil vyšší počet absolventů vstupujících ke studiu a přechod vysokých škol na dvoustupňové studium.

Tabulka 21: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 66

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI
100MATFY										33,3%				
100PRIROD		41,7%												
230STROJ														
260ELEKT														
280CHEM					38,5%									
20TECHN						67,6%				11,8%				
360STAVE														
40ZEMED								41,7%		41,7%				
50LEKAR														
620EKON	2,9%				5,9%	5,1%				69,9%		7,4%	2,9%	
680PRAVO														
60HUMA-OS						11,1%				19,4%		50,0%	11,1%	
750UCITE										27,8%			44,4%	
80UMENI														
VŠICHNI	4,2%	3,5%			5,2%	12,5%		3,5%		43,9%		14,2%	8,7%	

Absolventi oborů obchod středních odborných učilišť, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium a **opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů ekonomie** (44 % z nich), ostatních technických oborů (13 %) a **ostatních humanitních oborů** (14 %). Ve všech případech se jedná o studenty, kteří tento obor dříve studovali, mezioborové přestupy do jiné oborové skupiny se v případě absolventů oborů obchod středních odborných učilišť prakticky nevyskytují.

Vzhledem k celkovému počtu přestupujících absolventů má smysl se podrobněji zabývat pouze těmi absolventy, kteří původně začali studovat **obory ekonomie**. Z těchto oborů nejčastěji přestupují do oborů stejné skupiny (70 % z nich). Ostatní oborové skupiny jsou zastoupeny méně než 10 %, za zmínku stojí přestupy do ostatních humanitních oborů (7 %).

3.3 Absolventi vybraných skupin oborů nastavbového studia a jejich studium na vysokých školách

Ke studiu na vysoké školy vstupují i **absolventi nastavbových oborů středních škol**, tedy studia, které bylo v minulosti určeno spíše pro přímý vstup na trh práce, resp. umožňují absolventům učebních oborů složit maturitní zkoušku. Stejně jako v případě absolventů ostatních typů středoškolského studia na vysoké školy **vstupuje stále větší podíl absolventů oborů nastavbového studia a na vysoké školy vstupují i ti, kteří nemají příliš velké studijní předpoklady a nejsou schopni studium úspěšně dokončit**. Obdobně jako absolventi oborů středních odborných škol a oborů středních odborných učilišť se absolventi nastavb obvykle hlásí ke studiu oborů vysokých škol příbuzných těm, které absolvovali na střední škole, případně ke studiu ekonomie.

Absolventi oborů nastavbového studia z let 2006–2009 jsou při vysokoškolském studiu v porovnání s ostatními absolventy středních škol **ještě méně úspěšní než absolventi oborů středních odborných učilišť**. Předčasně z vysokoškolského studia odchází

43,5 % absolventů oborů nástavbového studia, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu. Oproti absolventům nástavbového studia z let 2002–2005 **došlo k nárůstu míry předčasných odchodů** o 5,5 procentního bodu.

Na vysoké školy vstupují zejména absolventi následujících oborových skupin nástavbového studia:

- strojírenství a strojírenská výroba,
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika,
- podnikání v oborech, odvětví.

Tabulka 22: Předčasné ukončení vysokoškolského studia – obory nástavbového studia

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ	
23	44,4%	x	56,5%	50,0%	x	52,5%	x	44,4%		31,8%	25,0%	37,5%	50,0%	x	50,6%
26	41,4%	40,0%	58,0%	43,4%		52,3%	25,0%	50,0%	x	40,9%	x	16,7%	41,2%	x	45,0%
64	52,0%	67,7%	71,0%	50,0%	60,7%	51,1%	25,0%	61,4%	25,0%	36,4%	21,1%	32,8%	24,1%	22,2%	43,3%

V ostatních oborových skupinách absolvuje malý počet žáků a ještě méně jich vstupuje ke studiu na vysoké školy. Z výše uvedených oborových skupin nástavbového studia **vykazují nejvyšší míru předčasného ukončení vysokoškolského studia absolventi strojírenských oborů** (51 %), v případě absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika předčasně ukončuje studium 45 % a relativně nejúspěšnější jsou absolventi oborů podnikání v oborech, odvětvích (43% míra předčasného ukončení studia). **Nicméně v naprosté většině případů se jedná o míry předčasného ukončování studia vyšší, než je tomu u významněji početně zastoupených oborových skupin oborů středních odborných škol a středních odborných učilišť** (výjimkou jsou obory strojírenství středních odborných učilišť s 45% mírou předčasných odchodů ze studia).

Nástavbové studium 23 Strojírenství a strojírenská výroba

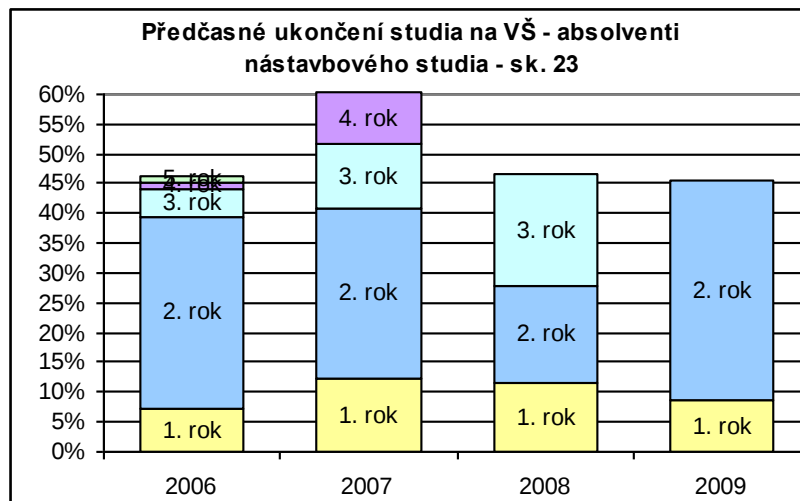
Strojírenské obory nástavbového studia postupně ztrácejí na oblibě. **Absolvuje je stále méně žáků a stále méně jich také vstupuje na vysoké školy.** Studenti vysokých škol z řad absolventů těchto oborů **studují v naprosté většině technické obory**, zejména strojírenství (47 % z těch, kteří studují na vysoké škole) a ostatní technické obory (22 %). Je nutné si ale uvědomit, že i v rámci těchto oborových skupin se jedná o poměrně malé absolutní počty studentů (70, resp. 30 studentů). V ostatních oborových skupinách jsou absolventi strojírenských oborů nástavbového studia zastoupeni v zanedbatelné míře.

Absolventi strojírenských oborů (z let 2006–2009) **předčasně ukončují vysokoškolské studium v poměrně vysoké míře – ze studia odchází více než polovina absolventů těchto oborů** (51 %), kteří ke studiu nastoupí. Jedná se o absolventy, kteří ze studia odešli před jeho úspěšným absolvováním a dosud ke studiu znovu nenastoupili. Oproti výsledkům publikovaným v minulosti, které se týkaly absolventů z let 2002–2006, **se míra předčasných odchodů zvýšila** o 4 procentní body.

Absolventi strojírenských oborů mají celkově vyšší míry předčasných odchodů, proto jsou pochopitelně **vyšší i míry předčasných odchodů těchto absolventů ze studia v jednotlivých oborových skupinách vysokých škol.** Ze skupin oborů s vyšším početním zastoupením studentů z řad absolventů strojírenských oborů nástavbového studia jsou míry předčasných odchodů ze studia **nad padesátiprocentní hranicí** – jde o 57% míru odchodů u těch, kteří studovali obory strojírenství, a o 53% míru odchodů v případě studentů ostatních technických oborů z řad absolventů oborů strojírenství nástavbového studia.

Abychom byli schopni analyzovat předčasné odchody ze studia podle počtu let, které uplynuly od maturitní zkoušky, musíme mít k dispozici údaje o předčasných odchodech za několik let. Proto se v dalším textu **zabýváme absolventy strojírenských oborů nástavbového studia z roku 2006.** Z těchto absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba nástavbového studia **odešlo předčasně z vysokoškolského studia 46 %** z těch, kteří studium zahájili. Oproti absolventům z roku 2002 **došlo k nárůstu předčasných odchodů** o 2 procentní body.

Obrázek 20: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 23

Nejčastěji absolventi odcházejí ze studia v prvních dvou letech od maturitní zkoušky, jedná se o 39 % z těch, kteří ke studiu nastoupili. Ve třetím roce předčasně ukončí studium 5 % nastoupivších z řad absolventů strojírenských oborů nástavbového studia, ve čtvrtém a pátém roce od maturitní zkoušky jde o 1 % ročně. Obdobně jako v případě absolventů oborů středních odborných učilišť, i v tomto

případě je menší podíl odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia dán jednak tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a dále tím, že vysoké školy postupně přešly na dvoustupňové studium bakalářských a magisterských studijních programů.

Oproti absolventům strojírenských oborů nástavbového studia z roku 2002 (výsledky publikované v roce 2007) **vzrostly míry předčasných odchodů v prvních dvou letech po maturitní zkoušce o 19 procentních bodů, naopak poklesly míry odchodů v dalších letech – ve třetím roce o 10,5 procentního bodu, ve čtvrtém roce o 4 procentní body a v pátém roce od maturitní zkoušky o 5 procentních bodů.**

Obory, do kterých absolventi strojírenských oborů nástavbového studia **opakovaně vstupují** do vysokoškolského studia (tedy ti, kteří studium předčasně ukončili a následně začnou na vysoké škole znovu studovat), jsou zejména **strojírenství** (34 % opakovaných nástupů), **ostatní technické obory** (22 %) a **ekonomie** (15 %). Do ostatních oborových skupin vysokých škol při dalších nástupech do vysokoškolského studia vstupuje mizivý absolutní počet těchto absolventů a nemá smysl se jimi podrobněji zabývat. Z výsledků vyplývá, že **absolventi strojírenských oborů nástavbového studia si při opakovaných nástupech do vysokoškolského studia vybírají zejména obory obdobné těm, které studovali na střední škole, případně obory ekonomie.**

Tabulka 23: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ	
10 MATFY															100,0%
10 PŘÍROD															
23 STROJ			66,7%			12,5%		8,3%							100,0%
26 ELEKT				100,0%											100,0%
28 CHEM															
2 TECHN						59,3%				18,5%					100,0%
36 STAVE															
4 ZEMĚD															100,0%
5 LÉKAR															
62 EKON										85,7%					100,0%
68 PRAVO															
6 HUMA-OS															
75 UČITE															
8 UMĚNÍ															
VŠICHNI	3,7%	3,7%	33,6%	3,7%		22,4%		7,5%		15,0%			3,7%		100,0%

V případě, že absolventi strojírenských oborů nástavbového studia přestupují z oboru na obor, má smysl se zabývat pouze přestupy z početněji více zastoupených oborových skupin. Z oborů strojírenství vysokoškolského studia přestupují tito absolventi zejména opět ke studiu strojírenství (67 %) a ostatních technických oborů (13 %).

Z ostatních technických oborů přestupují absolventi strojírenství nástavbového studia zejména opět ke studiu ostatních technických oborů (59 %) a ekonomie (19 %).

Nástavbové studium 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

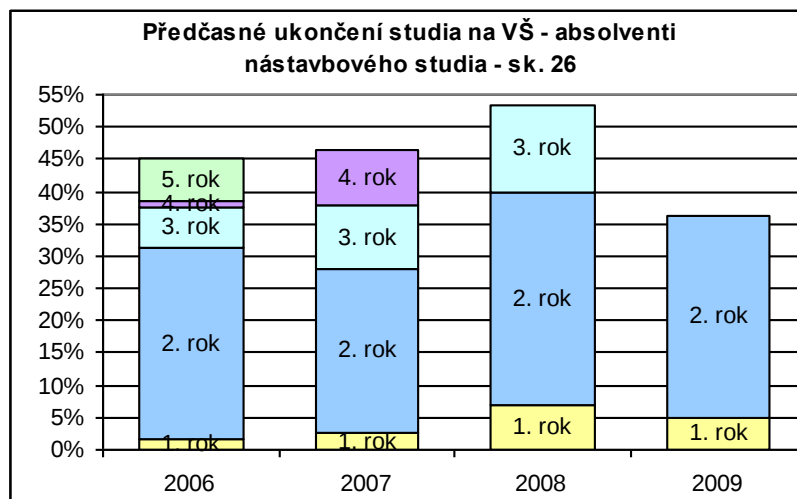
Ti, kteří absolvovali **nástavbové studia v oborech skupiny elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika**, si při vstupu do vysokoškolského vzdělávání **volí zejména obory stejného zaměření, které absolvovali na střední škole** (47 % z absolventů z let 2006–2009, kteří nastoupili ke studiu na vysoké školy, vstupuje ke studiu elektrotechnických studijních programů). Za zmínku stojí i obory ostatní technické (15 %) a obory strojírenské (12 %). Do ostatních oborových skupin vstupuje zanedbatelný podíl absolventů.

Vysokoškolské studium **neúspěšně ukončilo 45 %** absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika **nástavbového studia** z let 2006–2009, kteří nastoupili ke studiu na vysokých školách. Jedná se o absolventy, kteří z vysokoškolského studia odešli před jeho úspěšným dokončením a znovu již na ně nenastoupili. V porovnání s absolventy těchto oborů z let 2002–2005 došlo **k nárůstu míry předčasných odchodů** o 2 procentní body.

V **nejvyšší míře** absolventi elektrotechnických oborů **opouštějí vysokoškolské studium** v oborech **ostatních technických** (52% míra předčasných odchodů), v oborech **elektrotechnických** (43 %) a v oborech **strojírenských** (58 % předčasných odchodů) – zabýváme se pouze obory s vyšším zastoupením těchto absolventů.

Jestliže se zabýváme odchody absolventů elektrotechnických oborů **nástavbového studia** z vysokoškolského studia, pracujeme **s údaji za absolventy z roku 2006**, o kterých máme k dispozici údaje o předčasných odchodech ze studia do pěti let od maturitní zkoušky. Z celkového počtu absolventů, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, **odešlo před jeho úspěšným dokončením 45 %** z nich. Oproti absolventům z roku 2002 (výsledky byly publikovány v roce 2007) došlo **ke snížení míry předčasných odchodů** ze studia o 11 procentních bodů. Je nutné si ale uvědomit, že k vysokoškolskému studiu vstupuje ročně pouze cca 120–180 absolventů.

Obrázek 21: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 26

V průběhu prvních dvou let po maturitní zkoušce předčasně odejde ze studia **31 %** absolventů elektrotechnických oborů **nástavbového studia**, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, ve třetím roce po maturitě odchází 7 % těchto absolventů, ve čtvrtém roce 1 % a v pátém roce 7 % absolventů elektrotechnických oborů.

V porovnání s absolventy těchto oborů z roku 2002 **poklesla míra předčasných**

odchodů v prvních dvou letech po maturitní zkoušce o 9 procentních bodů. Ve třetím roce odchází ze studia o 5 procentních bodů absolventů méně, ve čtvrtém roce o 6 procentních bodů méně a v pátém roce po maturitní zkoušce o 8 procentních bodů méně. Je zřejmé, že se v mírách odchodů projevil nárůst absolutního počtu absolventů vstupujících ke studiu na vysoké školy a přechod vysokých škol na strukturu boloňského procesu (bakalářské a magisterské navazující programy).

Pokud absolventi elektrotechnických oborů **nástavbového studia** předčasně ukončí vysokoškolské studium a **znovu na vysoké školy nastoupí, nejčastěji začínají studovat opět elektrotechnické obory** (44 % z nich), případně **ostatní technické obory** (13 %) a obory **ekonomie** (11 %). Ostatní skupiny oborů jsou zastoupeny maximálně 8 %.

Tabulka 24: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 26

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	66,7%													
10 PŘÍROD														
23 STROJ			54,5%											
26 ELEKT				76,0%		6,7%				5,8%		4,8%		
28 CHEM														
2 TECHN				21,1%		36,8%				36,8%				
36 STAVE														
4 ZEMĚD								83,3%						
5 LÉKAŘ														
62 EKON										75,0%				
68 PRAVO														
6 HUMA-OS												57,1%		
75 UČITE														
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	8,1%		7,6%	43,7%		12,7%		4,1%		11,2%		7,1%	4,1%	

Mezioborové přestupy má smysl analyzovat pouze u skupin oborů, které jsou více početně zastoupeny. Jedná se tedy o skupiny oborů elektrotechnických, strojírenských a případně ostatních technických. Absolventi elektrotechnických oborů nástavbového studia, kteří nastoupili ke studiu elektrotechniky, výpočetní a komunikační techniky na vysoké školy **přestupují v naprosté většině pouze v rámci stejné oborové skupiny** (78 % přestupujících). U těch, kteří nastoupili ke studiu strojírenských oborů, opět naprostá většina přestoupí ke studiu jiných oborů uvnitř oborové skupiny (55 % přestupujících). Oborovou skupinou, která se z tohoto trendu vymyká, je skupina ostatních technických oborů. Z těch, kteří ke studiu těchto oborů nastoupí, neukončí jej a následně znovu nastoupí na vysoké školy, do oborů stejné skupiny nastoupí pouze 39 % přestupujících, dalšími oborovými skupinami, na které přestupují, jsou zejména ekonomie (37 %) a elektrotechnické obory (21 %).

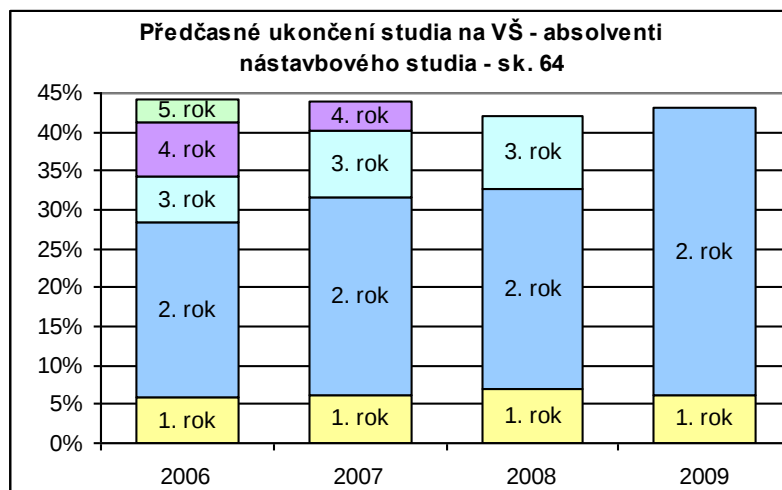
Nástavbové studium 64 Podnikání v oborech, odvětví

Nejvíce početnou oborovou skupinou nástavbového studia jsou **obory podnikání v oborech, odvětvích**. Zároveň se jedná o skupinu, ze které nejvíce absolventů nástavbového studia vstupuje k vysokoškolskému studiu. **Při vstupu do vysokoškolského studia nejsou** absolventi nástavbového studia oborů podnikání v oborech, odvětví **jednoznačně vyhranění**. Jejich středoškolské studium zahrnuje poměrně širokou škálu zaměření, nastupují k vysokoškolskému studiu jak technických oborů, tak oborů zemědělských, ekonomických, ostatních humanitních a učitelských. **Nejvíce** těchto absolventů **vstupuje ke studiu ekonomie** (30 % těch, kteří vstoupí k vysokoškolskému studiu), dále ke studiu oborů **ostatních humanitních** (16 %), **zemědělských** (12 %), **ostatních technických** (10 %) a **oborů pedagogika, učitelství a sociální péče** (9 %).

Absolventi oborů podnikání v oborech, odvětví jsou v rámci ostatních oborů nástavbového studia nejúspěšnější, i když jich z vysokoškolského studia **předčasně odchází 43 %** (jedná se o absolventy z let 2006–2009). Oproti těm, kteří absolvovali v letech 2002–2005 (výsledky byly publikovány v roce 2007), se jedná o **nárůst** o 7 procentních bodů.

Ve významněji zastoupených oborových skupinách se předčasné odchody absolventů oborů podnikání v oborech, odvětvích nástavbového studia (obory ostatních technických, zemědělských, ekonomických, ostatních humanitních a oborů pedagogika, učitelství a sociální péče) se pohybují **na úrovni od 24 % do 61 %**, rozptýl je tedy velice široký. Nejnižší míry předčasných odchodů v těchto oborových skupinách dosahují ti, kteří studují obory pedagogiky (24 %), následují obory ostatní humanitní (33 %) a obory ekonomické (36 %). Ze studia ostatních skupin oborů odcházejí absolventi oborů podnikání v oborech, odvětvích ve více než z 50 % (obory ostatní technické 51 %, zemědělské dokonce 61 %).

Obrázek 22: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 64

Absolventi nástavbového studia oborů podnikání v oborech, odvětví **odcházejí** z vysokoškolského studia **nejčastěji v prvních dvou letech po složení maturitní zkoušky**. Vyplývá to z analýzy předčasných odchodů ze vzdělávání absolventů z roku 2006 (jsou u nich k dispozici údaje za odchody ze studia za posledních pět let). **V prvních dvou letech po maturitě odchází z vysokoškolského studia 28 %**

absolventů oborů podnikání v oborech, odvětvích nástavbového studia z roku 2006, kteří ke studiu nastoupili. Ve třetím roce od maturitní zkoušky odchází ze studia 6 % absolventů, kteří ke studiu nastoupili, v průběhu čtvrtého roku se jedná o 7 % a v pátém roce po maturitní zkoušce odchází 3 % absolventů. Oproti absolventům z roku 2002 **došlo nejen ke změně podílu předčasných odchodů o 2 procentní body**, ale zejména došlo ke změně struktury odchodů podle počtu let, které uplynuly od maturitní zkoušky.

Podíl těch absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví, kteří odešli z vysokoškolského studia v prvních dvou letech po maturitní zkoušce, vzrostl o 7 procentních bodů, zatímco míra předčasných odchodů ze studia **ve třetím roce poklesla 9 procentních bodů**. Míry odchodů ve čtvrtém roce vzrostly o 3 procentní body a v pátém roce poklesly o 3 procentní body. Stejně jako v případě ostatních oborových skupin se i v případě absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia projevil zvýšený počet absolventů vstupujících do vysokoškolského studia (častěji ke studiu nastupují ti, kteří mají menší studijní předpoklady a studium častěji předčasně ukončují) a projevil se zde přechod vysokých škol na dvoustupňové studium, který se odrazil zejména ve zvýšení podílu předčasných odchodů v prvních dvou letech po maturitní zkoušce a snížením podílu odchodů v dalších letech.

Tabulka 25: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 64

	MATFY	PŘIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	50,0%													
10 PŘIROD		87,5%												
23 STROJ			71,4%											
26 ELEKT				64,7%						23,5%				
28 CHEM					41,7%									
2 TECHN				7,0%		52,6%				10,5%		12,3%		
36 STAVE							80,0%							
4 ZEMĚD								73,1%		9,6%				
5 LÉKAŘ														
62 EKON					5,3%	6,0%	4,5%			72,2%		6,8%		
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS	8,2%					6,6%				11,5%		55,7%	14,8%	
75 UČITE													76,2%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	4,3%	2,9%	4,8%	3,9%	3,1%	11,6%	2,4%	10,1%	1,0%	30,4%		14,7%	9,6%	1,0%

Ti z absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium a **opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu ekonomie (30 % z nich), ostatních humanitních oborů (15 %), ostatních technických oborů (11 %), případně oborů učitelství, pedagogika a sociální péče (10 %)**. Přestupy z oboru na obor má smysl analyzovat pouze v případě významněji početně zastoupených skupin.

Ze studia **ekonomie** absolventi nástavbového studia oborů podnikání v oborech, odvětví přecházejí nejčastěji opět ke studiu ekonomických oborů (72 %). Ti absolventi, kteří nastoupili ke studiu **ostatních humanitních oborů**, přestupují opět nejčastěji ke studiu oborů stejné skupiny (56 %), dále ke studiu pedagogiky, učitelství a sociální péče /15 %) a oborů ekonomie (12 %). Ti, kteří přecházejí ze studia **zemědělských oborů** a oborů **učitelství**, přestupují prakticky výhradně do oborů uvnitř oborové skupiny (73 %, resp. 78 %).

Vyšší míru mezioborových přestupů absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví, jsme zaznamenali u těch, kteří začali studovat ostatní technické obory. Tito absolventi, pokud opakovaně nastupují k vysokoškolskému studiu, začínají studovat opět obory stejného zaměření (53 % přestupujících), dále ostatní humanitní obory (12 %) a ekonomii (11 %).

4. Absolventi oborů středních škol a jejich studium na vysokých školách – srovnání podle typu absolvovaného oboru

Výběr oborů studia na vysoké škole **závisí** v případě absolventů středních škol ve velké míře **na absolvovaném oboru na střední škole**. Obdobné tvrzení se dá říci i o úspěšnosti těchto absolventů při studiu na vysoké škole.

Absolventi gymnázií a absolventi lyceí jsou při studiu na vysoké škole mnohem více úspěšní, než je tomu v případě absolventů odborného proudu středoškolského studia. Vzhledem k všeobecnému charakteru studia jsou tito absolventi při výběru oboru na vysoké škole mnohem flexibilnější, a to zejména díky tomu, že jejich středoškolské studium není jednostranně zaměřeno, mají v rámci všeobecně vzdělávacích předmětů širší znalosti a jejich středoškolské studium je koncipováno tak, aby byli připraveni ke studiu na vysoké škole. Navíc jsou absolventi gymnázií a lyceí **při přijímacím řízení na vysoké škole poměrně úspěšní** a ve větší míře než absolventi odborného proudu středoškolského vzdělávání bývají přijati ke studiu oboru, který opravdu chtějí studovat a v menší míře si vybírají programy „na jistotu“, tedy ty, o které sice nemají příliš velký zájem, ale je možné být ke studiu přijat bez přijímacích zkoušek. Zároveň i v případě, že nejsou přijati ke studiu oboru, který si původně vybrali, jsou schopni se zorientovat v oboru jiném a úspěšně jej vystudovat.

Absolventi oborů středních odborných škol si většinou při vstupu na vysoké školy vybírají obory podobné těm, které absolvovali na střední škole, případně častěji volí obory ekonomické. Volba příbuzných oborů je naprosto logická – absolventi jsou úžeji zaměřeni a mají v rámci absolvovaných oborů hlubší znalosti. Absolventi odborného proudu častěji volí studium v technických oborech (absolventi oborů středních škol technického zaměření), zemědělství, ekonomie. Vzhledem ke změně kvalifikačních požadavků pro výkon některých profesí, zejména zdravotních sester a učitelek v mateřské škole, jsou absolventi zdravotnických a pedagogických oborů středních odborných škol atypickou skupinou, která končí vzdělávání na střední škole bez odborné kvalifikace pro výkon povolání. K tomu, aby mohli vykonávat kvalifikovanou profesi, je pro ně získání vysokoškolského titulu nebo vystudování vyšší odborné školy naprostou nutností. Při studiu na vysoké škole jsou absolventi oborů středních odborných škol méně úspěšní, než je tomu v případě absolventů gymnázií a lyceí. Nicméně úspěšnost není stejná pro absolventy všech oborových skupin, kdy závisí zejména na výběru oboru studia, náročnosti studia a i na znalostech získaných na střední škole.

Ti, kteří na střední škole **absolvovali obory středních odborných učilišť**, jsou po absolvování střední školy připraveni zejména pro přímý vstup na trh práce. Vzdělávání na střední škole jim poskytlo zejména praktické a odborné znalosti, které uplatní při výkonu praktičtěji zaměřených profesí. I tito absolventi se hlásí ke studiu na vysoké škole, **vybírají si však zejména obory technické** (příbuzné těm, které absolvovali na střední škole), **případně nastupují ke studiu ekonomie**. Při přijímacím řízení ke studiu na vysoké škole i

při vysokoškolském studiu **patří spolu s absolventy nástavbového studia k těm méně úspěšným**, ze studia odcházejí ve větší míře než absolventi oborů gymnázií, lyceí a oborů středních odborných škol.

Absolventi oborů nástavbového studia vykazují obdobný model chování jako absolventi oborů středních odborných učilišť vzhledem k tomu, že absolvovaný obor jim poskytuje obdobné vzdělání a svým charakterem jsou si tyto dva typy vzdělávacích programů velmi podobné. Odlišnost těchto programů je však v tom, že ti, kteří vstupují do nástavbového studia, mají za sebou již absolvování oboru středního vzdělání s výučním listem a maturitní zkoušku si doplňují právě v nástavbovém studiu. Jedná se tedy o žáky, kteří měli původně ještě nižší studijní ambice než absolventi oborů středních odborných učilišť a jsou ještě více prakticky zaměřeni. Proto **absolventi oborů nástavbového studia začínají studovat téměř výhradně obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole**. Při přijímacím řízení jsou ze všech absolventů středních škol nejméně úspěšní a to samé platí i o úspěšnosti vlastního vysokoškolského studia.

Z absolventů oborů středních škol, kteří ukončili střední školu v letech 2006–2009, odchází předčasně ze studia celkem 15 % z nich, část z těchto neúspěšných absolventů se však v následujících letech na vysoké školy opět vrátí. V porovnání s absolventy středních škol z let 2002–2005 (údaje publikované v roce 2009) **se míra odchodů prakticky nezměnila**.

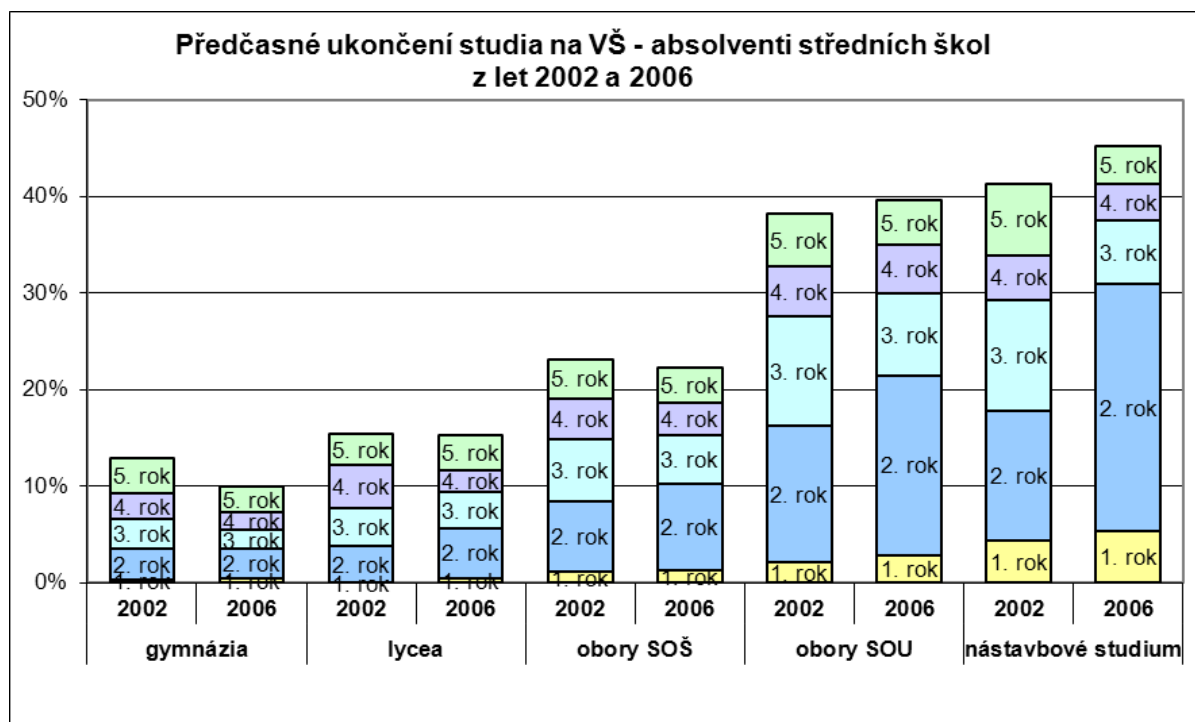
Porovnáme-li úspěšnost absolventů středních škol **podle typu oboru, který absolvovali, pak ze studia na vysoké škole nejméně často odcházejí absolventi gymnázií** (9 % z těch, kteří ke studiu nastoupí) **a absolventi lyceí** (13 %). V průběhu čtyř let došlo k mírnému snížení míry předčasných odchodů u absolventů gymnázií (ze studia odcházelo 10 % absolventů z let 2002–2005), naopak míry odchodů absolventů lyceí mírně vzrostly (z 12 % na 13 %). V případě absolventů lyceí je ale nutné poznamenat, že v období 2002–2005 studoval na vysokých školách poměrně nízký počet absolventů těchto oborů (jednalo se o nový obor, který školy začínaly teprve zavádět).

Stejně jako v předchozím období se i u absolventů gymnázií a lyceí z let 2006–2009 pozitivně odrážejí v jejich vysokoškolském studiu hlubší základy z většího spektra všeobecně vzdělávacích předmětů, vyšší studijní ambice a lepší studijní předpoklady, než je tomu v případě absolventů odborných středních škol, a tak jsou absolventi gymnázií při studiu mnohem úspěšnější a dokončují jej ve větší míře než absolventi odborného středoškolského proudu.

Jak již bylo řečeno výše, **absolventi odborně zaměřených oborů středních škol studují na vysoké škole převážně obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole**. Ze střední školy si tito absolventi přinášejí zejména poměrně hluboké odborné znalosti, nemají však příliš rozsáhlý všeobecně vzdělávací přehled. Z absolventů odborného středoškolského proudu jsou při vysokoškolském studiu **nejvíce úspěšní absolventi oborů středních odborných škol**, ze studia předčasně odešlo 21 % z těch, kteří ke studiu nastoupili. **Absolventi oborů středních odborných učilišť** odcházejí ze studia předčasně častěji, jedná se o 38 % těch absolventů z let 2006–2009, kteří ke studiu nastoupili. Nejméně úspěšní jsou **absolventi nástavbového studia**, z vysokých škol odejde předčasně 44 % z nich.

V posledních pěti letech tak došlo k mírnému zvýšení předčasné míry odchodů z vysokoškolského studia v případě absolventů oborů středních odborných škol (o 1 procentní bod), v případě absolventů oborů středních odborných škol nedošlo ke změně. Naopak u absolventů oborů nástavbového studia se naopak míra předčasných odchodů zvýšila (o 6 procentních bodů), hlavní příčinou je fakt, že k vysokoškolskému studiu nastupuje stále více těchto absolventů a často se jedná o ty, kteří nemají příliš velké studijní ambice a spíše zkoušejí, zda na vysokoškolské studium mají. Díky tomu, že si ve velké míře vybírají technické obory, které přijímají uchazeče bez přijímacích zkoušek, mají velkou šanci být ke studiu přijati, nicméně v prvních dvou letech studia jich velká část vysoké školy opouští.

Obrázek 23: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi středních škol z let 2002 a 2006 – podle druhu oboru absolvovaného na střední škole

Vzhledem k tomu, že zde publikované údaje jsou spočteny stejnou metodikou jako informace zveřejněné v roce 2007, **je možné porovnat vývoj míry předčasných odchodů absolventů středních škol z vysokoškolského studia mezi roky 2002 a 2006.**

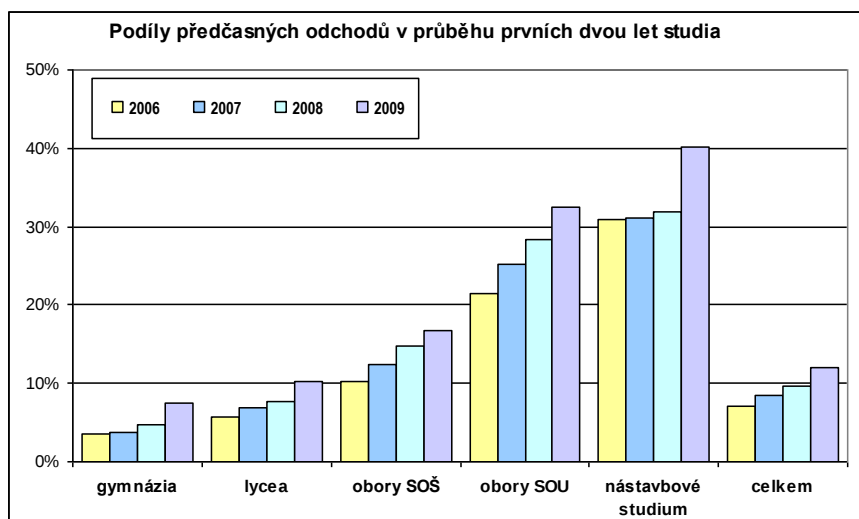
I z těchto výsledků je naprosto zřejmé, že **nejpříznivější vývoj jsme zaznamenali u absolventů gymnázií.** Zde došlo jak k poklesu míry předčasných odchodů ze studia v průběhu pěti let po maturitní zkoušce, tak zejména ke snížení předčasné míry odchodů ze studia v průběhu jednotlivých let. Podstatné je zejména snížení těchto odchodů v průběhu prvních dvou let po maturitní zkoušce, protože u ostatních oborových skupin absolventi v prvních dvou letech naopak odcházejí ze studia častěji.

Významný je také pokles celkové míry předčasných odchodů ze studia v případě **absolventů lyceí a absolventů oborů středních odborných škol.** V obou případech došlo ke zvýšení odchodů ze studia v prvních dvou letech po maturitní zkoušce.

V případě **absolventů oborů středních odborných učilišť a nástavbového studia** se situace již tak příznivě nevyvíjela. Došlo jak k nárůstu míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia v průběhu pěti let od maturitní zkoušky, tak k nárůstu odchodů ze studia v prvních dvou letech od maturity. V průběhu dalších let se míra odchodů snížila.

Ve všech typech středoškolských oborů se projevil přechod vysokých škol na boloňskou strukturu, tedy zavedení dvoustupňového studia – bakalářské a magisterské navazující programy. Bakalářské programy jsou kratší, a studenti tedy mají větší šanci studium úspěšně ukončit. Zároveň s tím studenti odcházejí v menší míře ze studia ve čtvrtém a dalším roce po ukončení studia, protože pokud studují ve standardní délce, tak mají studium úspěšně ukončeno. Naopak na zvýšení předčasných odchodů v prvních dvou letech studia se projevila vyšší otevřenost vysokých škol a zejména skutečnost, že některé vysoké školy nepořádají přijímací zkoušky a přijímají uchazeče pouze na základě předložení maturitního vysvědčení, jedná se zejména o technické obory. Ke studiu pak nastupují absolventi, kteří často nemají příliš velké studijní předpoklady, spíše „zkoušejí štěstí“ a nakonec ze studia odejdou v prvních dvou letech.

Obrázek 24: Vývoj podílu předčasných odchodů ze studia v prvních dvou letech po maturitní zkoušce – absolventi středních škol z let 2006–2009 podle druhu oboru absolvovaného na střední škole

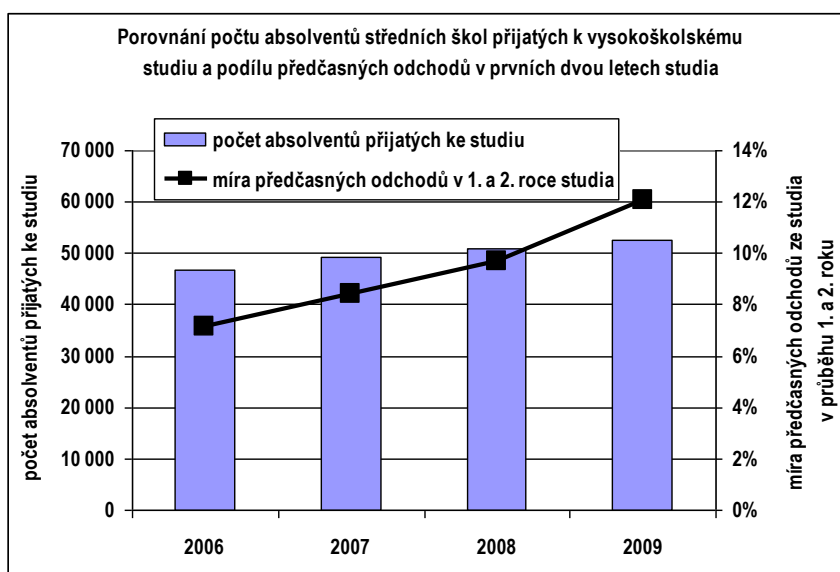

Výsledky z jednotlivých let potvrzují, že **někteří absolventi středních škol nastupují do vysokoškolského studia opakovaně**. Odchody ze studia zvoleného oboru mohou mít různé příčiny – studenti si mohli zvolit obor, který jim nakonec nevyhovuje, studium může být náročné, případně první obor studenti zvolili z důvodu, že nebyli přijati ke studiu oboru,

který si původně vybrali. Proto někteří z nich začínají studovat znovu, ať už v oborech obdobné oborové skupiny, či ve studiu oboru naprosto odlišného. Opakované vstupy do studia svým způsobem charakterizují předčasné odchody z vysokoškolského studia absolventů jednotlivých druhů středoškolského vzdělávání z let 2006–2009 v prvních dvou letech po maturitní zkoušce. **Čím déle od maturitní zkoušky, tím se podíl předčasných odchodů ze studia (tedy podíl těch, kteří začali studovat, studium předčasně ukončili a do současné doby znovu na vysoké školy nenastoupili) v prvních dvou letech od maturitní zkoušky snižuje.**

Je zřejmé, že **odchody v prvních dvou letech po maturitní zkoušce rostou, čím menší počet let mají absolventi od maturitní zkoušky**. Relativně nejmenší nárůst jsme zaznamenali u absolventů gymnázií a lyceí, kteří však jsou ve vysokoškolském studiu poměrně úspěšní. Za zmínku stojí obory nástavbového studia, kde se pouze malá část absolventů po neúspěšném ukončení studia na vysoké školy opětovně vrací.

Obrázek 25: Porovnání počtu absolventů středních škol přijatých k vysokoškolskému studiu a podílu předčasných odchodů v prvních dvou letech studia – absolventi středních škol z let 2006–2009

Zvýšený podíl předčasných odchodů ze studia v prvních dvou letech po maturitě závisí pochopitelně i na tom, že k vysokoškolskému studiu nastupuje stále více absolventů, a to i přes skutečnost, že díky poklesu populační křivky absolutní počty absolventů oborů středních škol v dlouhodobém horizontu klesají. Vysoké školy tak začínají studovat i absolventi, kteří nemají příliš dobré studijní předpoklady a mají nižší studijní

ambice. Ti pak ze studia častěji odcházejí před jeho úspěšným absolvováním.

Lze předpokládat, že spolu s nárůstem počtu absolventů vstupujících na vysoké školy bude i do budoucna narůstat podíl jejich předčasných odchodů. Nicméně pozitivní je, že míry předčasných odchodů v porovnání s absolventy z let 2002–2005 (výsledky publikované v roce 2007) narůstaly pomalejším tempem, než se původně předpokládalo.

Každopádně se dá předpokládat, že i nadále budou přetrvávat rozdíly v úspěšnosti ve vysokoškolském studiu absolventů jednotlivých druhů oborů středních škol a v případě dalšího nárůstu počtu absolventů oborů středních odborných škol a nástavbového studia se tyto rozdíly budou i nadále prohlubovat v neprospěch absolventů těchto oborů.

Kromě druhu oboru, který absolvovali na střední školy, se míry úspěšnosti absolventů středních škol při studiu liší i podle toho, jaký obor na vysoké škole studují.

Absolventi oborů gymnázií, pokud předčasně odejdou z vysokoškolského studia, nejčastěji zanechávají studia technických oborů (od 7 % u oborů stavebnictví do 20 % v případě oborů strojírenských), za zmínku stojí i obory zemědělské s 12 % předčasných odchodů. Naopak nejúspěšnější jsou při studiu práva (4 % předčasných odchodů), umění (8 %), zdravotnictví a lékařství (5 %) a pod desetiprocentní hranicí předčasných odchodů se pohybují ještě obory ostatní humanitní, učitelství, pedagogika a sociální péče, ekonomie a přírodních věd. Oproti výsledkům publikovaným v minulosti se míry předčasných odchodů absolventů gymnázií snížily prakticky ve všech oborových skupinách, výjimkou jsou pouze obory matematicko-fyzikální, umění a se zanedbatelným nárůstem i obory práva.

Tabulka 26: Předčasné ukončení studia na vysoké škole podle oborových skupin a typu absolvovaného oboru na střední škole

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ	
gymnázia	12,9%	9,7%	19,7%	11,2%	10,9%	12,7%	7,2%	12,0%	4,9%	8,3%	3,6%	8,3%	8,1%	7,6%	8,9%
lycea	17,4%	16,4%	17,0%	16,5%	10,4%	20,3%	10,1%	18,8%	14,4%	9,1%	9,6%	12,1%	10,6%	10,7%	12,8%
SOŠ	29,1%	29,6%	33,6%	21,0%	29,6%	31,0%	19,2%	30,8%	13,8%	16,0%	9,9%	17,8%	16,5%	9,8%	21,2%
SOU	43,1%	47,2%	51,0%	41,1%	45,2%	38,6%	57,1%	42,7%	12,9%	29,2%	25,0%	30,0%	24,2%	18,4%	38,1%
nástavby	47,6%	62,3%	59,9%	46,8%	58,8%	50,3%	50,8%	57,1%	35,3%	34,2%	17,4%	31,0%	26,9%	24,3%	43,5%
celkem	19,4%	15,0%	30,5%	19,4%	21,8%	24,8%	13,3%	24,9%	7,5%	12,6%	4,8%	11,8%	12,0%	9,0%	15,3%

Odchody absolventů lyceí z vysokoškolského studia mají podobný charakter jako v případě absolventů gymnázií, míry odchodů jsou však vyšší. Nejčastěji odcházejí také ze studia technických oborů (10 % – 20 %), zemědělských oborů, oborů matematicko-fyzikálních a přírodovědných. Naopak méně než 10 % absolventů lyceí (z těch, kteří ke studiu nastoupili) odchází ze studia ekonomie a práva. Oproti výsledkům publikovaným v roce 2007 (údaje za absolventy z let 2002–2005) se ve většině oborových skupin míry předčasných odchodů těchto absolventů ze studia zvýšily. Vzhledem k tomu, že do oborů lyceí střední školy přijímaly žáky postupně a počty absolventů významně narůstaly až v posledních pěti letech, není možné tyto výsledky interpretovat jako zhoršení situace těchto absolventů při vysokoškolském studiu.

V porovnání s absolventy gymnázií a oborů lyceí **odcházejí absolventi oborů odborného proudu středoškolského vzdělávání z vysokoškolského studia před jeho úspěšným ukončením mnohem častěji.** Je to dáno i tím, že ve větší míře začínají studovat technické obory. Vysoké školy technického zaměření velice často přijímají uchazeče pouze na základě maturitního vysvědčení, nikoli na základě ověření jejich znalostí, nekonají se tu ani přijímací zkoušky. Technické obory jsou navíc velice často vnímány jako „sázka na jistotu“ a absolventi si podávají přihlášku ke studiu, aniž by o obor měli opravdu zájem.

Absolventi oborů středních odborných škol v nejvyšší míře odcházejí z vysokoškolského studia z technických, přírodovědných, matematicko-fyzikálních a zemědělských oborů, kdy ve většině těchto oborů nedokončí studium 29 % a více absolventů, kteří ke studiu nastoupili. Nejméně studentů (10 %) z řad absolventů oborů středních odborných škol odchází ze studia oborů práva a umění. Oproti minulosti tito absolventi odcházejí ze studia prakticky všech oborových skupin vysokých škol stejně často nebo o něco častěji.

Nejméně úspěšní při vysokoškolském studiu jsou absolventi oborů středních odborných učilišť a oborů nástavbového studia. Tito absolventi vykazují obdobný model chování vzhledem k charakteru absolvovaných oborů. Vzhledem k tomu, že nejčastěji nastupují ke studiu technických oborů, kde je míra předčasných odchodů obecně vyšší, nejvíce často z jejich studia také odcházejí. Jedná se o 47–62 % absolventů, kteří ke studiu nastoupili. Nejméně často odcházejí ze studia ti, kteří začali studovat obory práva (17 %) a umění (24 %). V případě všech ostatních oborových skupin odchází ze studia více než čtvrtina absolventů, kteří ke studiu nastoupili. Vzhledem k celkovému nárůstu odchodů absolventů oborů středních odborných učilišť a oborů nástavbového studia z vysokých škol se tato skutečnost projevila i u jednotlivých skupin oborů vysokých škol.

5. Přílohy

Příloha 1: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi středních škol celkem

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,9%	1,1%	1,3%	1,1%
2. rok	6,2%	7,3%	8,3%	10,9%
3. rok	3,8%	4,6%	6,5%	x
4. rok	2,7%	4,3%	x	x
5. rok	3,4%	x	x	x
	17,1%	17,3%	16,1%	12,1%

Příloha 2: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů gymnázií

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,5%	0,4%	0,6%	0,6%
2. rok	3,0%	3,3%	4,2%	6,8%
3. rok	2,0%	2,6%	4,0%	x
4. rok	1,8%	3,2%	x	x
5. rok	2,7%	x	x	x
	10,0%	9,5%	8,8%	7,4%

Příloha 3: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů lyceí

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,5%	0,9%	1,5%	0,8%
2. rok	5,2%	6,0%	6,3%	9,3%
3. rok	3,7%	3,1%	5,6%	x
4. rok	2,3%	4,4%	x	x
5. rok	3,5%	x	x	x
	15,2%	14,4%	13,4%	10,1%

Příloha 4: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	1,3%	1,7%	1,9%	1,7%
2. rok	9,0%	10,8%	12,8%	15,1%
3. rok	5,1%	5,5%	7,9%	x
4. rok	3,2%	4,9%	x	x
5. rok	3,7%	x	x	x
	22,3%	22,8%	22,5%	16,7%

Příloha 5: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných učilišť

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	2,9%	3,8%	4,4%	3,9%
2. rok	18,5%	21,5%	23,9%	28,5%
3. rok	8,5%	9,2%	12,4%	x
4. rok	5,1%	5,0%	x	x
5. rok	4,6%	x	x	x
	39,6%	39,4%	40,7%	32,4%

Příloha 6: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia – absolventi oborů nástavbového studia

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	5,3%	6,7%	7,0%	5,8%
2. rok	25,6%	24,4%	24,9%	34,3%
3. rok	6,6%	8,0%	10,9%	x
4. rok	3,8%	6,2%	x	x
5. rok	3,8%	x	x	x
	45,2%	45,3%	42,8%	40,1%

Příloha 7: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 23

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	1,9%	2,8%	2,5%	2,1%
2. rok	16,9%	19,7%	20,5%	24,5%
3. rok	6,2%	7,8%	9,5%	x
4. rok	4,5%	5,6%	x	x
5. rok	3,3%	x	x	x
	32,8%	35,9%	32,5%	26,6%

Příloha 8: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 26

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,8%	1,2%	1,2%	1,3%
2. rok	9,2%	10,8%	12,4%	16,7%
3. rok	5,6%	5,8%	9,7%	x
4. rok	4,6%	6,7%	x	x
5. rok	5,4%	x	x	x
	25,7%	24,5%	23,4%	18,0%

Příloha 9: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 36

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
5. rok	1,0%	1,2%	2,0%	1,5%
4. rok	8,5%	12,0%	12,7%	13,5%
3. rok	5,9%	6,7%	8,4%	x
2. rok	3,6%	5,5%	x	x
1. rok	4,3%	x	x	x
	23,3%	25,3%	23,1%	15,1%

Příloha 10: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 41

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	3,0%	2,4%	3,6%	3,2%
2. rok	15,5%	14,6%	21,3%	22,3%
3. rok	5,2%	7,4%	9,1%	x
4. rok	3,4%	5,6%	x	x
5. rok	3,5%	x	x	x
	30,7%	30,0%	34,0%	25,5%

Příloha 11: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 53

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	1,5%	1,9%	2,7%	2,4%
2. rok	6,1%	8,1%	9,6%	9,9%
3. rok	5,2%	4,2%	6,7%	x
4. rok	2,3%	3,8%	x	x
5. rok	2,1%	x	x	x
	17,2%	18,0%	19,1%	12,3%

Příloha 12: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 63

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,9%	1,0%	1,3%	1,4%
2. rok	5,9%	7,0%	9,0%	11,7%
3. rok	3,8%	4,1%	6,5%	x
4. rok	2,6%	4,2%	x	x
5. rok	3,1%	x	x	x
	16,3%	16,3%	16,7%	13,1%

Příloha 13: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 64

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	2,3%	2,9%	1,7%	1,5%
2. rok	11,4%	12,7%	16,4%	18,1%
3. rok	6,1%	5,7%	9,8%	x
4. rok	2,6%	4,9%	x	x
5. rok	3,1%	x	x	x
	25,5%	26,3%	27,9%	19,6%

Příloha č. 14: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 68

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,9%	1,2%	2,3%	1,3%
2. rok	7,4%	7,5%	10,6%	14,6%
3. rok	2,6%	6,5%	5,5%	x
4. rok	3,0%	3,7%	x	x
5. rok	3,3%	x	x	x
	17,2%	18,9%	18,3%	15,9%

Příloha 15: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 75

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	1,4%	1,1%	1,7%	1,2%
2. rok	5,0%	6,0%	8,4%	9,1%
3. rok	3,5%	4,2%	6,7%	x
4. rok	2,6%	3,4%	x	x
5. rok	3,1%	x	x	x
	15,6%	14,8%	16,8%	10,3%

Příloha 16: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi SOŠ – sk. 82

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	0,3%	1,1%	0,9%	0,8%
2. rok	3,9%	5,4%	7,5%	7,7%
3. rok	3,6%	4,2%	4,4%	x
4. rok	2,6%	4,2%	x	x
5. rok	2,6%	x	x	x
	13,0%	14,8%	12,8%	8,5%

Příloha 17: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů SOU – sk. 23

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	4,1%	5,9%	6,2%	4,9%
2. rok	23,9%	25,4%	22,2%	39,1%
3. rok	8,9%	10,3%	17,3%	x
4. rok	5,4%	3,3%	x	x
5. rok	3,8%	x	x	x
	46,2%	44,9%	45,7%	44,0%

Příloha 18: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů SOU – sk. 26

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	2,0%	2,5%	2,6%	2,9%
2. rok	18,4%	22,5%	27,6%	25,9%
3. rok	8,7%	10,4%	13,6%	x
4. rok	5,9%	5,9%	x	x
5. rok	5,2%	x	x	x
	40,2%	41,2%	43,9%	28,8%

Příloha 19: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů SOU – sk. 66

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	4,1%	4,1%	5,1%	2,4%
2. rok	15,0%	18,0%	20,8%	26,8%
3. rok	8,8%	6,0%	12,7%	x
4. rok	5,2%	4,1%	x	x
5. rok	5,2%	x	x	x
	38,3%	32,3%	38,6%	29,2%

Příloha 20: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi nástav. studia – sk. 23

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	7,1%	12,3%	11,6%	8,8%
2. rok	32,1%	28,4%	16,3%	36,8%
3. rok	4,8%	11,1%	18,6%	x
4. rok	1,2%	8,6%	x	x
5. rok	1,2%	x	x	x
	46,4%	60,5%	46,5%	45,6%

Příloha 21: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi nástav. studia – sk. 26

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	1,6%	2,5%	6,8%	4,9%
2. rok	29,5%	25,6%	33,0%	31,4%
3. rok	6,6%	9,9%	13,6%	x
4. rok	0,8%	8,3%	x	x
5. rok	6,6%	x	x	x
	45,1%	46,3%	53,4%	36,3%

Příloha 22: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi nástav. studia – sk. 64

	rok maturity			
	2006	2007	2008	2009
1. rok	5,9%	6,1%	7,0%	6,3%
2. rok	22,4%	25,4%	25,8%	36,9%
3. rok	5,9%	8,6%	9,3%	x
4. rok	6,9%	4,0%	x	x
5. rok	3,0%	x	x	x
	44,2%	44,0%	42,0%	43,1%

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Vzdělávání – Informace
– Poradenství

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA)

Národní ústav pro vzdělávání provozuje internetový informační systém ISA, který pomáhá zejména:

- ✚ žákům základních škol při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy,
- ✚ žákům středních škol při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce,
- ✚ výchovným-kariérovým poradcům a učitelům při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce,
- ✚ managementu škol při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.

Systém je přístupný na www.infoabsolvent.cz.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA) propojuje informace o školách a oborech vzdělání s poznatky o uplatnění absolventů škol na trhu práce a o potřebách zaměstnavatelů. Poskytuje rovněž informace o problémech se studiem a předčasných odchodech ze školy.

O vznik systému ISA se postaral Národní ústav odborného vzdělávání v rámci systémového projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy **Vzdělávání – Informace - Poradenství (VIP Kariéra)**, který je financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu ČR.

ISA nabízí podrobná data o školách a oborech v jejich vzdělávací nabídce, obsahuje i multimediální průvodce volbou povolání.

ISA obsahuje informace založené na analýzách, které usnadňují orientaci v situaci na trhu práce jak žákům a zejména budoucím absolventům středních a vyšších škol, tak i managementu a pedagogům škol.

Informace poskytované systémem ISA vycházejí z podrobných analýz, které se připravují v Národním ústavu pro vzdělávání v rámci projektu VIP Kariéra. Především jde o každoročně prováděné **rozbory nezaměstnanosti absolventů škol**, z nichž je možné zjistit obory, jejichž absolventi mají v současnosti výraznější problémy s uplatněním na trhu práce, i to, jak se v tomto směru situace vyvíjí. ISA využívá i poznatků, vyplývajících ze **šetření mezi pracovníky úřadů práce**. Na základě jejich zkušeností je totiž možné identifikovat konkrétní problémy absolventů škol při hledání práce či problematické i perspektivní obory vzdělání.

Pro účely nového informačního systému jsou zjišťovány i **názory zaměstnavatelů, pracovníků personálních agentur a provádí se analýza inzerce**. Tato šetření přinášejí představu o tom, jaké jsou vlastně potřeby zaměstnavatelů, jaké jsou jejich kvalifikační požadavky a jaké dovednosti by absolventi měli mít, pokud se chtějí v praxi dobře uplatnit.

Další analýzy, které jsou zde využity, se věnují **přechodu absolventů ze střední školy do praxe či do terciárního vzdělávání**. Lze z nich poznat, jak jsou absolventi připraveni pro vstup na trh práce a výkon své profese, což představuje zpětnou vazbu i pro vzdělávací nabídku a vzdělávací programy středních a vyšších odborných škol.

